
TEZLER

1992-2010

BATI DİLLERİ VE EDEBİYATLARI

2005-2009
TEZ ÖZETLERİ

Tez Adı

A Comparative Study of Turkish and English Word Formation by Affixation

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Gencer ELKILIÇ

Ekleme yöntemiyle sözcük türetme süreçleri kavranınca, ilgili dili kullanmak gayet kolay olacaktır. Bunu gerçekleştirmek için, üçüncü bölümde hem İngilizce hem de Türkçe dillerinde yaklaşık üç yüz tane pek çok farklı formasyonlardan ibaret tablo tedarik edilmiştir.

Sınıflandırma sistemi, net bir karşılaştırma sağlamak ve güvenilir sonuçlara ulaşmak için hem Türkçe'ye hem de İngilizce'ye uygulanmıştır. Türkçe'de, yabancı dillerden alınmış **ön-ek**lerden başka dilin kendi **önek**leri olmadığı için, önek bölümü açılmamıştır. Bununla beraber, çekim ekleri de sözcük anlamlarını etkilemediğinden dolayı burada dikkate alınmamıştır. İngilizce'ye gelince, bu dildeki eklerin büyük bir kısmı yabancı dil kökenlidir demek tutarlı olabilecektir. İngilizcedeki yabancı menşeli bu ekleri dikkate almamak bütün dili kapsam dışında tutmak olurdu. Bu yüzden, İngilizce'deki ana veya yabancı tüm ekler mümkün olduğunca incelenmektedir.

Bu iki dildeki eklerin çok işlevli olmasından dolayı, kendi sözcük türetme süreçlerindeki işlevlerine göre sınıflandırılmışlardır. Örneğin, İngilizce'deki **'-ly'** soneki **fatherly** veya **quickly**'de olduğu gibi hem sıfat hem de zarf türetmek için kullanılmaktadır. Böylece, bu sonek **'-ly'** sıfat ve zarf başlıkları altında katagorize edilmiştir. Benzer şekilde, Türkçedeki sonek **'-cik'**, **dipçik** ve **yavrucuk** sözcüklerinde olduğu gibi hem isim hem de sıfat türetmek için kullanılmaktadır. Bu yüzden, **'-cik'** soneki çeşitli tablolarda incelenmiştir. Bu durum pek çok diğerleri için de geçerli bir durumdur.

Bu çalışma, karşılaştırmalı olarak İngilizce ya da Türkçeyi sözlü veya yazılı biçimlerde öğrenmek, öğretmek veya kullanmakla ilgilenen herhangi bir kimseye, önek ve sonekleri ekleme yöntemiyle sözcük türetme süreçlerinin gerekli oluşumlarını bir bütün olarak sağlamaya çalışmaktadır.

Her bir normal insan, bir dil ayrıcalığıyla doğmuştur. Bu açıdan, en azından bir dili kullanmak doğuştan mümkündür. Yine de bir dilin özelliklerinin farkında

olmak bir zarurettir çünkü insanlar sadece yaşayan birer yaratık olmaktan daha çok şey ifade ederler.

Tez Adı

Artvin Anadolu Öğretmen Lisesi'ndeki öğrencilerin yabancı dil öğreniminde başarısızlık nedenleri ve bunları ortadan kaldırma yolları

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Gencer ELKILIÇ

Bu çalışmanın amacı Artvin Anadolu Öğretmen Lisesi'ndeki öğrencilerin yabancı dil öğreniminde başarısızlığa neden olan etmenleri belirlemek ve bunları ortadan kaldırmanın yollarını bulmaktır. Çalışmayı yürütmek amacıyla Artvin Anadolu Öğretmen lisesinde okuyan İki yüz bir öğrenciye 28 maddelik bir anket ve 5 İngilizce öğretmenine 11 maddelik bir anket uygulanmıştır. Anket sonuçlarına göre Artvin Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerini İngilizce deki başarısızlıklarına neden olan etmenler şu şekilde belirlenmiştir:

- 1- Yeterince İngilizce Çalışmamak.
- 2- İngilizceye nasıl çalışacağını bilmemek.
- 3- Derslere yeterince gelmemek.
- 4- İngilizceyi sadece sınıf içinde öğrenmek.
- 5- Aile'de İngilizce konusunda yardımcı olabilecek kimsenin olmaması.
- 6- Öğretmen'in araç-gereçleri yeterince kullanmaması.
- 7- Derslerin monoton olması.
- 8- Derslerde Türkçenin kullanımı.
- 9- Sınıfta teknolojinin kullanılmaması.
- 10- Ders Kitaplarının yetersizliği.
- 11- Sınıfların yetersizliği.

Tez Adı

Translation Errors Comitted By The Students İn the Department Of English Language And Literature, Faculty Of Sicene And Letters At Kafkas University and Ways to Overcome Them

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Gencer KILIÇ

Tercüme, lisan eğitimi alanında değişik amaçlar için kullanıla gelmiştir. Yabancı bir dili öğrenen öğrenciler bir metne yabancı dile tercüme ederken çeşitli hatalar yapmaktadırlar. Elbette bu hatalar gramer kuralları bilgisinin noksanlığı, kelime ve deyim bilgisi noksanlığı ve bütün bu bilgiler bir bütün içerisinde kullanabilme becerisini olmayışı gibi birçok nedenden kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin anadil alışkanlıklarını öğrendikleri dile taşımaları da bu hatalar için önemli bir neden teşkil etmektedir.

Bu çalışma öğrencilerin aldıkları tercüme dersleri sırasında ortaya çıkan hataları tespit etmeyi ve bu hataların yapılmasını bir dereceye kadar önlemeyi amaçlamıştır.

Tez Adı

George Eliot'un The Mill On Floss Adlı Eserinde Ahlak Ve Evlilik

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali GÜNEŞ

Son zamanlarda feminist bir yazar olarak George Eliot çok dikkat çekmiş olmasına rağmen eserlerinde bu yönüyle ilgili çok detaylı çalışma bulunmamaktadır. Eleştirmenler genellikle Victoria döneminin sonlarına doğru İngiliz toplumunda kadın haklarını ve durumunu Eliot'un nasıl işlediği hakkında dağınık eleştirel görüşler ileri sürmüşlerdir. Bu eleştirel görüşler genelde tarihsel ve sosyolojik içeriklidir.

Bu çalışma aynı zamanda, bu konular başka herhangi bir toplumda görülebilecek bireylerin hayatları ile yakından alakalı olduğu için Victoria dönemi toplumunda kadınların durumları açısından toplumun tarihsel ve sosyolojik özellikleri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Bununla beraber, diğer çalışmalarla karşılaştırıldığında bu çalışma The Mill on the Floss adlı eserde Maggie Tulliver'in hayatını yansıtarak farklı bir açıdan kadın meselesini ele almaktadır. Bizim çalışmamızı, Victoria dönemine ait ataerkil toplumda Maggie'nin kadın olarak kişiliğinin nasıl rol oynadığı ile ilgilenmesi onu diğer açılardan farklı kılmaktır.

Tez Adı

İngilizce Öğrenen Türk Öğrencilerin Anadil ve Yabancı Dil Seri Hatırlama Performansları Üzerine Yaşın ve Dil Kullanma Modlarının Etkisi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Gencer ELKILIÇ

İşler bellek sistemi için kullanılabilir bilişsel kaynaklar sınırlıdır. Bilişsel aşırı yüklenme durumlarında geçici bilgi depolama ile bilgi işlem yapma talepleri arasındabir uzlaşma yapmaya gereksinim duyulabilir. Çocuklarda henüz tam olarak otomize olmamış grafik ve ortografik işlemler de ayrıca ilaveten bilissel kaynaklar tüketebilir. Bu yüzden çocukların aynı görevi sözlü olarak yazılıdan daha iyi yapması beklenebilir.

Bu durumun Türk çocuklarında geçerli olup olmadığını ve yaşın hatırlama modu ile istatistiksel olarak anlamlı düzeylerde etkileşip etkileşmediğini belirlemek için 16'sı lisans (ortalama yaş: 19 yıl, 6 ay), 16'sı ilkokul besinci sınıf (ortalama yaş: 11 yıl, 0 ay) ve 16'sı ilkokul üçüncü sınıf öğrencilerinden (ortalama yaş: 8 yıl, 11 ay) oluşan, anadil olarak Türkçe konuşan toplam 48 denek üç gruba ayrıldı.

Katılımcıların, kendilerine verilen, sık kullanılan Türkçe kelime listelerini sırasıyla hatırlamaları istendi. Hatırlama hem sözlü ve hem de yazılı olarak yapıldı. Seri hatırlama verilerinin analizi hatırlama modunun yaş ile istatistiksel olarak anlamlı düzeylerde etkileşmediğini, fakat yetişkinler, çocukların tamamı ve yalnızca besinci sınıf çocuklarında yazılı hatırlamanın sözlü hatırlamaya kıyasla istatistiksel olarak daha iyi olduğunu gösterdi. Bu bulgu Türkçe ortografinin şeffaflığına ve/veya katılımcı çocukların yaşlarına bağlanabilir.

Ayrıca, düzensiz ortografik sistemli yabancı dil olan İngilizcede hazırlanmış seri hatırlama testi aynı katılımcılara verildi. Yine, yetişkinler yazılı modunda istatistiksel olarak anlamlı ölçülerde daha iyi performans sergilediler. Fakat çocuklarda hiç bir mod etki gözlenmedi. Çocuklarda anadil testinde tespit edilen yazılı hatırlama üstünlük etkisi burada gözlenmedi. Bu durum daha az otomize bir dili kullanmanın getirdiği ilave bilişsel yüke ortografik ve grafomotor yüklerin de eklenmesiyle bilgi depolamak için çocukların işler belleğindeki kullanılabilir rezervin azaltıldığını göstermektedir.

Elde edilen bulgular Türk eğitim sisteminde ilköğretim okullarında İngilizcenin öğretimi bağlamında tartışıldı.

Tez Adı

Kafkas Üniversitesi İngiliz Dili Ve Edebiyatı Bölümü Öğrencilerinin
Kompozisyonlarında Yaptıkları Hatalar

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Gencer ELKILIÇ

Bu çalışmanın ana amacı Kafkas Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü öğrencilerinin yazılı kağıtlarındaki dilbilgisel hataları araştırmak ve sınıflandırmaktır. İngilizceyi yabancı bir dil olarak öğrenme sürecinde olan Türk öğrencileri, her iki dilin kuralları birbirinden çok farklı oldukları için, İngiliz dilinin kurallarını benimsemede bazı zorluklarla karşılaşılıyorlar. Bu çalışmada, 33 öğrencinin 280 tane halası analiz edildi ve sınıflandırıldı. Sonuçlar İlk başta kategorilere daha sonra alt kategorilere ayrılmıştır. Sonuçlar İngilizceyi yabancı bir dil olarak öğrenme sürecindeki hata yapma sürecini gösteriyor. Bu yüzden, bu çalışma İngilizce öğrenen öğrencilerin hata analizleri hakkında yabancı dil öğretmenlerinin ve araştırmacıların kısa bir bilgiye sahip olmalarına yardımcı olabilir.

Tez Adı

Caryl Churchill'in Top Girls Ve Fen Adlı Oyunlarında Feminist Söylem

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Bilal GENÇ

Carl Churchill savaş sonrası İngiliz tiyatrosunun en önemli, yaratıcı ve oyunları yaygın olarak sahnelenen kadın yazarlarından biridir. Düşünsel altyapıyla zenginleştirilmiş yenilikçi yazım biçimiyle kaleme aldığı oyunları yirminci yüzyılın son çeyreğinin sorunlarını ele alır. Yazar tiyatronun dünyayı olduğu gibi yansıtmak ve gerçekleri söylemek gibi bir toplumsal yükümlülüğü olduğunu vurgular. Yapıtlarında erkek egemen kültürü, kadının nesneleştirilmesini, cinsiyet olgusunu ve onların eril ekonominin bir değişim aracı yapılmalarını şiddetli biçimde eleştirir. Bu eleştiriyi yaparken ilgisini materyalizm ve cinsiyet üzerine konumlandırır.

Bu çalışmanın amacı Caryl Churchill'in Top Girls ve Fen adlı oyunlarında feminist söylemin nasıl kullanıldığını incelemektir.

Giriş bölümünde tarihin farklı dönemlerinde değişik düşünürler tarafından yorumlanan feminizmin tanımı ve tarihsel gelişimi ele alınarak Caryl Churchill'in yazarlık kariyerine yer verilmektedir. Churchill'in feminist söylemini inceleyebilmek amacıyla, tezin, baskıcı toplumsal sisteme eleştirel yaklaşım başlıklı birinci bölümünde liberal feminizmin çöküşü değerlendirilmektedir. Çalışmanın, toplumsal baskının içselleştirilmesi başlıklı ikinci bölümünde kapitalist sistem ve bu sistemin kadın işçiler üzerindeki etkisi ele alınmaktadır.

Çalışmanın sonuç bölümünde, inceleme boyunca ele alınan konuyla ilgili genel bir değerlendirme sunulmaktadır.

Tez Adı

Ardahan Meslek Yüksekokulu'nda Yabancı Dil Olarak İngilizce Öğrenen Öğrencilerin Muhtemel Başarısızlık Nedenleri ve Başarısızlığın Üstesinden Gelmek İçin Bazı Yöntemler

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Gencer ELKILIÇ

Bu çalışmanın amacı, Ardahan Meslek Yüksekokulu'nda yabancı dil olarak İngilizce öğrenen öğrencilerin muhtemel başarısızlık nedenlerini araştırmak ve bunların Üstesinden gelme yollarını bulmaktır.

Bu çalışma Öğrencilerin başarısızlığı ile ilgili üç temel çimenden oluşmaktadır ve anket soruları bu doğrultuda tasarlanmıştır. Bu çalışmada temel alınan üç başarısızlık sebebi öğrenci, öğretmen ve de eğitim kurumuyla ilintilidir. Ayrıca anket sonuçtan tablolar halinde sunulmuştur.

Tez Adı

Öğrencilerinin Kompozisyonlarındaki Türkçe ve İngilizce Arasındaki
Uyumsuzluklar

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Gencer ELKILIÇ

Bu çalışma Kafkas Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi İngiliz Dili ve Edebiyatı öğrencilerinin yazılı çalışmalarında anadilden kaynaklanan sık yaptıkları hataları incelemeyi amaçlamıştır. Türkçe ve İngilizce farklı dil ailelerinden oldukları için, başka bir deyişle, farklı genetik özellikler taşıdıkları için sık yapılan bu hatalar Türkçenin karışım özelliği üzerinden açıklanmaya çalışılmıştır. Söz konusu denekler orta düzeyde İngilizce yeterliliğe sahip olduğu sayılan hazırlık sınıfı öğrencileridir.

Çalışmada, 30 hazırlık sınıfı öğrencisinin (8 erkek ve 22 kız) 160 kompozisyon kâğıdı incelenmiş ve hatalar tanımlanarak karışım(interference) bakımından tasniflenmiştir. Analiz sonunda 338 hata bulunmuş ve morfolojik, leksik, sentaktik ve mekanik olarak kategorilere ayrılmıştır. Analizde elde edilen sonuçlar dil öğreticileri ve materyal hazırlayıcılar için önemli ipuçları vermektedir.

EĞİTİM BİLİMLERİ

**2004-2009
TEZ ÖZETLERİ**

Tez Adı

Sosyal Bilgiler Eğitimde Proje Tabanlı Öğrenme Ve Portfolyo Değerlendirme
Yaklaşımlarının Eğitim Ve Sınama Durumlarına Yansımaları

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Şükrü ADA

Bu çalışmanın amacı, ilköğretim 7. sınıf öğrencilerinin Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı'na dayalı öğrenci gelişim dosyalarının (Portfolyoların) kullanımıyla Sosyal Bilgiler dersi içerisindeki gelişimlerini takip etmek ve geliştirilen Portfolyoların alternatif bir değerlendirme yaklaşımı olan Portfolyo Değerlendirme Yaklaşımı ile değerlendirilip yapılan değerlendirme sonuçlarının öğrenme sürecine yansımalarını tesbit etmektir.

Proje Tabanlı Öğrenmede Portfolyoların(Öğrenci Gelişim Dosyalarının) kullanımı ve Portfolyo değerlendirmenin öğrenme sürecine yansımalarının ortaya koymak amacıyla yapılan araştırmada ; program geliştirmede, öğrenme-öğretme süreçlerinin eğitim durumları ve sınav durumları üzerinde odaklanılmıştır.

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemi kullanılmış aynı zamanda nicel verilerle de araştırmanın sonuçları desteklenmiştir. Çalışma, araştırmacının katılımcı gözlemci olarak bulunduğu bir ortamda gerçekleştirilmiştir. Araştırma 2003-2004 Öğretim yılı Bahar Yarıyılında Kars İli Merkez İlçesi Atatürk İlköğretim Okulu'nda, ve seçkisiz olarak atanan kontrol grupsuz deney grubu7/b sınıfı öğrencileri (35), Sosyal Bilgileri Öğretmeni ve Öğrenci Velileri üzerinde yürütülmüştür. Uygulamadan elde edilen bulgular çalışma grubu ile sınırlı tutulmuştur. Araştırma, Sosyal Bilgiler Dersi "Avrupa'da Yenilikler" ünitesinde gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada genel olarak betimsel analiz kullanıldığı için, öğrenme-öğretme süreci boyunca çalışma grubunun yansımaları ifadeleri üzerinde durulmuştur. Çalışma grubunun görüşlerinin yansıtılmasında "Öntest ve Sontest Anketleri" ve öğrencilerin çalışma süreçlerinin betimlenmesinde "Çalışma Süreleri Formu" sürecin başında ve sonunda kullanılmıştır.

Çalışmanın sonuçları şöyle özetlenebilir; süreç sonrasında öğrenci, öğretmen ve velilerin portfolyo değerlendirme ve proje tabanlı öğrenme yaklaşımlarına olan olumlu tutumlarında artış olduğu gözlemlenmiştir. Öğrenciler, çalışma ile birlikte Portfolyo ve projeleri için ders kitabı dışındaki kaynakları kullanmışlardır.

Tez Adı

İlköğretim I. Kademe Oyunla Eğitimin Çocuk Gelişimi Üzerine Etkisi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cengiz YANIKLAR

Bu araştırma ilköğretim I. kademe öğretmen görüşleri çerçevesinde oyunla eğitimin önemini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla öğretmenlerin oyunla eğitim konusunda kendi niteliklerine; oyunla eğitimin önemine; çocuğun gelişimine ve ilköğretim I. kademe programları içerisinde oyunla eğitim uygulamalarına ait görüşlerinin belirlenmesi üzerinde çalışılmıştır.

Araştırma Kars il merkezinde bulunan ilköğretim okulları I. kademe 2003-2004 eğitim öğretim yılında görev yapan 268 sınıf öğretmenin yaklaşık % 60'ına tekabül eden 157 öğretmen üzerinde yapılmıştır. Öğretmenlere “ öğretmenlerin oyunla eğitimin önemi hakkındaki görüşleri anketi” uygulanmıştır. Elde edilen verilerin frekans ve yüzde dağılımları bilgisayar ortamında SPSS paket programı ile yapılmıştır.

Araştırmanın bulgularına göre; öğretmenlerin mezun oldukları kurumlarından oyunla eğitim ile ilgili yeterli düzeyde ders almadıkları, kendilerini geliştirici ve eğitici nitelikteki yayınları takip edemedikleri ve oyunla eğitim konusunda yeterli kaynaklarının olmadığı saptanmıştır.

Aynı zamanda oyunla eğitimin çocuğu tanıma ve tahlil etmede en iyi yol olduğu kabul edilirken, oyunla eğitimin çocuklar için öğretici bir araç olduğu ve bu araçla çocukların işbirliği yapmayı öğrenerek bunun başarılarını olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir. Öte yandan çocukların eğitiminde oyunla öğretimin çok etkili olduğu ve çocukların gelişiminde önemli bir yeri olduğu saptanmıştır.

Öğretmenlerin tamamı oyunla eğitimin önemli olduğunu çocukların okul başarısını artırdığını ve öğretmenin çocuğu daha iyi tanmasına fırsat verdiğini bu nedenle de oyunla eğitim ilköğretim I. kademe çağındaki çocukların temel ihtiyaçlarından biri olduğu sonucuna varmışlardır. Çocuğun büyüme ve gelişiminin oldukça hızlı seyrettiği ve öğrenme becerileri açısından kritik bir dönemi kapsayan ilköğretim I. kademe çağı oyunla eğitim uygulamaları bakımından geniş bir alana sahip olmasına rağmen yeterince uygulanmadığı ve ilköğretim I. kademe programları içerisinde oyunla eğitime çok az yer verildiği anlaşılmaktadır.

Tez Adı

İlköğretim I. kademe öğretmenlerinin görüşleri Çerçevesinde Geri Bildirim

Danışman

Yrd. Doç. Dr. M. Zeki ILGAR

Bu araştırmanın amacı, İlköğretim I. kademe öğretmenlerinin geribildirim hakkındaki görüşlerinin değerlendirilmesini yapmak ve çıkan sonuçlara göre öneriler geliştirmektir.

Araştırmanın evreni 2003-2004 Eğitim-Öğretim Yılında Kars Merkez İlköğretim Okullarında 78 bayan, 76 erkek öğretmenden ve Ardahan Merkez İlköğretim Okullarında 22 bayan, 27 erkek olmak üzere toplam 100 bayan 103 erkek öğretmenden oluşmaktadır.

Araştırmanın kuramsal boyutu literatür taraması olarak yapılarak oluşturulmuştur. Araştırmanın veri alt problemlere, ilgili kaynaklara dayanarak ve Erişen (1997) tarafından “Öğretim Elemanlarının Dönüt ve Düzeltme Davranışları Yerine Getirme Derecelerini” belirlemek amacıyla geliştirilen ve Oral (2000) tarafından “Öğretmen Adaylarının Algılarına Göre İlköğretim Sınıf Öğretmenlerinin Dönüt ve Düzeltme Davranışlarını” belirlemek amacıyla çalışmaya uyarlanan anket yoluyla toplanmıştır. Toplanan veriler İlköğretim I. kademe öğretmenlerinin geri bildirim hakkındaki görüşlerinin değerlendirmeleri yüzde, frekans, t değeri ve varyans analizi istatistiksel işlemleri kullanılarak ortaya konmuştur.

Araştırma bulguları, örnekleme oluşturan ilköğretim I. kademe öğretmenlerinin geribildirim davranışlarını yeterli düzeyde kullandıklarını; bayan öğretmenlerin geribildirim davranışlarını erkek öğretmenlerden daha etkili kullandıklarını; mezun olunan okul, alan ve meslekteki kıdemin geribildirim davranışlarını kullanmada etkili olmadığını ortaya koymuştur.

Tez Adı

Anasınıflarındaki 4-6 Yaş Çocuklarının Eğitimlerinde Kullanılan Ders Araç Gereçlerine İlişkin Öğretmen Görüşleri Ankara Örneği

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Şükrü ADA

Bu araştırmada, anasınıflarında eğitim gören 4-6 yaş grubu çocukların eğitimlerinde kullanılan ders araç-gereçlerinin standartlarının saptanması konusunu inceledik. 2004-2005 öğretim yılını kapsayan araştırmamızın örneklemini, Ankara il merkezindeki, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı anasınıfları oluşturmuştur

Araştırmamız iki aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada, yerli ve yabancı literatürü taradık.

İkinci aşamada, Ankara il merkezindeki Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı anasınıflarında görev yapan öğretmenlere, ders araç-gereçlerinin yeterlilik düzeylerini ve sınıfların ihtiyaçlarını tespit etmek amacıyla çeşitli sorular yönelttik. Yönelttiğimiz soruların birinci bölümü, öğretmenlerin mesleki yeterlilik düzeylerine, ikinci bölümü ise ders araç-gereçlerinin yeterlilik düzeyleri ve standartlarının saptanmasına yönelik olup, araştırma sonucunda elde edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir.

- 1) Anasınıflarındaki bütün öğretmenler, ders araç-gereçlerinin yararlı olduğu konusunda hem fikirdirler.
- 2) Anasınıflarında öğretmene yardımcı olacak en az bir personel bulunmaktadır.
- 3) Anasınıflarındaki mevcut bulunan ilgi köşeleri, hem nitelik, hem de nicelik olarak çok yeterli değildir. Hatta, bulunması gereken bazı ilgi köşeleri mevcut bile değildir.
- 4) Anasınıflarında, çocukların oyun oynayabilecekleri bahçeler çok kısıtlı miktardadır.
- 5) Öğretmenler, ders araç-gereçlerini temin etme konusunda sıkıntılar yaşamaktadırlar.
- 6) Kullanılan ders araç-gereçlerinin, çocukların zihinsel, duygusal, psiko-motor ve dil gelişimlerine yönelik olması olumlu bir durumdur.
- 7) Anasınıflarındaki ders araç-gereçleri, kız ve erkek çocuklarının her ikisine de yöneliktir.

Tez Adı

Anaokulu Eğitim Programının Öğretmen Görüşleri

Danışman

Yrd. Doç. Dr. M. Zeki ILGAR

Bu araştırmada anaokullarında uygulanan programın, program tasarımı ve uygulamasında yer alan unsurlara uygunluğu ayrıca programın uygulanmasında karşılaşılan yetersizliklerin nasıl giderileceği öğretmen görüşleri çerçevesinde incelemeye çalışılmıştır.

Kullanılan veriler Ardahan, Iğdır ve Kars Milli Eğitim Müdürlükleri bünyesinde yer alan anaokulunda çalışan öğretmenlerden anket yöntemiyle elde edilmiştir. Bu veriler üzerinde frekans(f), ortalama(X) ve yüzdelik(%) gibi istatistiksel işlemlerden yararlanıp, yorumlamalar yapılmıştır.

Araştırma bulguları; anaokulu programında yer alan psikomotor beceriler ile özbakım becerilerinin gelişimiyle ilgili hedef ve davranışların gerçekleşme düzeyinin yüksek; bilişsel alan ve dil alanı ile sosyal-duygusal alanla ilgili hedef ve davranışların gerçekleşme düzeyinin orta düzeyde olduğuna ve anaokulu eğitim programındaki etkinliklerin dağılımının yeterli olduğuna işaret ediyor. Ancak, zenginleştirici etkinliklere ihtiyaç duyulduğuna işaret ediyor. Ailelerin uygulanan programı desteklemelerinin gerekli olduğu işaret ediyor. Programda yer alan hedef ve davranışların yeniden düzenlenmesi konusunda öğretmenler arasında görüş ayrılıkları olduğuna işaret ediyor.

Tez Adı

Eğitim Programları Ve Öğretim Bilim Dalı Bilgi Ve İletişim Teknolojisi Dersinin, Öğretim Programındaki Amaçlarına Ulaşma Düzeylerinin Öğretmen Ve Öğrenci Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi (Kars-Ardahan-Iğdır İlleri Örneği)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Şükrü ADA

Bu araştırmanın amacı, orta öğretim kurumlarında Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin öğretim programındaki amaçlarına ulaşma düzeylerinin öğretmen ve öğrenci görüşlerini alarak incelemektir.

Araştırmanın örneklemini Kars, Ardahan, Iğdır il merkezlerinden random yöntemiyle seçilen orta öğretim kurumlarındaki öğretmen ve örgenciler oluşturmaktadır.

Veriler, araştırmanın amacına ulaşmak üzere hazırlanan öğrenci ve öğretmen anketlerinden toplanmıştır. İki bölümden oluşan anketin birinci bölümünde öğretmen ve öğrencilerin kişisel bilgileri, ikinci bölümde ise Bilgi ve İletişim Teknolojisi dersinin öğretim programındaki amaçlarına ulaşma düzeylerinin belirlenmesi için hazırlanan 63 soru yer almaktadır.

Araştırma beş bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde araştırmanın konusuyla ilgili genel bilgiler, ikinci bölümde problemin durumu, üçüncü bölümde araştırmanın yöntemi, dördüncü bölümde anketlerle toplanan bilgiler ve bilgilerin yorumları, son bölümde ise sonuç ve öneriler yer almaktadır. Anket yoluyla toplanan bilgiler bilgisayar ortamında SPSS (Statistical Package for Social Sciences) paket programı yardımıyla değerlendirilmiştir.

Tez Adı

Eğitim Programları Ve Öğretim Bilim Dalı Kars Meslek Yüksekokulu Turizm Rehberliği Programında İngilizce Öğrenimi Gören Öğrencilerin Program Geliştirmeye Yönelik İhtiyaç Analizi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Bu araştırmanın amacı; Kafkas Üniversitesi Kars Meslek Yüksek okulu Turizm Rehberliği Programında uygulanan İngilizce Öğretimi Programının öğrencilerin gereksinimlerine yönelik olup olmadığını saptamak ve tasarlanacak olan Dil Öğretim Programlarına katkıda bulunmaktır.

Araştırmada; 60 hazırlık öğrencisi, 22 stajyer öğrenci, 11 meslek dersi öğretmeni ve 9 İngilizce öğretmenine anket uygulanmıştır. Anketler iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm, öğrencilerin Hedef Dil Kullanım Alanı; ikinci bölüm ise, öğrencilerin öğrenme gereksinimleri ile ilgilidir. Ankete katılan 4 grubun Hedef Kullanım Alanı ile ilgili algıları belirlenmiştir. Öğrencilerin öğrenme gereksinimleri ile ilgili sorular sadece İngilizce öğretmenlerine ve hazırlık öğrencilerine yöneltilmiştir.

Toplanan verilerin çözümlenmesi sonucunda; uygulanan dil öğretim programının öğrenci gereksinimlerini karşılamada yetersiz kaldığı tespit edilmiştir. Buna bağlı olarak öğrencilerin, İngilizceyi Hedef Kullanım Alanında etkili bir şekilde kullanamadığı anlaşılmıştır. Bu sorunun çözümlenebilmesi için, öğrencilerin gereksinimlerine uygun bir dil öğretim programının daha etkin olması konusunda önerilerde bulunulmuştur.

Tez Adı

İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Öğretim Yöntemlerini
Kullanma Yeterlilikleri (Kars İli Örneği)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cengiz YANIKLAR

Bu araştırma 2005–2006 eğitim-öğretim yılında yapılmıştır. Araştırmanın amacı ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin öğretim yöntemlerini kullanma yeterlilik Düzeylerini öğretmen görüşlerine göre tespit etmektir. Bu araştırmanın, öğretim yöntemleri konusunda öğretmen görüşlerinden ve kuramsal temellerden hareketle ortak bir anlayış çerçevesinde olası sorunları belirlemek, eksiklikleri tespit etmek ve çözüm önerileri ortaya koymak açısından önemli olduğu düşünülmüştür.

Araştırmada “Genel Tarama Modeli” kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Kars il Merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan 160 öğretmen oluşturmuştur. Çalışmaya katılan öğretmenlere 40 maddelik 5’li likert türü bir ölçek uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 11,5 programında analiz edilmiş, yüzdeler ve frekans dağılımları, “t” testi, “varyans analizi”, “Scheffe” testi kullanılarak yorumlanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular; genel olarak öğretmenlerin araştırma kapsamında bulunan öğretim yöntemlerini kullanma yeterliliklerinin istenilen düzeyde olduğunu göstermiştir. Ayrıca öğretim yöntemlerini kullanma yeterliliklerine ilişkin öğretmen görüşleri arasında, mesleki kıdem, görev yapılan branş ve müzün olunan okul türü değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna varılmıştır. Bu farklılıkları giderici çalışmaların yapılması için gerekli önerilerde bulunulmuştur.

Tez Adı

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı İlköğretim 1., 2. Ve 3. Sınıf Hayat Bilđisi Ders Programının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi (Kars İli Örneği)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cengiz YANIKLAR

Araştırmanın amacı ilköğretim okulları 1., 2. ve 3. sınıf hayat bilgisi ders programının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesidir. Bu araştırmanın, hayat bilgisi ders programı konusunda öğretmen görüşlerinden ve kuramsal temellerden hareketle ortak bir anlayış çevresinde olası sorunları belirlemek açısından önemli olduğu düşünölmektedir.

Araştırmada “Genel Tarama Modeli” kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Kars ili merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan 110 öğretmen oluşturmuştur. Çalışmaya katılan öğretmenlere 40 maddelik 5’li likert türü bir ölçek uygulanmıştır. Elde edilen veriler yüzde ve frekans hesaplamaları kullanılarak yorumlanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular; genel olarak hayat bilgisi program kazanımları, içeriği, eğitim durumları ve değerlendirme başlıkları adı altında ifade edilmiş olup; programın sonuç itibari ile uygulanabilir nitelikte olduğunu göstermiştir. Programın bazı eksiklikleri öğretmen görüşlerine dayalı olarak tespit edilmiş ve sorunları giderici çalışmaların yapılması önerisinde bulunulmuştur.

Tez adı

Okul Öncesi Psikomotor Gelişim

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Bu araştırma Okul Öncesi Eğitimde çocukların; kişisel - sosyal, ince motor, dil ve kaba motor gelişim düzeylerinin ailelerin korumacılık tutumları ile karşılaştırılması üzerine çalışılmıştır.

Araştırma 2006-2007 eğitim öğretim yılında Kars II ve İlçelerinde bulunan Okul Öncesi Eğitim veren 5 Ana Okulundaki 40 öğrenciye güvenilirliği ve geçerliliği kanıtlanmış Denver Gelişimsel Tarama Testi uygulanırken, ailelerine de korumacılık tutumu ile ilgili anket uygulanmıştır. Anket değerleri kodlanarak SPSS paket programı ile yüzdeler ve frekans değerleri hesaplanmıştır.

Araştırmanın bulgularına göre; çocuk doğduğunda kundak sargısı yapan velilerin çocuklarında Kaba Motor, ince Motor ve Dil Gelişimi alanlarında az da olsa olumsuz etkilenme tespit edilmiştir. Kundak sargısı yapan ailelerin öğrenim durumlarının çoğunluğunu İlk - Orta ve Lise öğrenimi oluşturmaktadır

Korumacı tutum sergileyen ailelerin çocuklarında Kişisel - Sosyal, Dil, İnce Motor ve Kaba Motor (Küçük ve Büyük kas gruplarıyla yapılan hareketler) hareket gelişiminde bir geriliğin olduğu tespit edilmiştir. Okul öncesi eğitime çocuklarını gönderen ailelerin büyük çoğunluğunun eğitim durumlarının yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Çocukların 0-6 yaş döneminde aile ve eğitim kurumlarında bilinçli ve programlı bir şekilde eğitilmeleri gerektiği, aksi takdirde gelişim alanlarının olumsuz etkileneceği belirlenmiştir.

Tez Adı

Okulöncesinde Yaratıcı Drama Etkinliklerinin İletişim Becerilerinin Gelişmesi
Üzerindeki Etkisi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cengiz YANIKLAR

Bu araştırmanın amacı okulöncesi çağındaki çocukların iletişim becerilerini geliştirebilmek için okul öncesi programında yer alan ve uygulanan yaratıcı drama etkinliklerinin ne derecede etkide bulunduğu belirlenmesi ve elde edilen sonuçlara göre öneriler geliştirmektir. Araştırmanın evreni 2006-2007 Eğitim Öğretim yılında Kars Merkezde bulunan okulöncesi öğretmenlerinden oluşmaktadır.

Araştırmanın kuramsal boyutu literatür taraması yapılarak oluşturulmuştur. Araştırmanın verileri; alt problemlere, ilgili kaynaklara dayanarak geliştirilmiş “Okulöncesinde Yaratıcı Drama Etkinliklerinin iletişim Becerilerini Gelişmesi Üzerindeki Etkisi Anketi” yoluyla toplanmıştır. Geliştirilen anket bilişsel, duygusal sosyal, dil ve etkinlikler kategorilerinde değerlendirmeye alınmıştır.

Araştırma bulguları okulöncesi çağında bulunan örgencilerin iletişim becerilerini geliştirmede yaratıcı drama uygulamalarının ve programda yer alan diğer Etkinliklerin etkili olduğunu ortaya koymuştur.

Tez Adı

İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerin Öğretim Yöntemlerini
Kullanma Yeterlilikleri (Kars İli Örneği)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cengiz YANIKLAR

Bu araştırma; 2006–2007 eğitim- öğretim yılında ilköğretim ikinci kademe düzeyinde görev yapan okul yöneticileri ve öğretmenlerin oluşturduğu geniş bir örnekleme eğitim kurumlarıyla aileler arasında sağlıklı bir etkileşim ve işbirliğinin sağlanmasına yönelik mevcut durum hakkındaki öğretmenlerin bakış açılarını tespit etmek amacıyla yapılmıştır. Okulların ailelerden çocukların eğitsel deneyimleriyle ilgili olarak taleplerinin belirlenmesi, ailesel katılımın çocukların eğitsel başarıları açısından ne tür pratik sonuçlar ortaya koyabileceği, uygulamalarla ilgili eksikliklerin tespiti ve bu eksikliklerin düzeltilmesi için somut öneriler geliştirmek açısından önemlidir.

Araştırmanın örneklemini Kars ili merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan 102 ikinci kademe öğretmen oluşturmaktadır. Çalışmaya katılan öğretmenlere 30 sorudan oluşan 5’li likert türü bir ölçek uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS10 programında analiz edilmiş yüzdeler ve frekans hesaplamaları kullanılarak yorumlanmıştır.

Sonuç olarak; okul aile etkileşimi ile ilgili eksiklikler belirlenmiş, bu eksiklikler öğretmen görüşlerine dayalı olarak ortaya konmuş ve okul ile aile arasındaki etkileşimli bir ilişki sağlanabilmesi için gerekli önerilerde bulunulmuştur.

Tez Adı

Branş Öğretmenlerinin Felsefi Yaklaşımlarına Dönük Bir İnceleme

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Bu çalışmada Ardahan ilinden seçilen beş ortaöğretim kurumunda uygulanan anket sonuçlarına göre öğretmenlerin eğitime ilişkin felsefi yaklaşımları ölçülmeye çalışılmıştır. Anket sadece öğretmenlere uygulanmış, öğrencilerin bireysel görüşleri de alınmıştır. Anket beş felsefi yaklaşıma ilişkin toplam kırk sorudan oluşmaktadır. Bu felsefi yaklaşımlar: daimicilik, idealizm, realizm, deneycilik ve varoluşçuluktur. Anket içerisinde her bir yaklaşıma ilişkin sekiz önerme bulunmaktadır ve bu önermeler öğretmenler tarafından birden beşe kadar puanlanmıştır.

Anket iki şekilde değerlendirilmiştir. Birinci durumda belirlenen beş kritere göre öğretmen yaklaşımları ölçülmeye çalışılmış, ikinci durumda da yukarıdaki felsefi yaklaşımlara ilişkin genel bulgular ortaya konmaya çalışılmıştır. Birinci durumda belirlenen beş kriter şöyledir:

- Felsefi tercihleri ayırt etmede yetersiz öğretmenler
 - Felsefi tercihlerinde katı tutum benimseyen öğretmenler
 - Birden fazla felsefi tercihi benimseyen öğretmenler
 - Felsefi tercihlerinde kararsız veya aykırı olan öğretmenler
 - Seçmeci felsefeyi benimseyen ya da kendine özgü bir felsefe geliştiren öğretmenler
- Anketten elde edilen sonuçlara göre bu kriterlere ilişkin çizgi grafikleri oluşturulmuş ve öğretmenlerin çizgi grafiklerine ilişkin örnekler tez içerisinde sunulmuştur. Daha sonra elde edilen sonuçların genel yüzdeler dilimleri oluşturulmuştur. Kırk üç öğretmene uygulanan anketin sonucunda elde edilen yüzdeler dilimleri ve öğretmenlerin sayısal dağılımı şöyledir:
- Felsefi tercihleri ayırt etmede yetersiz öğretmenler: 9 kişi, yüzdeler dilim %21
 - Felsefi tercihlerinde katı tutum benimseyen öğretmenler:10 kişi, yüzdeler dilim %23
 - Birden fazla felsefi tercihi benimseyen öğretmenler : 11 kişi, yüzdeler dilim%25
 - Felsefi tercihinde kararsız veya aykırı olan öğretmenler: 8 kişi, yüzdeler dilimi %19

- Seçmecî felsefeyi benimseyen yada kendine özgü bir felsefe geliştiren öğretmenler: 5 kişi, yüzdelik dilimi % 12

Değerlendirmenin ikinci bölümünde ise öğretmenlerin anketlere verdiği değerlerin felsefî yaklaşımlar bazında tabloları oluşturulmuş ve her önermeye verilen puan değerleri, bu puanları veren öğretmenlerin sayıları ve aritmetik ortalamalar hesaplanmıştır. Daha sonra da her felsefî yaklaşıma ilişkin genel toplamlar ve ortalama değerler ortaya konmaya çalışılmıştır. Buna göre öğretmenlerin felsefî yaklaşımlara verdiği değerlerin aritmetik ortalamaları şöyledir: daimicilik 3.86, idealizm 3.48, realizm 4.03, deneycilik 3.76, varoluşçuluk 3.07 . Değerlere bakıldığında öğretmenlerin realist ilkeleri en fazla, varoluşçu ilkeleri en düşük düzeyde benimsedikleri söylenebilir.

Tez Adı

İlköğretim 6. Sınıf Müzik Dersi, ‘Türkiye’deki Başlıca Müzik Türleri Ve Genel Özellikleri’ Ünitesinde Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısı Üzerine Etkisi

(Kars İli Örneği)

Danışman

Yrd.Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Araştırmanın amacı, ilköğretim kurumlarındaki müzik derslerinde, materyal kullanımının önemini değerlendirebilmektir. Yapılan çalışmanın, müzik derslerinde yaşanan sıkıntılara kısmen de olsa çözüm getireceği, kurumların ve öğretmenlerin bazı ihtiyaçlarını belirlemek adına onlara yardımcı olacağı düşünülmektedir. Düşüncemizdeki samimiyetin içinde olan sezinin, tarafınızdan hissedileceği kanısındayız.

Araştırmada kullanılan genel tarama modelinde, örneklem olarak seçilen Kars ili merkez ilköğretim okullarında 20 okul kullanılmıştır. Uygulanan ankette, 15 maddeli 4'lü derecelendirme ölçekli bir anket ve iki adette açık uçlu soru sorulmuştur. Çalışmanın deneysel yöntem aşamasında ise pilot okul olarak seçilen Atatürk ilköğretim okulunda, 60 öğrenci kontrol grubu, 60 öğrenci deney grubu olarak belirlenip, ön test uygulanmıştır. Daha sonra kontrol grubuna, seçilen konu geleneksel yöntem kullanılarak anlatılmış ve materyal kullanılmamıştır. Bu asamadan sonra deney grubu üzerinde materyal kullanılarak davranışçı yaklaşım ile ders anlatılmıştır. Son olarak son test uygulanmıştır. Elde edilen bu sonuçlar ışığında da genel tarama verilerine yüzde, frekans hesapları uygulanmış, deneysel yöntem gruplarına da aritmetik ortalama, standart sapma hesabı ve ‘t’ testi uygulanmıştır.

Araştırmanın sonunda elde edilen veriler ışığında genel olarak şu sonuçlara varılmıştır: ilköğretim 6. sınıf müzik derslerinde, materyal kullanımı yeterli seviyede değildir. Derslerin islendiği sınıfların, müzik dersinden beklenen verimi sağlayacak derecede uygun bir ortam olmadığı tespit edilmiştir. Kullanılacak materyallerin her ders, taşınma sıkıntısı doğuracağından, dersler için ortak tek bir büyük sınıfın gerektiği tespit edilmiştir.

Bu çalışmanın seçilen örnekleminin, evreni temsil etmesi beklenenin ötesinde umulmaktadır. Çünkü eğitim öğretimde, bugün müzik dersi yeteri derecede önem verilmeyen bir ders haline gelmiştir. İnsanların kişisel gelişimlerine ve yaşadığı toplumda saygılı, bilinçli ve kültürüne bağlı bir birey olmasına yardımcı olacak nitelikte düzenlenmiş olan müzik öğretimi programının gerektiği gibi aynı zamanda araç-gereç destekli olarak islenmesinin daha olumlu sonuçlar vereceği kanısına Varılmıştır.

Tez Adı

Okul Öncesi Eğitimi Alan Ve Almayan 1. Sınıf Öğrencilerinin Akademik Başarılarının Yeni Müfredat Programına Göre Değerlendirilmesi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cengiz YANIKLAR

Bu araştırmanın amacı ilköğretim birinci sınıfta öğrenim görmekte olan okul öncesi eğitimi alan ve almayan öğrencilerin akademik başarılarını yeni ilköğretim birinci sınıf müfredat programına göre değerlendirmek ve elde edilen sonuçlara göre öneriler geliştirmektir. Araştırmanın evreni, 2006-2007 Eğitim-Öğretim yılında Kars Merkezde bulunan ilköğretim birinci sınıfını okutan öğretmenlerden oluşmaktadır.

Araştırmanın verileri; alt problemlere, ilgili kaynaklara dayanarak geliştirilmiş olan karşılaştırmalı bir ölçeğin uygulanmasından elde edilmiştir.

Araştırma bulguları okul öncesi eğitim alan ve almayan öğrencilerin akademik başarıları arasında fark olduğunu, okul öncesi eğitimin akademik başarıyı olumlu yönde etkilediğini ortaya koymuştur.

Tez Adı

Üniversite Son Sınıf Öğretmen Adaylarının Benlik Tasarımı Ve Kendini Gerçekleştirme Düzeyleri Arasındaki İliksinin İncelenmesi

Danışman

Yrd. Doç Dr. Ali Osman ENGİN

Bu araştırma, üniversite son sınıf öğretmen adaylarının kendini gerçekleştirme ve benlik tasarımı düzeyleri arasındaki ilişkinin ortaya konulması ve bölümler arasında bir farklılaşmanın olup olmadığı konusunun incelenmesini içermektedir.

Araştırma, Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu'nda okuyan son sınıf öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir.

Araştırmada üç farklı envanter ile veri toplama işlemi yapılmıştır. Bunlar; Kişisel Yönelim Envanteri, Benlik Tasarımı Envanteri ve Kişisel Bilgi Formu'dur.

Envanterlerin uygulanmasıyla elde edilen veriler, tablolarda gösterilmiş, SPSS programında değerlendirilmiştir.

Tez Adı

Ömer Seyfettin'in Öykülerinde Çocuk ve Çocuk Eğitimi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Ömer Seyfettin, kuşkusuz Türk edebiyatının kilometre taşlarından biridir Türk edebiyatında öykü. ancak ondan sonra yazarlar başlı başına bir tür olarak ilgi görmüştür. Dolayısıyla Türk öykücülüğünün gelişmesinde Ömer Seyfettin'in etkisi çok büyüktür Balkan ve Birinci Dünya -Savaşında aldığımız yenilgilerin acısını yüreğinde duyan yazar, gerçek kurtuluşu ulusal bilinç duygusunun uyanmasında görüyordu. Ulusal bilincin uyanması için eğitim şarttı O şekilde çocuk eğilimi önemliydi Öykülerinin birçoğunda çocuk kahramanlara, söylemek istediklerini söyletmiş, onların taşımaları gereken özellikleri işaret etmiştir.

Yapıtlarıyla da özellikle çocuk edebiyatında haklı ilgiyi görmektedir. Ömer Seyfettin'in öykücülüğü üzerine pek çok araştırma ve İnceleme yapılmış, daha da yapılacaktır.

Bu çalışmada Ömer Seyfettin'in çocuğa bakışını ve çocuk eğitimine yaklaşımını irdeledik. Öykülerinde çocuğa bakış açısını, çocuktan beklentilerini, çocuğa verdiği mesajları tespit etmeye çalıştık Arkadaşını sevmeyen, kendi çıkan için yalan söyleyen, başkalarının sıkıntılarını hissedemeyen. ona ortak olamayan çocuk bencil ve sorumsuz olacaktır Bencillik ve sorumsuzluk büyük bir zaaftır Ömer Seyfettin'in gelecekle umul beslediği çocuk önce kendini, sonra kardeşini ve arkadaşını sevmeli, ülke çıkarlarını her şeyin üstünde tutmalıdır.

Tez Adı

İlköğretim 7.Sınıf Öğrencilerinden Akran Zorbalığı Zorba Ve Kurbanlarının Okul Başarı Düzeyleri Ve Sosyometrik Statülerinin Değerlendirilmesi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Bu araştırmanın amacı, akran zorbalığı gruplarını, okul başarı düzeyleri ve sosyometrik statülerine göre değerlendirmek, karşılaştırmak ve elde edilen bulgular doğrultusunda öneriler geliştirmektir. Araştırmanın örneklemi 2007–2008 eğitim-öğretim yılında Kars Merkez İlköğretim okullarında 7. sınıfa devam eden öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya 180’i erkek, 261’i kız toplam 441 öğrenci katılmıştır.

Çalışmada öğrencilerin karakteristik özelliklerini belirlemek için Yrd. Doç. Dr. Metin Pişkin tarafından geliştirilen “Akran Zorbalığı Ölçeği” ile danışman ve Rehberlik Araştırma Merkezi uzmanlarının görüşleri doğrultusunda geliştirilen “Sosyometri Formu” olmak üzere iki adet form kullanılmıştır. Öğrencilerin okul başarı düzeylerini karşılaştırmak için yılsonu not ortalamaları kullanılmıştır.

Akran zorbalığı grupları, okul başarı düzeyleri açısından karşılaştırıldıklarında, gruplar arasında yapılan istatistiksel testte akran zorbalığı gruplarına göre yılsonu not ortalamaları arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır. Ancak, cinsiyet açısından akran zorbalığı gruplarına göre akademik başarı puanı arasındaki fark incelendiğinde, kurbanlarda ve nötrlerde kızlar erkeklere göre daha yüksek puan ortalamasına sahipken ($p<0,05$), diğer iki grupta anlamlı fark saptanmamıştır ($p>0,05$).

Akran zorbalığı grupları, sosyometrik statüleri açısından karşılaştırıldıklarında, aralarındaki fark istatistiksel olarak anlamsız saptanmıştır. Ancak, kurban grubunda cinsiyetler arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı saptanmıştır. Kız öğrencilerde popülerler, erkek öğrencilere göre daha fazladır ($p<0,05$).

Tez Adı

İlköğretim 1.Kademede Yaratıcı Drama Yönteminin Öğrencinin Akademik Başarısına Etkisi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cengiz YANIKLAR

Çocuğun İlköğretimde aldığı eğitimin ileriki yıllarda kişiliği ve akademik başarısı üzerinde büyük bir etkiye sahip olduğu yapılan araştırmalarda ortaya konmuştur. Dolayısıyla başarılı bir eğitim için sağlam temellerin atıldığı İlköğretim yılları önemlidir. Çağdaş yöntemlerde, öğretmen öğrencinin akademik başarısını artırma, öğrenmesini kolaylaştırma, öğrenciye rehberlik etme, öğrenciyi sürekli güdüleme ile yükümlüdür. Etkili eğitim ve öğretim süreçleri de kendiliğinden gerçekleşmemektedir. Bu durum, öğretim yöntemlerinden yararlanılarak planlanır ve gerçekleştirilir.

Bu çalışmanın temel amacı, aktif öğrenmenin en önemli yöntemlerinden biri olan yaratıcı drama yönteminin, İlköğretim 1.kademede Türkçe dersinde akademik başarıyı artırmada ne derece etkili olduğunu ortaya koymak ve elde edilen veriler doğrultusunda öneriler geliştirmektir.

Araştırmanın örneklemini 2008–2009 eğitim-öğretim yılı Kars Merkez Alaca Köyü İlköğretim Okulu ve Kars Merkez Halefoğlu İlköğretim Okulu 1.Kademeye devam eden 5. sınıflardaki öğrenciler oluşturmaktadır. Uygulanan anket 20 soruluk başarı testidir. Çalışmanın deneysel yöntem aşamasında 25 öğrenci kontrol grubu, 25 öğrenci deney grubu olarak belirlenip, ön test uygulanmıştır. Kontrol grubunda seçilen ünite, geleneksel yöntem kullanılarak anlatılmıştır. Aynı ünite deney grubunda ise “yaratıcı drama yöntemi” ile işlenmiştir. Ünite bittikten sonra öğrencilere son test uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar ışığında deneysel yöntem grubuna aritmetik ortalama, standart sapma hesabı ile ‘t’ testi uygulanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre, yaratıcı dramının uygulandığı deney grubu ile geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubu arasında farklılık olduğu görülmüştür. Elde edilen bulgular, yaratıcı drama ile öğretimin öğrencinin akademik başarısını artırmada daha etkili olduğunu göstermektedir.

Tez Adı

Kars İli İlköğretim Okullarında Görev Yapan Öğretmenlerde Mesleki Tükenmişlik Düzeyi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Bu araştırmanın amacı; 2008–2009 eğitim- öğretim yılında Kars'ta ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeyinin standart bir test (Maslach Tükenmişlik Ölçeği) kullanılarak belirlenmesi ve etkisi olabilecek kişisel etmenlerin değerlendirilmesi için yapılan betimsel bir araştırmadır.

Araştırmanın örneklemini Kars il merkezinde görev yapan, basit rastgele örneklem metodu ile seçilen, ulaşılabilen ve araştırmaya katılmayı kabul eden 267 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri bireysel görüşme yolu , veri toplama aracı olarak öğretmenlerin bireysel özelliklerini içeren 14 sorudan oluşan ön anket formu ile Maslach Tükenmişlik Envanteri kullanılmıştır.

Araştırma sonunda elde edilen verilerin değerlendirilmesinde, yüzdeler hesaplamalar (%) , frekans dağılımı (f) ,aritmetik (x) ortalama, t testi (t) ve tek yönlü varyans analizi (F) kullanılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre; cinsiyet, medeni durum, yaş, sahip olunan çocuk sayısı, hizmet süresi, aynı kurumda çalışma yılı, öğretmenlik mesleğini yapma nedeni, mesleğini kendine uygun bulma durumu, mesleğin gelecekteki sosyoekonomik durumunu algılama nedeni, üstlerinden takdir görme durumu ve eğitim sisteminden memnuniyet değişkenleri tükenmişlik düzeyini etkilerken, öğretmenlerin mesleği seçme nedeni, sosyo-ekonomik algı ve ders verdikleri sınıf mevcudu değişkenlerin tükenmişliği önemli ölçüde etkileyen faktörler olmadığı saptanmış, tükenmişliğin eğitim kurumlarında belirli aralıklarla değerlendirilmesi önerilmiştir.

Tez Adı

İlköğretim Okullarında Müzik Ders Programının Öğretmen Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi(Kars İli Örneği)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Bu araştırma, ilköğretim okulları Müzik ders programını öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirmeyi amaçlamıştır.

Araştırmada “Genel Tarama Modeli” kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Kars ili düzeyindeki ilköğretim okullarında görev yapan 77 öğretmen oluşturmuştur. Ankete katılan öğretmenlere 43 maddelik 5’li likert türü bir ölçek uygulanmıştır. Elde edilen veriler yüzde ve frekans hesaplamaları kullanılarak yorumlanmıştır.

Araştırmanın sonucunda, genel olarak Müzik dersi program kazanımları, içerik, eğitim durumları ve değerlendirme kurguları açısından değerlendirilmiştir. Sonuç olarak program uygulanabilir niteliktedir. Ancak programın bazı eksiklikler gösterdiği öğretmen görüşlerine dayalı olarak tespit edilmiş ve sorunları gidermek için bazı önerilerde bulunulmuştur.

Tez Adı

Uyku Düzensizliğinin İlköğretim Çağı Öğrencilerinin Öğrenme Durumları Ve Başarıları Üzerindeki Etkisi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Bu araştırmada, uyku düzensizliğinin ilköğretim çağı öğrencilerinin öğrenme durumlarını ve başarılarını nasıl etkilediği incelenmiştir. Uyku düzensizliği problemi birkaç çeşit olup genellikle psikolojik sorunlardan kaynaklanmaktadır. İlköğretim çağı öğrencilerinin de yaş durumları göz önüne alınırsa yaşayacağı psikolojik bir sorunun etkisinden kolay kolay kurtulamayacaktır. Bu da onda çeşitli problemlerin çıkmasına neden olacaktır. Bu problemlerden birisi de uyku düzensizliğidir.

Uyku düzensizliği öğrencilerin öğrenme durumlarını doğrudan veya dolaylı bir şekilde etkileyebilmektedir. Uyku düzensizliği olan öğrencinin hayatı düzensizleşecektir. Bu düzensizlik doğal olarak derslerine ve başarısına etki edecektir. Yapılan araştırmalarda öğrenci başarısını etkileyen en önemli unsurlardan birisi olarak yaşam koşulları ve şekli gösterilmiştir. O çağdaki bir öğrenci yaşadığı ortam ve bulunduğu koşullardan yüksek düzeyde etkilenecektir. İyi koşullar iyi sonuçlar kötü koşullar kötü sonuçlar doğuracaktır. İşte bu kötü sonuçlardan birisi de başarısızlıktır. Tabi ki burada başarısız olmasına neden olan şeyler koşulların öğrenci üzerinde bıraktığı olumsuz etkilerdir.

Bu çalışmada, uyku düzensizliğinin öğrenciler üzerine etkisi üzerine bir anket yer almaktadır. Anket ilköğretim 3. Sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Alınan sonuçlara göre değerlendirmeler yapıp uyku düzensizliğinin öğrencilerin başarıları üzerinde ne gibi etkiler yaptığı alınan cevaplar doğrultusunda elde edilmiştir. Anketlere göre uyku düzensizliği yaşayan öğrenci sayısı yaşamayanlara göre çok azdır. Özellikle ebeveynlere yapılan ankette bu daha iyi anlaşılmaktadır. Fakat uyku düzensizliği olan öğrenci sayısı az olsa da uyku düzensizliğinin etkileri bu öğrencilerde net bir şekilde görülmektedir.

İKTİSAT

**2006-2009
TEZ ÖZETLERİ**

Tez Adı

Küreselleşme Ve Küresel Ekonomi İçerisinde Türkiye'nin Konumu

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cüneyt OKYAR

21.yüzyılda tüm dünya ülkeleri, sınır ötesi bir rekabet ortamı içinde hızla küreselleşmektedir. Küreselleşme adeta tüm dünyayı tek bir pazar haline getirmektedir. Bugün dünya ekonomisinin olağandışı bir değişim süreci içinde olduğu kabul edilen bir gerçektir. Bu geri dönülmez süreç, tüm geleneksel dengeleri alt üst ederken yepyeni temeller ve yapılar oluşmaya başlamıştır.

Küreselleşme, kaçınılamaz bir gerçek olarak hayatımıza girmiştir. Bundan 30 yıl öncesinde dünyanın bir bölgesinde yaşanan kriz ya da herhangi bir ekonomik olumsuzluk bizi çok da ilgilendirmezken, bugün bir bölgede meydana gelen en küçük olay, kısa sürede dünyaya yayılabilmekte, yabancı sermayenin ülkeleri terk etmesine ve ülkelerde derin kriz ortamlarının doğmasına neden olmaktadır.

Küreselleşme sonucunda; dünya küçülmüş, ulus devletlerin egemenlikleri tehdit altına girmiş, tekdüze bir tüketim kültürü egemenliğinde, yerel ve ulusal kültürler zayıflamış ve zenginler daha zengin yoksullar daha yoksul bir hale gelmiştir. Bu süreçte bir kısım azgelişmiş ülke, kendilerine ekonomik fayda sağlamış, milli gelirleri ve kişi başına düşen gelirleri artmıştır. Ancak bunu yaparken bazı koşulları da yerine getirmişlerdir. Bu süreç ve Türkiye'nin geldiği yer asıl konumuzu oluşturmaktadır. Türkiye bu döneme kadar elde ettiği verilerle, küreselleşme sürecinde ekonomik gelişimini diğer birkaç gelişmekte olan ülke kadar sağlayamamıştır. Çünkü diğer ülkelerin uyguladıkları politikaları tam olarak uygulama imkanı olmayan Türkiye, son 30 yılını yüksek enflasyon ortamı içinde sınırlı bir büyüme ile geçirmiştir. Türkiye; yaşanan bu gelişmeler sonucunda mali disiplinsizlik, makroekonomik dengesizlik, yüksek enflasyon, devalüasyonlar, reel gelirin gerilemesi, adaletsiz gelir dağılımı kısır döngüsünü kıramamış ve uygulanan IMF politikaları ile fakirleşmeye devam etmiş ve küreselleşme liginde sınıfta kalmıştır.

Tez Adı

Döviz Kuru Politikaları Ve Türkiye’de 2000- 2001 Krizlerinde Uygulanan Döviz Kuru Politikalarına Teorik Bir Yaklaşım

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Salih ÖZTÜRK

Kur rejimi seçimi dünya ekonomilerini ciddi biçimde sarsan ekonomik krizlerin nedenleri arasında önemli bir yer tuttuğu için ekonomi biliminin sürekli odak noktası olmuştur Döviz kuru sistemlerinin gündemde kalmasının en önemli nedenlerinden biri ekonomik krizler de oynadığı roldür. Uygun döviz kuru sisteminin tercih edilmesi ekonomik istikrar için gerekli ve zorunlu bir koşuldur. Bir takım farklılıklara karşın, bugün dünya ülkelerinin uygulamaları genel olarak iki sistem içinde toplanabilir. Bir kısım uygulamaların sabit kur sistemine yakalaşırken, bir kısmı esnek kur sistemi niteliğindedir. Kur rejimi seçimi, Türkiye’deki 1994, 2000 Kasım ve Şubat 2001 son ekonomik krizlerinin temel nedenlerinden birisi olmuştur. Günümüzde tek geçerli kur

sistemi tercihi geçerli değildir. Genellikle gelişmekte olan ülkeler, para politikalarını serbestçe kullanacakları esnek kur rejimlerini tercih etmektedirler. Kura dayalı istikrar programları, ülkeleri ekonomik krize götüren dinamikleri bünyesinde barındırması sebebiyle tercih edilmemektedir.

Tez Adı

Terörün Sosyo-Ekonomik Gelişme Üzerindeki Olumsuz Etkileri: Karşılaştırmalı
Diyarbakır Örneği

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mehmet DİKKAYA

Türkiye yıllarca terör tehdidiyle birlikte yaşamak zorunda kalmıştır. Bu tehdit zaman içerisinde ülke ekonomimize ve insanımıza çok önemli değerler kaybettirmiştir. Bu güne kadar askeri, siyasi, sosyal, psikolojik ve stratejik olarak tüm yönleriyle hakkında birçok araştırma yapılan terörizmin, sosyo-ekonomik kalkınmaya olan olumsuz etkileri açısından çokta fazla araştırılmamış olması nedeniyle başladığımız bu çalışmada ileriye sürdüğümüz sav; “Diyarbakır bölgesinde terörizmin geniş boyutlara ulaşması sosyo-ekonomik gelişmeyi daraltmaktadır” şeklindedir.

Sosyo-ekonomik kalkınmanın istenen düzeyde sağlanamaması bugün bütün dünya ülkelerinin ortak sorunudur. Bu sorun ortadan kaldırılmaya çalışırken bir takım zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu zorluklardan en önemlilerinden biriside terördür.

Hiçbir zaman tam olarak ekonomik maliyetleri ortaya konamayan ancak olumsuz etkileri her alanda hissedilen terörün, Diyarbakır ölçeğinde ne gibi olumsuzluklara neden olduğu ortaya konan savın temelini oluşturmaktadır.

Sözü edilen alanla ilgili yeterince çalışma yapılmamış olması en önemli handikaplarımızdandı. Ancak yinede elde edilen ve bu güne kadar yayınlanmış bulunan mevcut kaynakların taranması ile bu çalışma tamamlanmıştır.

Sonuçta görülmüştür ki, terör insanların iktisadi hayatları basta olmak üzere yaşamlarının her alanında olumsuz etkiler doğurmaktadır. Diyarbakır’ın da sosyo-ekonomik kalkınmasının önündeki önemli bir engelinde terör olduğu görülmektedir.

Tez Adı

Liberal Sistemin Özelleştirme Argümanı (Sebepler Ve Sonuçları Bağlamında
Eleştirel Bir Yaklaşım)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mete Cüneyt OKYAR

Avrupa’da feodal sistemin çözülmesiyle birlikte iktidarı ele geçiren burjuvazi, siyasi ve ekonomik yönden yeni bir egemenlik alanı oluşturdu. Liberalizm olgusu işte bu iki argüman etrafında biçimlenmiştir.

Sınırlı bir devlet, serbest piyasa ekonomisi, bireycilik ve özgürlük gibi temel ilkeleri kendisine referans alan liberal doktrin, kısa zamanda büyük gelişme kaydetmiştir. Bu gelişimin sürdürülebilmesi için ve özellikle kamu kesiminin ekonomik alandaki rolünü daraltmak için yeni bir unsura ihtiyaç duyulmuştur. İşte “özelleştirme” olgusu bu ihtiyacın doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır.

Bu çalışmada özelleştirme olgusu; amaçları, ortaya çıkardığı sorunlar, yöntemler ve ülke deneyimleri açısından ele alınmaktadır. Çalışmada özelleştirmenin ekonomik gerçekliği ve gerekliliği yadsınamamakla birlikte özellikle yanlış uygulamalar ve çeşitli sorunlar üzerinde durulmaktadır. Kamu iktisadi teşebbüslerinin özelleştirilmeleri bu anlamda büyük önem taşımaktadır.

Özelleştirme politikalarının sonuçlarına bakıldığında, özellikle işgücü piyasasında olumsuz etkiler yaşandığı görülmektedir. Kamu otoritesinin etkinliğinin olumsuz etkilendiği özelleştirme süreci aynı zamanda ulusal güvenliği de tehdit etmektedir.

İkinci bölümün sonunda ise özelleştirme ile ilgili çeşitli ülke deneyimlerine yer verilmiştir. İngiltere, Almanya ve Fransa deneyimlerinden sonra ülkemizdeki özelleştirme süreci ve sonuçları ele alınmıştır. Çalışma özelleştirmeye yönelik teorik eleştirilerle tamamlanmıştır.

Tez Adı

Dolaylı Vergilerin Ekonomik Etkileri Ve Avrupa Birliği İle Dolaylı Vergileri
Uyumlaştırma Süreci

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Salih ÖZTÜRK

Devletler, kanunların kendilerine yüklemiş olduğu görevlerin finansmanında ağırlıklı olarak vergileri kullanmaktadırlar. Türkiye’de vergi gelirlerinin dağılımına baktığımızda dolaylı vergilerin vergi gelirleri içindeki payının gittikçe arttığı görülmektedir. Bunun nedenleri ise hem dolaylı vergilemedeki etkinlik hem de vergiye karşı tepkinin yumuşatılması arzuları olmuştu.

Türk vergi sisteminde mevcut dolaylı vergiler çok fazla başlık altında iken bunlar Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim vergisi olmak üzere iki başlık altına toplanmıştır. Dolaylı vergi gelirlerinde meydana gelen artışlar ekonominin fren mekanizmaları olmalarına rağmen ekonomik göstergelerle (GSMH, GSYİH,v.b) paralellik arz etmeleri onların bu yönlerini gizlemekte ve ekonomiye katkı yarattıkları izlenimi doğmaktadır.

Dolaylı vergiler ortadan kalkar ya da dolaylı vergi oranları azaltılacak olur ise tüketime artması sonucu artan gelir üzerinden alınacak dolaysız vergi gelirleri artacaktır. Ülkedeki mevcut vergi adaletsizliklerini ortadan kaldırabilmek için dolaysız vergilere ağırlık verilmesi zorunludur. Dolaylı vergilerde ve oranlarında yapılması gerekli değişiklikler sonucu vergi gelirlerinde meydana gelecek azalış, dolaysız vergilere ve özellikle ülkemizde en az vergilendirilen servet vergilerine başvurulması yolu ile telafi edilebilir.

Avrupa Birliği sürecinde vergi uyumlaştırmaları mali yapımızı zorunlu bir düzenlemeye tabi tutacaktır.

Tez Adı

Standart Yaklaşımlar Çerçevesinde Yeni Basel Sermaye Yeterliliği Uzlaşısı

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Salih ÖZTÜRK

Küreselleşmenin ekonomik uzantılarından olan mali liberalleşme sonucu, küresel ekonomi 1980 ve 1990'lı yıllarda bir çok finansal krize maruz kalmıştır. Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki devasa gelişmeler küresel sermayenin önündeki sınırları kaldırarak, ülke ekonomilerini entegre etmiş, dünyayı tek bir mali pazara dönüştürmüştür. Kaderleri birbirine bağlı hale gelen ülkelerin tek başlarına risklerden korunma, krizlerin üstesinden gelme imkanı kalmamıştır. Önemli maliyetler ile sonuçlanan krizleri önlemek, finansal istikrarı sağlamak uluslar arası iş birliğini zorunlu kılmıştır. Bu konuda bilinen en geniş düzenlemeler bütünü olan Yeni Basel Sermaye Yeterliliği Uzlaşısı (Basel II) küresel düzeyde finansal istikrarı hedeflemektedir.

Basel II, birbirini tamamlayan üç yapısal bloktan oluşmaktadır. Birinci blok, asgari sermaye yükümlülüğünün hesaplanmasına yönelik olup kredi riski, piyasa riski ve operasyonel risk olmak üzere üç bölümden oluşur. Diğer iki blok; banka denetim otoritesinin incelemesi ile önemli bilgilerin kamuya açıklanması yoluyla piyasa disiplinini ve şeffaflığı sağlamaya yöneliktir.

Basel II, Uluslararası Takas Bankası bünyesinde bulunan Bankacılık Denetim Komitesi tarafından yayınlanmış olup, bankaların mali bünyelerini sağlamlaştırmak için sermayelerinin riskli aktiflere oranının %8'den az olmamasını öngörür.

Basel II en fazla etkiyi bankalar ve firmalar üzerinde yaratacaktır. Bankaların kredilendirme sürecinde önemli değişiklikler yaratması beklenen yeni düzenleme özkaynağı daha güçlü, daha disiplinli ve etkin bankacılık sistemi getirerek finansal istikrara katkıda bulunacaktır.

Tez Adı

Küreselleşme Sürecinde Doğrudan Yabancı Sermaye Yatırımları Ve 1980 Sonrası
Türkiye Ekonomisine Etkileri

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Adem ÜZÜMCÜ

Gelişmekte olan ülkelerin karşılaştığı önemli sorunlardan birisi de tasarruf yetersizliğidir. Günümüzde ve geçmişte olan bu sorun ülkeleri dış kaynaklardan ve doğrudan yabancı sermaye yatırımlarından yararlanma yoluna itmiştir. Gerek gelişmiş ülkeler gerekse gelişmekte olan ülkeler, doğrudan yabancı sermaye yatırımlarını kendi ülkelerine çekebilmek için çaba sarf etmektedirler. Bunun sebebi doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının sağladığı sermaye, yeni teknoloji, istihdam artışı ve geniş dış pazar olanaklarından yararlanma isteğidir. Doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının büyük çoğunluğu günümüzde Çok Uluslu Şirketler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Doğrudan yabancı sermaye yatırımlarından gerektiği ölçüde yararlanmak isteyen Türkiye’de 1980’li yıllardan sonra dışa açılma politikası izlemiştir. Küreselleşme sürecinin hızla sürdüğü günümüzde, Türkiye diğer ülkelerle karşılaştırıldığında, sahip olduğu avantajlara rağmen, yabancı sermaye çekme konusunda son birkaç yıl dışında yeteri kadar başarılı olamamıştır.

Tez Adı

Küreselleşme Sürecinde Çok Uluslu Şirketlerin Rolü Ve Ulus-Devletin Aşınma

Argümanı Olarak MAI Anlaşması

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mehmet DİKKAYA

Küreselleşme olgusu, son yıllarda gerek akademik gerekse politik çevrelerde üzerinde çokça tartışılan konulardan biri olmuştur. Bu konuda yapılan tartışmalarda küreselleşmenin çok boyutlu bir süreç olduğu vurgulanmaktadır.

Bu süreç 1980 sonrasında dünya ekonomisinin neoliberal politikalarla sekilenmesiyle hız kazanmıştır. Sürecin kurumsal kimliği IMF, Dünya Bankası, DTÖ, OECD, MAI vb. kurum, örgüt ve anlaşmalarla tesis edilmiştir. Uluslar arası sermayenin taşıyıcısı olan çokuluslu şirketler (ÇUS) ise bu süreçte aktif rol oynamaktadır.

Bu çalışmada küreselleşme sürecinde çok uluslu şirket, ulus-devlet ve çok taraflı yatırım anlaşması (MAI) etkileşimi ele alınmaktadır. Bu bağlamda yapılan analizlerde, ÇUS'ların küreselleşme sürecinde önemli rol oynadığı görülmektedir. Bu şirketler özellikle az gelişmiş ülkelerde (AGÜ) yaptıkları yatırımlarla faaliyet alanlarını genişletmektedir. Buna bağlı olarak büyük ekonomik güç elde eden şirketler, söz konusu sürecin temel aktörü olmuşlardır.

Öte yandan MAI, bu şirketlerin yatırımlarını koruma konusunda önemli bir rol oynamaktadır. Söz konusu anlaşma, yatırım ayrıcalıkları, özelleştirme, vergi ve çevre standartları gibi konularda önemli hükümler içermektedir. Dolayısıyla anlaşmayla şirket yatırımları korunurken ulus-devletin birtakım yetkileri de kısıtlanmaktadır.

Sonuç olarak, küreselleşme sürecinde ÇUS'ların önemli bir rol oynadıklarını söylemek mümkündür. Ayrıca MAI ile birlikte ulus-devletlerin ÇUS'lar karşısında zayıflatıldığı da görülmektedir.

Tez Adı

Kayıt Dışı Ekonominin Boyutları, Etkileri Ve Kayıt Dışı İle Mücadele Yöntemleri

Türkiye Örneği

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mehmet DİKKAYA

Ekonomik olarak nedenleri ve sonuçları bakımından çok karmaşık bir yapı olarak ortaya çıkan kayıt dışı ekonomi, daha çok iktisadi faktörler dışında sosyal, psikolojik, siyasi ve ahlaki boyutlarıyla incelenmesi gereken bir olgudur. Bu olguya ortaya çıkış nedenlerine göre çeşitli isimler verilmiştir. Bazen karşımıza kara ekonomi, nakit ekonomisi, gizli ekonomi, saklı ekonomi, yasadışı ekonomi, informel ekonomi, yer altı ekonomisi, gözlemlenemeyen ekonomi gibi kavramlarla çıksa da genel olarak kayıt dışı ekonomi olarak adlandırmak mümkündür. Dünya ülkelerinin çoğunda bu olguya ilgili çeşitli kanuni düzenlemeler yapılmış ve kayıt dışı ekonomi engellenmeye çalışılmıştır. Ancak bu düzenlemelerde genelde kayıt dışı ekonomi öncül bir suç kapsamında değerlendirilmiştir.

Kayıt dışı ekonominin birçok nedeni olduğu gibi, bu nedenlerin oluşturduğu ve ekonomiyi etkileyen sonuçlar da vardır. Kayıt dışı ekonomiyi belirlemek ve ölçmek için ekonomistler tarafından çeşitli yöntemler geliştirilmiştir. Bu çalışma, benzer çalışmalarda da görüldüğü üzere kayıt dışı ekonominin ülkemiz ekonomisi içinde gerçekten çok olumsuz sonuçlar doğurduğunu göstermektedir. Ülkemizde bazı vatandaşların yükümlülüklerinden kaçarak kayıt dışı faaliyetlerde faaliyetlerde bulunmaları, vergi yükümlülüğünü yerine getirenler için adaletsiz bir durum ortaya çıkarmaktadır. Kayıt dışı ekonominin kayıt altına alınması çalışmaları hali hazırda politik karar alıcıların ve uygulayıcıların en büyük amaçlarından biri olmuştur. Bu bağlamda daha çok belge ve kayıtların sağlıklı bir biçimde olması için gerekli hukuki düzenlemeler yapılmaktadır.

Sonuçta kayıt dışı faaliyetleri önlemenin yolu, sağlıklı bir altyapı hazırlamak ve bunu hukuki açıdan bağlayıcı kılmakla mümkün olacaktır. Ülkemizde büyüme ve kalkınma açısından çok önemli bir yer tutan vergiler sağlıklı toplanmalı ve her vatandaşın bu sorumluluk bilincine sahip olması gerekmektedir.

Tez Adı

Gelişmekte Olan Ülkelerin Kalkınmasında Çok Uluslu Şirketlerin Etkileri: Arjantin, Brezilya, Meksika Ve Türkiye Örneği (1980–2005)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mehmet DİKKAYA

Ekonomik kalkınma, gelişmekte olan ülkelerin ortak gündemini oluşturmaktadır. Ülkeler, kalkınmak için günümüzde ve geçmişte farklı arayışlara girmiştir. Çeşitli yöntemler geliştirilerek uygulanmasına rağmen gelişmekte olan ülkelerin geri kalmışlıklarının temel nedeni, tasarruf yetersizliği olarak görülmektedir. Neo-liberal yaklaşımların önem kazandığı 1980'lerden sonra ülkeler, yaşadıkları tasarruf ve yatırım yetersizliğini, doğrudan yabancı sermaye kaynaklarından yararlanarak çözmeye gayret etmişlerdir. Hem gelişmiş ülkeler hem de gelişmekte olan ülkeler, doğrudan yabancı sermaye yatırımlarından daha fazla yararlanmak için bir yarış içerisine girmişlerdir. Bunun nedeni doğrudan yabancı sermaye yatırımlarının sağladığı sermaye, yeni teknolojiler, istihdam artışı, yeni uluslararası pazarlardan yararlanma isteğidir. Doğrudan yabancı sermaye yatırımları ise günümüzde Çok Uluslu Şirketler tarafından gerçekleştirilmektedir.

Ekonomik kalkınma amacıyla doğrudan yabancı sermayeden faydalanan gelişmekte olan ülkelere bazıları başarılı olmuştur. Bu durum diğer ülkelerin dikkatini çekmiştir. Küreselleşme ile birlikte Arjantin, Brezilya, Meksika ve Türkiye gibi birçok diğer ülke de kalkınmalarını çokuluslu şirketler aracılığıyla gelen doğrudan yabancı sermayeyle sağlamayı istemiş ancak yaşadıkları ekonomik ve siyasi krizlerle dünya gündeminde yer edinmişlerdir. Bu başarısızlıkların temelinde sosyal, siyasal ve kültürel yapılarındaki kurumsal istikrarsızlıklar yatmaktadır. Gelişmekte olan ülkeler tarafından kalkınma aracı olarak kullanılmak istenen çokuluslu şirketlerin, yeni ürün, üretim tarzı, teknoloji transferi ve geniş dış pazarlar yönünde olumlu, ancak transfer fiyatlandırmaları yönünden olumsuz etkileri olmaktadır. Oysa Arjantin, Meksika, Brezilya ve Türkiye'de siyasal istikrarın yakalandığı dönemlerde, doğrudan yabancı sermaye yatırımlarındaki artışa bağlı olarak makro ekonomik göstergelerin olumlu bir ivme kazandığı görülmektedir.

Tez Adı

Kamu Harcamalarının Ekonomik Etkileri: Türkiye Üzerine Bir Uygulama

(1980-2004)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Adem ÜZÜMCÜ

Kamu harcamaları; altyapı harcamaları, tüketim harcamaları, genel kamu hizmetleri harcamaları, sosyal güvenlik ve refah harcamaları ile diğer kamu harcamaları gibi gruplara ayrılmaktadır. Bu çalışmada, kamu harcamalarının ekonomik etkileri teorik ve ampirik olarak incelenmektedir. Çalışmanın amacı, Türkiye'deki kamu harcamalarının ekonomik etkilerini incelemek olmakla beraber, özelde kamu harcamalarının ve kamu harcama türlerinin ekonomide ve ekonomik büyüme üzerindeki etkilerini, 1980-2004 dönemine ait yıllık verileri kullanarak araştırmaktır.

Kamu harcamaları ekonomiyi etkileyici önemli faktörlerden birisi olup, istihdam, enflasyon, üretim düzeyi ve gelir dağılımında önemli etkileri bulunmaktadır. Bununla birlikte bu harcamaların popülist politikalar yerine rasyonel biçimde kullanılması, ekonomiyi etkilemedeki yeri açısından önem arz etmektedir.

Türkiye gibi gelişmekte olan ülkelerde yaşanan yüksek faiz oranları, yüksek enflasyon, işsizlik gibi sorunların en önemli nedenlerinden birisi kamu harcamalarını artıran yanlış politikalarıdır.

Türkiye ekonomisine ilişkin verilerle yapılan analizden elde edilen bulgulara göre, cari harcamaların yatırım ve transfer harcamalarına oranla ekonomik büyümeye etkisinin daha fazla olduğu sonucuna varılmaktadır.

Tez Adı

Kaldor'un Büyüme Modeli Çerçevesinde Sanayileşmenin Rolü: Türkiye İmalat Sanayii Üzerine Bir Çalışma

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Adem ÜZÜMCÜ

Bu çalışmada, Kaldor'un Büyüme Modeli çerçevesinde Kaldor'un büyümenin motoru sanayileşme hipotezinin geçerliliği ve Kaldor Yasaları çeşitli dönemler itibariyle Türkiye imalat sanayii performansı için test edilmektedir. Bu amaçla; öncelikli olarak; büyüme, büyümenin ölçülmesi, bazı iktisat teorilerinin büyüme modelleri matematiksel yöntemler yardımıyla açıklanmaya çalışılmıştır. İkinci aşamada; Kaldor'un Büyüme Modeli, KEG Hipotezi, Kaldor Yasaları ve Kaldor Yasalarından türetilen denklemler aracılığıyla dünyanın her yerinden çeşitli ülke uygulamaları araştırılmıştır. Ayrıca; Türkiye ekonomisinin temel devreleri; toplam sanayi, imalat sanayii, hizmetler sektörü ve tarım sektörü üretiminde ve istihdamındaki büyüme verileri yardımıyla ve de iktisadi ve ekonometrik yöntemler aracılığıyla analiz edilmiştir.

Sonuç olarak; bu çalışmada, bazı durgunluk dönemlerine rağmen Türkiye'de Cumhuriyetin kuruluşundan beri imalat sanayii ve hizmetler sektörü üretiminde ve istihdamında, tarım sektöründeki üretim payı ve istihdam azalışının aksine, görece olarak istikrarlı bir artış göze çarpmaktadır ve bu istikrarlı durum Kaldor Yasaları ile Kaldor Yasalarından türetilen çeşitli denklemler yardımıyla doğrulanmaktadır.

Tez Adı

Ekonomik Büyüme-Enflasyon-İşsizlik İlişkisi: Türkiye Üzerine Bir Uygulama

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Adem ÜZÜMCÜ

Türkiye ekonomisinde 1970'li yıllardan itibaren çözüm aranan en büyük sorunların başında enflasyon ve işsizlik gelmektedir. Türkiye'de gerek ithal ikameci politikalara dayanan planlı sistem döneminde, gerekse dış ticaretin serbest hale getirildiği ve liberal politikaların önem kazandığı 24 Ocak kararları sonrası dönemde enflasyon, işsizlik ve diğer makroekonomik sorunların çözümüne yönelik politikalar geliştirilememiştir. Bu sürecin sonunda, yüksek enflasyon ve düşük büyüme hızlarına bağlı olarak gerçekleşen ekonomik krizler özellikle enflasyon ile büyüme arasındaki ilişkinin daha yoğun bir şekilde tartışılmasına neden olmuştur.

Enflasyon ile büyüme arasındaki ilişkinin niteliği konusunda zaman içerisinde farklı görüşler ortaya atılmıştır. Örneğin; 1980'li yıllara kadar enflasyonun büyümeyi olumlu etkilediği görüşü hakimken, son yıllarda yapılan ampirik çalışmaların sonuçları doğrultusunda ise bugün çoğu iktisatçı enflasyonun büyümeyi olumsuz etkilediğine inanmaktadır. Ancak bu konu üzerinde henüz bir görüş birliğine varıldığını da söylemek zordur.

Bununla birlikte iktisat teorisinde uzunca bir süre büyüme ile istihdam arasında doğrusal bir ilişki kurulmuştur. Ancak son yıllarda Türkiye'de büyümenin umulan düzeyde istihdam yaratamadığı gözlemlenmektedir. Türkiye'de özellikle 1990 sonrası dönemde, istikrarlı büyüme ve yatırım olanaklarının tükenmesi, hızlı nüfus artışı, kırdan kente göç, verimlilik artışları, işgücü piyasasındaki yapısal sorunlar, ekonomik büyümenin istihdam yaratma kapasitesini azaltmıştır. Dolayısıyla Türkiye'de ekonomik büyümenin işsizliği azaltıp istihdamı artıracağı fikrine karşılık, yüksek büyüme hızlarına rağmen işsizliğin hala çok büyük bir sorun olarak varlığını sürdürmesi, bu konu üzerinde de yoğun tartışmaların yaşanmasına neden olmuştur.

Bu çalışma; söz konusu tartışmalara farklı bilimsel bir değerlendirme amacıyla, önce teorik olarak, daha sonra da ekonometrik analizlerle, 1975–2006 dönem aralığında Türkiye'de büyüme-enflasyon ve büyüme-işsizlik arasındaki ilişkinin yönünü belirlemek için yapılmıştır. Granger Nedensellik Analizinin kullanıldığı çalışmamızın sonucunda; belirlenen dönem için büyüme-enflasyon arasında büyümeden enflasyona doğru ve büyüme-işsizlik arasında büyümeden işsizliğe doğru tek yönlü nedensellik ilişkisi tespit edilmiştir.

Tez Adı

Sürdürülebilir Kalkınma Kapsamında Kars İlinin Ekonomik Kaynaklarının
Değerlendirilmesi: Turizm Sektörü Örneği

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mehmet DİKKAYA

Sürdürülebilirlik kavramı son yıllarda en çok konuşulan ve gündem oluşturan bir terim haline gelmiştir. Sürdürülebilirlik, belirli bir ekosistemin ya da sürekliliği olan herhangi bir sistemin kesintisiz, bozulmadan, aşırı kullanımla tüketilmeden, ana kaynaklara aşırı yüklenmeden sürdürülebilmesi olarak bilinmektedir. Dolayısıyla sınırlı olan kaynakların şimdiki ve gelecekteki nesillerin ihtiyaçlarının kullanılmasında etkin kullanılması gerekmektedir.

Bu çalışmada, jeopolitik konumuyla Türkiye'nin serhat şehirlerinden biri olarak Kafkasya'ya açılan, geçmişi milattan önceki yıllara dayanan, geçmişte il savunmasında kahramanca direniş göstererek Gazi unvanını hak etmiş, bunun getirdiği zengin tarih ve kültür birikiminin yanı sıra ekolojik ve doğal değerler açısından da büyük çekicilik gösteren Kars ili ekonomik kaynakları, basta turizm olmak üzere sürdürülebilir kalkınma çerçevesinde ele alınmıştır. Öncelikle sürdürülebilir kalkınma, sürdürülebilir turizm ve turizmin teorik çerçevesi çizilmiş daha sonra ise il ekonomik kaynaklarının genel durum değerlendirilmesi yapılmıştır. Çalışmanın sonucunda, ilde tarım ve hayvancılık sektörlerinin çözümü bekleyen sorunlarına rağmen il nüfusunun önemli bir geçim kaynağı olarak ön plana çıktığı; kent sanayisine bakıldığında ise önemli ölçüde gelişme gösteremediği saptanmıştır. Hizmetler sektörünün alt sektörü olan turizmin ise il ekonomik kalkınmasında etkili bir faktör olarak gelecek vaat eden bir sektör olduğu; inanç turizmi, kış turizmi, eko turizm Kars ili turizminde çeşitlilik sağlayan turizm türleri olarak saptanmış ve çeşitli öneriler getirilmiştir.

Tez Adı

Dolar ve Euro'nun Rezerv Para Mücadelesi ve Türkiye Ekonomisi Üzerindeki Etkisi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Salih ÖZTÜRK

Sanayi Devriminden İkinci Dünya Savaşı'na kadar uluslararası rezerv para olarak hâkimiyetini sürdüren İngiliz Sterlini, İngiltere'nin savaşta askeri gücünü kaybetmesi ve 1944 Bretton Woods Anlaşması'yla birlikte rezerv para hâkimiyetini Amerikan Dolarına kaptırmıştır. Bu hâkimiyetle birlikte Dolar zamanla birçok ülkenin para biriminin yerine geçerek dolarizasyon kavramını da ortaya çıkarmıştır. İkinci Dünya Savaşı'ndan günümüze kadar ABD Ekonomisi, dünya ekonomisinin lideri olmuş ve askeri gücü ile de bu liderliğini pekiştirmiştir. 1999 yılında büyük bir ekonomiye sahip Euro'nun doğuşuyla birlikte ABD Dolarının karşısına bir rakip çıkmış ve her geçen gün Dolar karşısında güçlenmiştir.

Son 20 yıldır kötüye giden ABD ekonomisine kıyasla Euro'nun bunu fırsata çevirerek güçlenmesi ve uluslararası piyasada rezerv para gücünü hissettirmesi kısacası Euro'nun Dolar ile rezerv para mücadelesine girmesi tezimizin ana konusu olmuştur.

Araştırmamızın sonucunda ABD ekonomisine olan güvenin azaldığı ve doların rezerv para hâkimiyetine muhalif ülkelerin her geçen gün arttığı gözlemlenerek uluslararası rezerv para statüsünün ülke ekonomisini büyük, güvenilir ve istikrarlı yapıya sahip olmasıyla kazanılabileceği tespit edilmiştir. Bu kriterler göz önünde bulundurulduğunda ve paranın ait olduğu ülkenin ekonomik büyüklüğü ve gücü, finansal piyasaların derinliği ve entegrasyonu, döviz kuru istikrarı ve dış ticaret hacimleri kıyaslandığında Euro'nun Dolar karşısında güçlenerek Dolar'ın rezerv para hâkimiyetini ele geçirebileceği sonucuna varılmıştır.

Tez Adı

Enerji Kaynakları Dünya Enerji Güvenliği Ve Ortaasya Jeopolitiği erevesinde
Türkiye'nin Enerji Politikaları Ve Ekonomik Yansımaları

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Adem ÜZÜMCÜ

Enerji kaynakları, sanayi devrimi ile birlikte önemli bir konuma gelmiştir. Enerji kaynakları stratejik değerleri nedeniyle de ülkeler için vazgeçilemez hammaddeler olmuşlardır. Enerji kaynakları kıt kaynaklar olmakla beraber, dünya üzerindeki dağılımı eşit değildir. Enerji kaynaklarını ithal eden ülkeler ile ihracatçı konumundaki ülkelerin farklılık göstermekte, bu da enerji kaynaklarının ar/ ve talchindcki sürekliliği etkilemektedir. Ülkelerin ve uluslar arası firmaların tek taraflı hareket tarzları, enerji kaynaklarının etkin olarak değerlendirilememesi. petrol ve doğal gaz. gibi en çok tüketilen enerji kaynaklarının orta vadede biteceğinin değerlendirilmesi ülkelerin enerji güvenliği kaygılarını artı ırmaktadır.

Bu çalışmada, enerji kaynaklarının eşitleri, özellikleri, piyasa yapıları, ülke ekonomileri ve politikalarındaki etkileri ile jeopolitik çerçevede güvenlik üzerindeki etkileri incelenmektedir. Çalışmanın amacı, enerji kaynaklarının piyasa yapıları ve tarihsel süreç içerisinde ülke politikalarındaki belirleyici zellikleri Orta Asya jeopolitiği ve Orta Asya siyasi aktörlerinin enerji güvenliği değerlendirmeleri yapılmıştır. Bu değerlendirmeler sonucunda Türkiye'nin enerji strateji ve politikaları nın ekonomik, dış politika ve jeopolitik yansımalarını değerlendirmektedir.

Bu çerçevede bakıldığında, Türkiye'nin içinde bulunduğu enerji güvenliği sorunu ve bazı çelişkilerin geçmişte uygulanan yanlış enerji politikaları sonucu ortaya çıktığı görülmektedir. Dolayısıyla Türkiye'nin enerji güvenliği bağlamında kaynak çeşitlendirmesine gitmesi ve mevcut kaynakların etkin olarak kullanılması uzun vadede enerji politikası üzerinde etkili olacaktır.

Ayrıca, Türkiye'nin uluslar arası sahnede söz sahibi olmak için jeopolitik konumu ve dış politika araçlarını etkin bir şekilde kullanması ve ekonomik istikrar bağlamında enerji ihtiyacını öncelikle kendi kaynaklarını kullanarak gidermeye çalışması da uzun vadede uygun zm olarak değerlendirilmektedir. Kısa vadede enerji arz güvenliği bağlamında enerji kaynaklarında ve enerji ithal edilen ülkelerde çeşitlenme sağlanması gerekliliği sonucuna varılmaktadır.

Tez Adı

Bağımsızlık, Şeffaflık Ve Hesap Verebilirlik Açısından Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Ve 2001 Yılı Merkez Bankası Kanun Değişikliği

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Erkan TOKUCU

Merkez Bankalarının tarihsel sürecinde önemli bir yeri olan İngiltere Merkez Bankası kurulduğundan beri Merkez Bankacılığı önemli tartışmalara konu olmuştur. Bağımsızlık, şeffaflık ve hesap verebilirlik kavramları ise son zamanlarda bu tartışmaların başında gelmektedir. Merkez Bankalarına bağımsızlık kazandırma çabalarının nedeni, bağımlı bir Merkez Bankası'nın enflasyonu tetikleme pahasına bütçe açıklarını finanse etmek zorunda kalabileceği korkusudur. Bu nedenle özellikle 1990'lı yılların ardından birçok ülkede Merkez Bankaları daha bağımsız hale getirilmeye çalışılmıştır.

Yirmi yılı aşkın bir süredir birçok ülke Merkez Bankalarını, yasalarında değişiklikler yapmak veya tamamen yeni bir yasa kabul etmek suretiyle bağımsızlaştırmıştır. 1992 Maastricht Antlaşması ile Avrupa Birliği, üye ülkelerin Merkez Bankalarının bağımsız olmasını bir zorunluluk haline getirmiştir. Bunun üzerine yeterince bağımsız Merkez Bankasına sahip olmayan Birlik ülkeleri yasalarını yeniden düzenlemişlerdir.

Türkiye ise hem Avrupa Birliği'ne üye olmak isteyen bir ülke olarak Maastricht Antlaşması'na uyum sağlamak hem de yüksek enflasyon oranlarıyla daha etkin mücadele edebilmek için Merkez Bankası'na bağımsızlık kazandırmak amacıyla 2001 yılında ilgili Kanun'da değişiklik yapmıştır.

Bu çalışmada Merkez Bankalarının tarihsel gelişim süreçleri, görevleri, para politikası uygulama süreci anlatılmış, Merkez Bankacılığı için büyük öneme sahip bağımsızlık, şeffaflık ve hesap verebilirlik kavramları açıklanmış, bu kavramların bazı makroekonomik değişkenlerle ilişkisi incelenmiştir. Son olarak kuruluşu, yıllar itibariyle uyguladığı para politikaları ve Kanun değişikliği öncesi ve sonrasında üç kavram açısından değerlendirilmesi yapılmıştır.

Çalışmanın sonucunda ise Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın yapılan Kanun değişikliğiyle büyük ölçüde yasal bağımsızlığa kavuşturulduğu, şeffaflık ve hesap verebilirlik açısından önemli gelişmelerin kaydedildiği görülmüştür.

Tez Adı

Bölgesel Kalkınma Modelleri Işığında Güneydoğu Anadolu Projesi (GAP) ve Üzerindeki Sosyo-Ekonomik Etkileri

Danışman

Doç. Dr. Mehmet DİKKAYA

Bölgesel kalkınma, 20. ut/yılda: başlangıçla gelişmiş ve gelişmekle olan devletler olmak üzere hemen hemen tüm devletler tarafından sanayileşmenin belli bölgelerde toplanması sonucu ortaya çıkan bölgeler arası eşitsizliği ortadan kaldırmak amacıyla ülke içinde adil bir refah dağılımının sağlanmasında kullandıkları bir araç olarak görülmektedir.

Bölgesel kalkınmalım uygulandığı ülkelerde ülke ekonomisine sağladığı yararlar göz önüne alınırsa, hedeflenen bu yararların gerçekleşmesi için etkin bir bölgesel kalkınma politikasının belirlenmesi ve uygulanması gerekliliği kaçınılmaz bir dilimi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Türkiye'de az gelişmiş bölgelerin gelişmiş bölgeler seviyesine çıkarılması maksadıyla kapsamlı olarak ortaya alınan ilk bölgesel kalkınma projesi Güneydoğu Anadolu Projesidir. GAP Bölgesel Kalkınma Politikaları ışığında Güneydoğu Anadolu Bölgesinde 1970'lerde Fırat ve Dicle nehirleri üzerindeki sulama ve hidroelektrik amaçlı projeler olarak planlanmış olup. 1980'lerde çok sektörlü sosyo-ekonomik bir bölgesel kalkınma programına dönüştürülmüştür. Kalkınma programı, sulama, hidroelektrik, enerji, tarım, kırsal ve kentsel altyapı, ormancılık, eğitim ve sağlık gibi sektörleri kapsamaktadır. Toplam maliyeti 32 milyar ABD doları olan Proje'nin, Enerji santrallerinin toplam kurulu gücü 7476 M W olup yılda 27 milyar kwt enerji üretimi öngörülmektedir.

GAP dünyada bölgesel kalkınma alanında yapılan çalışmalar arasında en İddialılarından olmakla beraber yapılan çalışmalar zaman zaman ülkenin yaşadığı ekonomik ve siyasi krizlerle sekteye uğramıştır.

Sonuç olarak Bölge ekonomisini geliştirmeyi Bölgede yaşayan vatandaşlarımızın gelir düzeyini artırmayı hedefleyen GAP, ülke ekonomisine de önemli katkılarda bulunacak bir proje niteliğindedir.

İLKÖĞRETİM

**2005-2009
TEZ ÖZETLERİ**

Tez Adı

İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenlerinin Deprem Eğitimine Bakış Açılarının Değerlendirilmesi

Danışman

Prof. Dr. Cevdet BOZKUŞ

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim birinci kademe öğretmenlerinin deprem eğitimine bakış açılarını değerlendirmeye çalışmakta ve bu konuyla ilgili olarak çıkan sonuçlara göre öneriler geliştirmektir.

Araştırmanın evreni 2004 - 2005 Eğitim-Öğretim Yılında Kars Merkez İlköğretim Okullarında görev yapan 72'si bayan, 84'ü erkek öğretmen olmak üzere toplam 156 öğretmenden oluşmaktadır.

Araştırmanın kuramsal boyutu literatür taraması yapılarak oluşturulmuştur. Araştırmanın verileri alt problemlere, ilgili kaynaklara dayanarak ve araştırmacı tarafından geliştirilmiş anket yoluyla toplanmıştır. Toplanan verilerden ilköğretim birinci kademedeki görev yapan öğretmenlerin deprem eğitimine bakış açılarını belirlemek amacıyla yüzde ve frekans işlemleri kullanılmıştır.

Yapılan çalışma sonucunda, ilköğretim birinci kademe öğretmenlerinin deprem konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları, deprem hakkındaki bilgilerini çoğunlukla görsel ve işitsel basından edindikleri ortaya çıkmıştır. Bunun yanı sıra öğretmenlerin deprem eğitimine gerekli hassasiyeti göstermedikleri, sınıf ortamında deprem konularını işlerken görsel ve işitsel materyaller kullanmak yerine daha çok anlatım tekniği ve yazı tahtası gibi geleneksel yöntemlere başvurdukları buna ilaveten uygulama aşamasında olan yeni ilköğretim müfredatı hakkında herhangi bir bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir.

Tez Adı

Kars'ta Ortaöğretimde Coğrafya Öğretimi

Danışman

Prof. Dr. Cevdet BOZKUŞ

Bu çalışmada, Kars ili ve ilçelerinde seçilen beş ortaöğretim kurumunda uygulanan anket sonuçlarına göre, coğrafya öğretim düzeyi belirlenmeye çalışılmıştır. Anket sadece öğrencilere uygulanmıştır.

Öncelikle, öğrencilerin coğrafyanın tanımını yada öğrenilme amacını tam olarak bilmedikleri görülmüştür. Arpaçay Lisesi % 80, Cumhuriyet Lisesi % 66, Alpaslan Lisesi % 47, Kağızman Lisesi % 32 ve Anadolu Lisesi ise % 6 oranında coğrafyanın ezbere dayalı bir bilim olduğunu belirtmişlerdir.

Öğrenciler “Coğrafya derslerini bazen arazide yada sınıf dışında farklı yerlerde de işlemekteyiz” şeklinde sunulan önermeye % 91 oranında “katılmıyorum” cevabını vermişlerdir. Bu durum coğrafya derslerinin sadece sınıf ortamında işlendiğini ve coğrafya ile ilgili sadece teorik bilgilerin verildiğini göstermektedir.

Ankete katılan öğrenciler “Okulumuzda coğrafya dersleri tepegöz, slayt, vcd gibi görsel araçlar yardımıyla işlenmektedir” şeklinde sunulan önermeye % 76 oranında “katılmıyorum” cevabı verilmiştir.

Ayrıca ankete katılan okullarda araç-gereç kullanım oranlarının farklı olduğu da görülmüştür. Coğrafya derslerinde araç-gereç kullanım oranlarının, buna göre, Kağızman lisesinde % 57, Anadolu lisesinde % 28, Alpaslan lisesinde % 13, Arpaçay lisesinde % 8 ve Cumhuriyet lisesinde ise % 6 olduğu görülmüştür. Coğrafya dersini sevmediklerini belirten öğrencilerin oranlarının en fazla olduğu okul (% 38) Cumhuriyet lisesi olmuştur.

Tez Adı

Kars İlinde İlköğretimde Deprem Eğitimi Düzeyi Ve Geliştirilmesi

Danışman

Prof. Dr. Cevdet BOZKUŞ

Türkiye Akdeniz - Himalaya Sismik Kuşağında yer almaktadır. Bir yılda meydana gelen depremlerin %21'i bu kuşakta görülür. Ülkemiz topraklarının %92'si deprem riski taşımaktadır. Ülke nüfusunun %98'i bu riskli bölgede yaşamaktadır. Kars ili KAF, DAF gibi büyük faylara olan uzaklığına göre 2. derece deprem bölgesinde yer almaktadır. Kars ve yakın çevresinde 1926 yılından beri 8 deprem kayıtlara geçmiş ve toplam 1501 kişi hayatını kaybetmiştir.

Meydana gelen depremler, büyük can kayıplarına, sosyal, psikolojik ve ekonomik sorunlara neden olmaktadır. Depremin neden olduğu sorunlar, etkili deprem eğitimi ile giderilebilir. Dersler, Tam Öğrenme stratejisi benimsenip, gösteri yöntemi ve animasyonlarla işlenirse deprem eğitiminde başarı istenen düzeye ulaşabilir.

Tez alanını, İlköğretim 1. kademe "Sosyal Bilgiler" dersi müfredat programı oluşturmaktadır. Tez modelinde, Kesitsel, Tarama, Uygulamalı Araştırma ve deneysel yöntem birlikte kullanılmıştır.

Araştırma genel olarak iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Kars İlköğretimdeki deprem eğitimi düzeyini ve karşılaşılan sorunları ön testle belirlemek; ikinci bölümde deprem eğitimini geliştirmeye yönelik, gösteri yöntemi ve bilgisayar animasyonlarının test edildiği, deneysel çalışmalar vardır.

Yapılan uygulamalarla, test sonuçları ve depremin bir felaket olduğu göz önüne alındığında, öğrencilerin deprem eğitimi seviyelerinin, yetersiz olduğu ortaya çıkmıştır. Deney gruplarıyla, Tam Öğrenme stratejisi benimsenip, gösteri yöntemi ve bilgisayar animasyonları kullanılarak dersler işlenmiş ve sonuç olarak öğrencilerin başarılarında önemli artışlar olduğu görülmüştür.

Tez Adı

Sosyal Bilgiler Fiziki Coğrafya Konuları Öğretiminde Araç-Gereç Kullanımının
Öğrencilerin Başarı Düzeylerine Etkisi (Kars İli Örneği)

Danışman

Prof. Dr. Cevdet BOZKUŞ

Bu araştırma ilköğretim okullarında sosyal bilgiler dersi fiziki coğrafya konularının öğretiminde, öğretim teknolojileri ve araç - gereçlerle desteklenen çağdaş öğretim yönteminin uygulandığı deney grubu ile geleneksel öğretim yöntemlerinin uygulandığı kontrol grubunun arasındaki başarı puanlarının sınamak maksadıyla yapılmıştır. Bu şekilde ilköğretim okullarında sosyal bilgiler dersi fiziki coğrafya konularının öğretiminde araç-gereç kullanımının öğrencilerin başarısı üzerindeki etkisinin ne düzeyde olduğu ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın uygulama bölümü iki safha halinde gerçekleştirilmiş birinci safhada, Kars İli Merkez İlçesi'nde görev yapmakta olan 21 sosyal bilgiler öğretmenine, öğrencilerin "Coğrafya ve Dünyamız" ünitesiyle ilgili bilgi düzeylerine ilişkin düşüncelerinin sorulduğu 20 soruluk bir anket formu uygulanmıştır. İkinci safhada ise 2005 - 2006 eğitim - öğretim yılının ikinci yarısında, Kars İli Merkez İlçesi Atatürk İlköğretim Okulu'nda altıncı sınıfta öğrenim görmekte olan 78 öğrenci üzerinde gerçekleştirilmiştir. Ölçme aracı olarak kullanılan başarı testi tüm öğrencilere ön test ve son test olarak uygulanmıştır. Araştırma bulguları, başarı açısından, araç - gereçlerle desteklenerek öğretimin sağlandığı deney grubunun, geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubuna nispetle daha başarılı olduğunu göstermiştir.

Tez Adı

2005–2006 Öğretim Yılı 4. Ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Programının Uygulanmasında
Karşılaşılan Problemler Ve Çözüm Önerileri (Kars İli Örneği)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Kemalettin KUZUCU

Yeni Sosyal Bilgiler öğretim programının araştırma ve geliştirme çalışmalarına katkıda bulunması amacıyla hazırlanmış olan “Yapılandırılmış Sosyal Bilgiler Programı’nın Uygulanmasında Karşılaşılan Problemler ve Bu problemlere Yönelik Çözüm Önerileri” isimli bu araştırma ile ilköğretim okullarının 4. ve 5. sınıflarında okutulmakta olan yapılandırılmış Sosyal Bilgiler öğretim programının uygulama sürecinde karşılaşılan problemler ve bu problemlere yönelik çözüm önerileri ele alınmıştır.

Tarama modeline göre gerçekleştirilen bu araştırmaya 2006–2007 öğretim yılında Kars il merkezinde yer alan 17 ilköğretim okulunda 4. ve 5. sınıflarda görev yapan toplam 72 sınıf öğretmeni katılmıştır.

Betimsel nitelikte olan bu araştırmada veriler anket yoluyla toplanmış olup, elde edilen bulgular yüzde ve frekanslar kullanılarak tablolar ve grafikler şeklinde gösterilmiş ve yorumları yapılmıştır. Toplam 55 sorudan ibaret olan anket verilerinin yüzde ve frekans hesaplamaları ile SPSS paket programına göre yapılan istatistiksel çözümlenmeleri sonunda aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Yapılandırılmış Sosyal Bilgiler öğretim programının hedefleri öğrencilerin seviyelerine uygun olup, hedefler birbirini destekleyecek şekilde tasarlanmıştır. Programın genel hedeflerine ulaşılabilir. Bununla birlikte; hedefler öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyine uygun olmayıp, öğrenci ihtiyacına göre tasarlanmamıştır. Hedeflerin, ülkemiz şartları göz önünde bulundurularak daha belirgin, anlaşılır, ulaşılabilir ve daha güncel olarak yeniden düzenlenmesi gerektiği önerilmektedir.

Programın tam olarak tanıtılmaması, sınıfların kalabalık olması, etkinlikler için verilen ürenin az olması, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyinin yetersiz olması uygulama sürecinde güçlükler yol açmakta olup; programın öğretmenin yükünü artırdığı ve bu programın önceki programa göre daha zor uygulamaya sahip olduğu belirlenmiştir. Programa yönelik hedeflere ulaşabilmek için hizmet içi eğitim faaliyetlerinin ve ders saatlerinin artırılması önerilmektedir

Programda bilimsel ve modern yöntemler esas alınmış olmasına rağmen programın içeriği günümüz koşulları için yetersizdir. Öğretmenler sosyal bilgiler programının içeriğinde yer alan ünitelerin kapsamının genişletilmesini ve daha çok bilgiye yer verilmesini önermektedirler.

Araştırma bulguları sonucunda; programın öğrencileri ezberden uzaklaştıracak şekilde tasarlandığı, sosyal bilgiler dersinin öğrenciye kazanımlar sağladığı buna rağmen etkinliklerde kullanılan araç- gereç ve gerekli ortamın sağlanamaması programın hedeflerine ulaşılmasını engellediği, sosyal bilgiler programının öğrenciyi hayata hazırlamakta yeterli olmadığı ortaya çıkmıştır. Programın hedefine ulaşması için araç gereç desteğinin sağlanması önerilmektedir.

Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre, sosyal bilgiler programının ölçme-değerlendirme ve sınav sistemi açısından sorun oluşturduğu, buna rağmen programda ölçme –değerlendirme konusunda, öğretmenlere yardımcı olacak yeterli açıklamalara yer verildiği söylenebilir. Bununla birlikte ölçme- değerlendirme kriterlerinin araç- gereç ve zaman bakımından daha ekonomik olacak şekilde yeniden düzenlenmesi önerilmektedir.

Tez Adı

İlköğretim 4. Ve 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Programına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin
Değerlendirilmesi (Kars İli Örneği)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Kemalettin KUZUCU

Araştırmanın amacı ilköğretim okulları 4 ve 5. sınıf Sosyal Bilgiler öğretim programının öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesidir. Bu araştırmanın, Sosyal Bilgiler öğretim programı konusunda öğretmen görüşlerinden ve kuramsal temellerden hareketle ortak bir anlayış çerçevesinde olası sorunları belirlemek, eksiklikleri tespit etmek ve çözüm önerileri ortaya koymak açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada “Genel Tarama Modeli” kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, Kars il merkezindeki ilköğretim okullarında görev yapan 78 öğretmen oluşturmuştur. Çalışmaya katılan öğretmenlere 40 maddelik 5’li likert türü bir ölçek uygulanmıştır. Elde edilen veriler yüzde ve frekans hesaplamaları kullanılarak yorumlanmıştır. Araştırmada öğretmen görüşlerine dayalı olarak elde edilen bulgular doğrultusunda genel olarak şu sonuçlara varılmıştır: Program kazanımlarının toplumun ihtiyaçlarından hareketle düzenlendiği, öğretmenler tarafından açık ve anlaşılır olduğu, birbiriyle tutarlılık gösterdiği ancak; öğrenci gelişim özelliklerinin, ihtiyaçlarının ve hazır bulunuşluk düzeylerinin tam olarak yansıtılmadığı tespit edilmiştir.

Programın içerik boyutunda, bilgilerin güncel ve geçerli olduğu, öğretmenler tarafından açık bir şekilde anlaşıldığı, öğretim ilkelerine uygun olduğu fakat; içeriğin öğrenci seviyesini ve gelişim özelliklerini tam olarak yansıtmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Eğitim durumu boyutunda programın genel anlamda uygulanabilir nitelikte olduğu ancak; tam olarak öğrencilerin bireysel farklılıklarının dikkate alınmadığı tespit edilmiştir.

Son olarak programın değerlendirme boyutunda alternatif ölçme değerlendirme yaklaşımlarına ağırlık verildiği, değerlendirmenin kapsamı geçerliliğinin ve sürekliliğinin sağlandığı ancak; değerlendirmede objektif araçların kullanılmasında eksikliklerin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmada bu sonuçlar doğrultusunda programın eksiklikleri giderici çalışmaların yapılmasına yönelik olarak gerekli önerilerde bulunulmuştur.

Tez Adı

Yapılandırmacı Eğitim Yaklaşımları Ve Bu Doğrultuda Hazırlanan Yeni Müfredata İlişkin Öğretmen Görüşleri (Kars İli Örneği)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali Osman ENGİN

Sürekli gelişen teknolojiyle birlikte eğitim programlarının da değişmesi kaçınılmaz olmuştur. Bu alanda birçok yaklaşımlar göze çarpmaktadır. Eğitim programlarında kullanılan yapılandırmacı yaklaşım modeli ise ülkemizde henüz çok yenidir. ilköğretim okullarında uygulanan eski program eğitim alanında ortaya çıkan ihtiyaçlara ve çağın gereklerine cevap verememektedir. Eski program bilgi aktarmaya yönelik olarak uygulanmıştır. Bu durum öğrencileri ezberciliğe itmiştir.

Bu nedenle Milli Eğitim Bakanlığı 2005 yılından itibaren Yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan eğitim programını yürürlüğe koymuştur. Amaç yapılandırmacı yaklaşımın ilkeleri doğrultusunda öğrenci yetiştirmektir. Yapılandırmacı yaklaşımda ilke; öğrencinin bilgiyi ezberlemesinden çok önceki bilgilerini de kullanarak bilgiye ulaşmasını sağlamaktır. Eleştirel ve analitik düşünebilme, doğru karar verebilme ve problem çözebilme gibi verilerin kazanılması için öğrenci bilgiyi kendisi sentezlemelidir. Mevcut bilgilerini nasıl kullanabileceğini bilmesi gerekmektedir. Bu çalışma uygulanan mevcut programa ilişkin öğretmen görüşlerini almak için hazırlanmıştır.

Tez Adı

İlköğretim İkinci Kademedeki Demokrasi Eğitimi: İkinci Kademe Öğretmenlerinin Demokratik Tutum Ve Davranışları Sergileme Düzeyleri (Kars İli Örneği)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cengiz YANIKLAR

Bu araştırmanın amacı Türk Milli Eğitim Sistemi içindeki ilköğretim kurumlarının ikinci kademesinde demokrasi eğitiminin yerini, bu eğitimi anlatmak, tanıtmak ve benimsetmek için ne gibi etkinlikler yapıldığını ve bu okullarda görev yapan öğretmenlerin demokratik tutum ve davranışlarının cinsiyet, branş ve kıdemlerine göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesidir.

Araştırmanın evreni 2006–2007 Eğitim-öğretim yılında Kars Merkez ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 38 erkek ve 56 bayan öğretmenden oluşmaktadır.

Araştırmanın kuramsal boyutu literatür taraması yapılarak oluşturulmuştur. Araştırmanın verileri; alt problemlere, ilgili kaynaklara dayanarak ve araştırmacı tarafından geliştirilmiş, Öğretmenlerin eğitim-öğretim etkinlikleri yürütülürken kullandıkları yöntemleri, okulda ve sınıfta uyulması gereken kurallar belirlenirken kullandıkları yöntemleri, okulda ve sınıfta bir problemle karşılaştıklarında gösterdikleri tutumlarını, öğrenci etkinliğine dayalı faaliyetler yürütülürken gösterdikleri tutumlarını, öğrencilerin başarı, ekonomik durum ya da öğretmenlerin velilerle olan iletişimlerine göre öğrenciye yaklaşımlarını ve demokrasi eğitimi hakkındaki bilgi ve tutumlarını ölçmek amacıyla sorulan sorulardan oluşan “Demokratik Tutum ve Davranışları Ölçme Anketi” yoluyla toplanmıştır. Toplanan verilerden ilköğretim ikinci kademe öğretmenlerinin demokratik tutum ve davranışları sergileme düzeylerini belirlemek amacıyla yüzde ve frekans istatistiksel işlemleri kullanılmıştır.

Araştırma bulguları, örnekleme oluşturan ilköğretim ikinci kademe öğretmenlerinin demokratik tutum ve davranışları yeterli düzeyde sergilemediklerini göstermiştir.

Tez Adı

İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinde Su Bilinci

Danışman

Prof. Dr. Cevdet BOZKUŞ

Bu araştırmanın amacı, ilköğretim ikinci kademe öğrencilerinin su kullanım tasarruf ve koruma konularında bilinç düzeylerini belirlemek ve bu konuyla ilgili mevcut durumu tespit ederek bazı öneriler sunmaktır.

Araştırmanın örneklemini 2008-2009 öğretim yılı 1. yarıyılında, araştırmaya ait hedefleri ortalama olarak yansıtacağı düşünülen Kars ili merkez Atatürk İ.Ö, Namık Kemal İ.Ö, Toki İ.Ö, Mihralibey İlköğretim okullarındaki 234 adet 7.ve 8.sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.

Çalışmada öğrencilerin bilgi bilinç ve tutum düzeylerini ölçmek değerlendirmek amacıyla 1 testten ve toplam 25 sorudan oluşan Likert tipi, 5 seçenekli bir ölçek kullanılmış olup ölçeğin içerik geçerliliği konuyla ilgili uzman görüşleriyle onaylanmıştır. Güvenirliğini belirlemek için test 8. sınıf öğrencilerinden 104 kişiye uygulanarak, Cronbach Alpha değeri ($r = .622$) olarak bulunmuştur. Güvenirlige ait sonuçların olumlu çıkmasını müteakip esas uygulamaya geçilmiştir testin uygulandığı guruplara eşit süre verilmiştir.

Araştırma verilerinin analizi, “SPSS 12,0 for Windows” programı kullanılarak yapılmıştır. Veriler üzerindeki değerlendirme t testi bağımsız gruplar t-testleri Anova ve Tukkey testleri yardımıyla yapılmıştır.

Çalışmanın verileri su kullanım tasarruf ve koruma konularında öğrenciler arasında anlamlı bir fark bulunmadığını ortaya koymaktadır. Diğer taraftan, veriler aynı zamanda öğrencilerin su ile ilgili bilgi bilinç ve davranışları arasında tutarsızlıklar olduğuna işaret etmektedir.

Tez Adı

İlköğretim 4. Ve 5. Sınıflarda Sosyal Bilgiler Dersinde (Araç-Gereç) Materyal Kullanımının Öğrenci Başarısına Etkisi (Kars İli Örneği)

Danışman

Prof. Dr. Cevdet BOZKUŞ

Bu araştırma, ilköğretim okullarında 4. ve 5. sınıflarda Sosyal Bilgiler dersi coğrafya konularının öğretiminde, öğretim teknolojileri ve materyallerle desteklenen çağdaş öğretim yönteminin uygulandığı deney grubu ile geleneksel öğretim yöntemlerinin uygulandığı kontrol grubunun arasındaki başarı puanlarını sınamak amacıyla yapılmıştır. Böylelikle ilköğretim 4. ve 5. sınıflarda Sosyal Bilgiler dersinde öğretilen coğrafya konularının öğretiminde ve materyal kullanımının öğrencilerin başarıları üzerindeki etkisinin ne düzeyde olduğu ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın uygulama bölümü iki asamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada, 2007-2008 eğitim-öğretim yılında Kars İli Merkez İlçesi'ndeki 18 ilköğretim okulunda 4. ve 5. sınıflarda görev yapan 65 sınıf öğretmene 20 soruluk ve bu konu hakkındaki görüş ve deneyimlerini bildirebilecekleri anket formu uygulanmıştır.

İkinci aşamada 2007-2008 Kars Merkez Halit Pasa İlköğretim Okulunda 4. sınıfta öğrenim gören 44 öğrenciye başarı testi uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre,; başarı açısından, materyallerle desteklenerek öğretimin sağlandığı deney grubunun, geleneksel yöntemin uygulandığı kontrol grubuna göre daha başarılı olduğunu göstermiştir.

Tez Adı

İlköğretim Okullarında Yapılandırmacı Yaklaşım Doğrultusunda Hazırlanan 6 Ve 7. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Danışman

Prof. Dr. Cevdet BOZKUŞ

Bu çalışmada, ilköğretim okullarının 6. ve 7. sınıflarda yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda okutulan Sosyal Bilgiler dersini, öğretmen görüşleri doğrultusunda değerlendirmek, programın olumlu ve olumsuz yönlerini incelemek amaçlanmıştır.

Araştırma, Kars ili ve ilçelerinde bulunan İlköğretim Okullarında, 6 ve 7. sınıflarda Sosyal Bilgiler dersini okutan 50 öğretmen üzerinde anket yöntemiyle yürütülmüştür. Anket uygulaması sonucunda elde edilen veriler, istatistiksel olarak değerlendirilmiş ve yorumlanarak sonuçlar ortaya konmuştur.

Ankete katılan öğretmenlerin %96'sı, programdaki kazanımların öğrencilerin üst düzeyde düşünme becerilerini geliştirdiğini bildirmişlerdir. Ayrıca, öğretmenlerin %92'sinin de programın öğrencilerin problem çözme ve karar verme yeteneklerini geliştirdiği fikrinde oldukları saptanmıştır.

Araştırmanın sonuçları, öğretmenlerin program hakkında yeterli bilgiye sahip olduklarını, özellikle de programın kazanım ve içerik boyutunu olumlu bulduklarını ortaya çıkarmıştır. Bunun yanında, araç-gereç yetersizliği, zamanın kısıtlı oluşu ve sınıfların kalabalık oluşu gibi eksikliklerin programın başarısını olumsuz etkilediği görüşü de ağırlıklı olarak belirlenmiştir.

İŞLETME

**2004-2009
TEZ ÖZETLERİ**

Tez Adı

İşletme Küçük Ve Ortaboy İşletmelerin Karşılaştıkları Finansal Sorunların Analizi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Zeki DOĞAN

Bu çalışmanın amacı, Kars ilinde faaliyet gösteren küçük ve orta boy imalat işletmelerinin karşılaştıkları finansal sorunları tespit etmek ve çözüm önerileri geliştirmektir.

Bu amaçla ildeki küçük ve orta boy işletmeler belirlenerek anket ve yüzyüze görüşme yöntemiyle finansal sorunlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Anketlerden elde edilen sonuçlar ki- kare analiz yöntemiyle aralarında anlamlı bir fark olup olmadığı tespit edilmeye çalışılmıştır. Anket sonuçlarında $p>0,001$ önem seviyesinde anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır.

Üç bölümden oluşan bu araştırma Birinci Bölümde Küçük ve Ortaboy işletmeler hakkında tanıtıcı bilgiler verilmiş, ikinci bölümde Kars ilinin genel tanıtımı, ilinin Sosyo ve Ekonomik yapısıyla ilgili bilgilere yer verilmiştir. Üçüncü bölümde ise, ildeki küçük ve orta boy işletmelerin finansal sorunlarının tespitine yönelik olarak uygulanan anket çalışması ile ilgili sonuçlar değerlendirilmiştir. Sonuç kısmında, anket çalışması sonucunda elde edilen sorunlara ilgili olarak çözüm önerileri geliştirilmeye çalışılmıştır.

Tez Adı

Türkiye'de Kamu Bankalarının Yeniden Yapılandırılma Süreci

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Zeki YILMAZ

Bu çalışmada Türk Bankacılık sisteminde önemli bir paya sahip olan Kamu bankalarının gelişen ekonomik koşullara ve rekabet seviyesine bağlı olarak ekonomik etkinlik ve verimliliklerinin yükseltilmesinde “Yeniden Yapılandırma Programı”nın etkileri üzerinde durulmuştur. Üç kamu sermayeli ticaret bankası (TC Ziraat Bankası A.Ş., Türkiye Halk Bankası A.Ş. , Türkiye Vakıflar Bankası A.Ş.) ve üç özel sermayeli ticaret bankasının (Yapı Kredi Bankası, Türkiye İş Bankası, Akbank) yıllar itibariyle karşılaştırılmalı verimlilik ve etkinlik analizlerine bakılarak kamu bankalarının nasıl daha etkin olabileceği üzerinde durulmuştur. Böylelikle Türkiye’de Bankacılık Sektörünün genel durumunu anlamak açısından banka bilançoları karşılaştırmalı olarak incelenmiş ve bu sektörün yapısı etkinlik ve verimlilik analizleriyle ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu bankalarının işleyişlerinde bir aksaklık olup olmadığı test edilmek suretiyle eğer bir aksaklık varsa nasıl çözüme kavuşturulacağı üzerinde durulmuştur.

Tez Adı

İş Ahlâkı Bağlamında Yöneticilerin Çalışanlara Karşı Ahlaki Sorumlulukları Kafkas Üniversitesinde Bir Uygulama Örneği

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüsnü KAPU

Yöneticinin, örgütün amaçlarını belirledikten sonra, gerek örgüt içi gerekse örgüt dışı çevresi ile olan ilişkilerini de göz önünde bulundurmak sorumluluğu söz konusudur. Yöneticinin bu sorumluluğu, enformasyon teknolojilerindeki değişikliklerin, artan rekabet ortamının ve yönetim alanında ortaya çıkan yeni yaklaşımların etkisi ile gelişme ve değişiklik göstermiştir. Bu gelişme ve değişimler bir yöneticinin hem örgütsel hem de sosyal amaçları birlikte gerçekleştirmesi gereğine dikkat çekmektedir.

Bu noktada yöneticilerin çalışanlarına karşı birtakım ahlâki sorumlulukları ortaya çıkmaktadır. Ahlâki sorumlulukların ortaya koyulması ise yöneticinin ahlâki kuralların farkında olmaları ile yakından ilgilidir. Bu çalışmada, ahlâk kavramı, ahlâk teorileri, etik kavramı, ahlâk ve etik arasındaki ilişki, etik ilkeler, etik türleri, iş ahlâkı, çeşitli yönetim modelleri ve bu modellerdeki yöneticiler ve etik değerler, yöneticilerin çalışanlara karşı ahlâki sorumlulukları ve ahlâki kararların özellikleri gibi konular ortaya koyulmuştur. Bundan sonraki aşamada Kafkas Üniversitesine bağlı akademik ve idari birimlerde görev yapan akademik ve idari çalışanların yöneticilerden bekledikleri ahlaki davranışların çalışanların cinsiyetine, yaşına, eğitim durumuna, daha önce başka bir kurumda çalışmış olmalarına, mesleki kıdem ve statülerine göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın evreni Kafkas Üniversitesinde çalışan idari ve akademik personelden oluşturmaktadır. Araştırmadan elde edilen veriler; çalışanların yöneticilerden bekledikleri ahlâki davranışlarının çalışanların cinsiyetine ve başka kurumda çalışıp çalışmadığına göre farklılık gösterip göstermediği t testi ile analiz edilmiştir. Çalışanların yöneticilerden bekledikleri ahlâki davranışların çalışanların değişik faktörlere göre farklılık gösterip göstermediği tek yönlü varyans analizi ile test edilmiştir. Araştırmada çalışanların yöneticilerden bekledikleri ahlâki davranışlar çalışanların yaşına eğitim durumuna cinsiyetine göre anlamlı farklılık göstermemesine karşın, çalışanların mesleki kıdem ve statülerine göre yöneticilerden beklediği ahlâki davranışlar anlamlı farklılık göstermektedir.

Tez Adı

Kars İlinde Faaliyet Gösteren Kaşar Peyniri İşletmelerinin Pazarlama Sorunları

Danışman

Prof. Dr. Recai ÇINAR

Günümüz rekabet ortamında internet temelli yeni şirketlerin doğuşu, gücün satıcıdan alıcıya doğru değişimi ve bilgiye dayalı pazarlama anlayışının benimsenmeye başlaması gibi bazı olgular gündeme gelmektedir.

Hızlı değişimlerin yaşandığı pazar ortamında, işletmelerin var olabilmeleri kadar varlıklarını devam ettirebilmeleri de büyük önem kazanmaktadır. Diğer bir ifadeyle pazar standardını yakalamakla birlikte, bu standartların altına düşmemek için de pazara uygun stratejiler belirlenmesi bir zorunluluk haline gelmiştir. Bu hızlı değişime rağmen böyle bir değişimi yakalayamasa da varlığını devam ettirmeye çalışan ve şartlarını pazara uydurma zorunluluğu hisseden işletmeler de faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Küçük ölçekli işletmelerin üretim, istihdam ve diğer ticari faaliyetlerdeki payı, tüm Dünya’da olduğu gibi Türkiye’de de büyük öneme sahiptir. Küreselleşme gerçeği ve ülkelerin tek pazar haline gelmesi karşısında, büyük işletmelerle birlikte doğal olarak küçük ölçekli işletmeler de iç ve dış pazarda bir takım sorunlarla karşı karşıya kalmaktadırlar. İşletmelerin karşılaştıkları ve büyük önem arz eden sorunlardan birisi de pazarlama sorunudur.

Bu çalışmada esas itibariyle küçük işletme yapısına sahip ve tek ürüne yönelmiş olan Kars ili kaşar peyniri işletmelerinin pazarlama sorunları ele alınmıştır. İlk aşamada Kars’taki küçük ölçekli işletmelerin durumu ve ilin ekonomik hayatına sağladıkları katkılar tespit edilerek aktarılmış ve kısıda olsa gıda sanayine değinilmiştir. Uygulama kısmında ise işletme sahip veya yöneticilerinin demografik özellikleri değerlendirilmiştir. Ayrıca işletmelerin pazardaki mevcut durumları, sosyo-ekonomik özellikleri ve pazarlama bileşenleri ile ilgili sorunları tespit edilmeye ve çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

Tez Adı

İşgören Motivasyonu Ve Bilgi Toplumu Sürecinde Geçirdiği Değişim

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüsnü KAPU

Liberal iktisat ve hukuk görüşünün egemen olduğu zamanlarda, işletmelerde beşeri kaynakların yalnızca ekonomik bir araç olduğu düşünülmekteydi. Yöneticiler ve şirket sahipleri, çalıştırdıkları personeli yalnızca “işini yapan ve bunun karşılığında parasını alan, sosyo-psikolojik ihtiyaçlarını var olduğu fark edilmeyen ya da göz ardı edilen basit işletme unsurları” olarak görmekteydiler. Oysa ki, içinde bulunduğumuz, bilgi çağı olarak da adlandırılan bu dönemde, böylesine bir anlayış geçerliliğini tamamen yitirmiştir. Bilgi çağına girişle birlikte, organizasyonlarda üretim, pazarlama, finansman, halkla ilişkiler, araştırma-geliştirme ve diğer işletme fonksiyonlarında olduğu gibi, insan kaynakları yönetiminde de köklü bir değişim süreci yaşanmaktadır. Diğer bir ifadeyle, bilginin kullanım ve yayılım hızındaki artışa paralel olarak “bilgi”, pek çok alanda olduğu gibi, çalışan motivasyonunun artırılmasında da stratejik bir kaynak olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla, bilginin “amaç” ve aynı zamanda “araç” olarak tanımlandığı bu dönemde, beşeri kaynak faktörünün maddi ihtiyaçları dışında diğer bazı psikolojik, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarının da yönetim tarafından karşılanabildiği ölçüde performans yükselişi elde edilebileceği açık bir gerçek haline gelmiştir. Bu çalışmada, organizasyonlarda örgütsel başarıya ulaşmanın kaçınılmaz bir yolu olarak görülen işgören motivasyonunu etkileyebilecek faktörlerden bazıları, bunların çalışan motivasyonu üzerindeki olumlu-olumsuz etkileri, uygulanabilecek çözüm yolları ve son olarak bilgi toplumu sürecinde motivasyon anlayışındaki değişim, genel bir bakış açısıyla incelenmiştir.

Tez Adı

Örgütsel Başarıda Örgüt Kültürünün Etkisi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüsnü KAPU

Ortak bir amaca sahip insanlar, hayatlarını bu amaç doğrultusunda oluşturulmuş örgütlerin içerisinde geçirmektedirler. Örgütlere insan yaşamının her safhasında rastlanılabilir. İnsanoğlunun yaşadığı ev, çalıştığı işyeri, katıldığı topluluklar, arkadaş grupları birer örgüt biçimidir.

Örgüt üyeleri tarafından paylaşılan temel değer, kural, inanç, davranış, simge, gelenek, alışkanlık ve benzeri öğelerden oluşan ve üyeler arasında iletişimi sağlayan bir kültürün var olması gerekmektedir. Organizasyon üyeleri arasında koordinasyonu ve etkileşimi sağlayan bu kültür, örgüt kültürüdür. Bir örgütte başarılı olunabilmesi ve verimin sağlanabilmesi için örgüt kültürünün en üstteki örgüt liderinden en alttaki örgüt üyelerine kadar herkes tarafından kabul edilmesi ve ihmal edilmeden uygulanması gerekir.

Özellikle 1980’li yıllardan itibaren işletmeler örgüt kültürünün önemini daha iyi anlamış, gelişen ve globalleşen dünyaya uyum sağlayabilmek ve varlıklarını sürdürebilmek için bu konuda araştırma – geliştirme çalışmaları yapmaya başlamışlardır.

Bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, örgüt kavramı, örgütün tanımı, örgütlerin ortaya çıkış nedenleri, varoluş evreleri, türleri, amaçları ve hedefleri, ortak noktaları, çevre ve insanla olan uyum ve ilişkileri ve son olarak ta örgütlerde iletişim konusu ele alınacaktır.

İkinci bölümde kültür konusu ele alınarak ; kültürün tarihçesi incelenerek tanımı yapılacaktır. Daha sonra kültür kavramının sınıflandırması yapılacaktır. Kültürün özellikleri, öğeleri, çeşitleri, fonksiyonları, etkileri ayrıntılı olarak incelenecektir. Daha sonra kültürün örgütteki ve örgüt yönetimindeki yeri ve önemi tartışılacaktır.

Son bölümde örgütler açısından kültürün ne ifade ettiği incelenecektir. Örgüt kültürü kavramının anlaşılabilmesi için tanımı, özellikleri, modelleri, yararları, unsurları, oluşumu, değişimi, ölçülmesi, önemi, diğer kavramlarla ilişkileri ve örgüt kültürü ile ilgili yaklaşımların işletmelerin varlığına olan katkıları karşılaştırmalı bir şekilde tartışılacaktır.

Tez Adı

Kars - Ardahan - Iğdır İlleri Orta Öğretim Kurumlarının Etkinliklerinin Veri Zarflama Analizi Yöntemiyle Belirlenmesi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cavit YEŞİLYURT

Bu çalışmada Kars, Ardahan, Iğdır'daki orta öğretim kurumlarının performansı Veri Zarflama Analizi yöntemiyle analiz edilmiştir.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde performans analizi kavramsal olarak tanıtılmış ve performans ile ilgili kavramlar ve performans ölçüm metotları açıklanmıştır.

İkinci bölümde Veri Zarflama Analizinin tarihsel gelişimi, uygulama alanları ve matematiksel yapısı açıklanmıştır. Ayrıca yönlendirmelere ve yaklaşımlara göre VZA incelenmiş ve VZA'nın uygulama aşamaları verilmiştir.

Üçüncü bölümde, EMS yazılım programı tanıtılmıştır. Ardından Kars, Ardahan ve Iğdır illerindeki orta öğretim kurumlarının 2003, 2004 ve 2005 yıllarındaki performansları EMS yazılım programı kullanılarak Veri Zarflama Analizi metoduyla değerlendirilmiştir.

Tez Adı

İlköğretim 7.Sınıf Öğrencilerinden Akran Zorbalığı Zorba Ve Kurbanlarının Okul Başarı Düzeyleri Ve Sosyometrik Statülerinin Değerlendirilmesi

Danışman

Prof. Dr. Recai ÇINAR

Gönümüz iş dünyasında yaşanan değişim/dönüşümler işletmeleri derinden etkilemekle birlikte işletmelerin rekabete baki} açılarını sorgulamalarına neden olmaktadır. İş dünyasının yenilenen yüzünde, farklılaşma, daha çok değer üretme ve is ekosistemleri içinde yer alarak yeni zenginlikler ortaya koyma temel amaç haline gelmiştir.

Bu gelişmeler pazarlama düşüncesini de değiştirmiştir. Artık işletmeler yenilik, yaratıcılık bağlamında yeni fırsat alanları yaratarak rekabet avantajı sağlamayı amaçlamaktadırlar. İşletmelerin bunu başarabilmeleri, girişimci pazarlama düşüncesini etkin bir şekilde uygulamalarına bağlıdır. Girişimci pazarlama ile İşletmeler, yaşanan değişimleri anında laik eder. yeni ürün/pazar kompozisyonları yaratarak gelecek rekabetinde var olurlar.

Türk ilaç sanayi İşletmeleri üretim, istihdam ve diğer faaliyetlerdeki payı ile tüm Dünya'da olduğu gibi Türkiye'de de büyük Önem sahiptir. İş dünyasının değişen yapısı, girişimci pazarlama ve sürdürülebilir rekabet avantajı diğer işletmelerle birlikte İlaç işletmelerini de etkilemektedir.

Bu çalışmada esas itibarıyla, değişen iş dünyasının yeni yapısı ortaya konmuş, pazarlamada yaşanan paradigmatik değişimler ekseninde girişimci pazarlamanın davranışsal süreci incelenmiş ve uygulama kısmında. Türk ilaç sanayindeki işletme yöneticilerinin girişimci pazarlamaya yönelik bakış açılarını belirlemek ve Türk İlaç sanayi İşletmeleri İçin birleştirici bir model önerisi oluşturup model uygulama koşullarını tartışmaktır.

Tez Adı

Türkiye’de Vergi Kayıp Ve Kaçakçılığının Nedenleri Ve Önlenmesine Yönelik
Muhasebe Meslek Mensuplarının Görüşleri: Kars Örneği

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Ali KUTLU

Bu araştırma 2006–2007 yılında Kars ili ve ilçe merkezleri esas alınarak düzenlenmiştir. Araştırmanın amacı vergi kayıp ve kaçakçılığının nedenlerini ve önlenmesine yönelik önerileri muhasebe meslek mensuplarının görüşleri doğrultusunda tespit etmektir. Bu araştırmanın, devlet açısından hayati öneme sahip vergi gelirlerinin sağlıklı bir yapıya kavuşturulması konusunda muhasebe meslek mensuplarının görüşlerinden ve kuramsal temellerden hareketle ortak bir anlayış çerçevesinde olası sorunları belirlemek, eksiklikleri tespit etmek ve çözüm önerileri ortaya koymak açısından önemli olduğu düşünülmüştür.

Araştırmada “Genel Tarama Modeli” kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Kars il merkezindeki Muhasebe meslek odasına kayıtlı serbest muhasebeci ve serbest muhasebeci mali müşavirler oluşturmuştur. Çalışmaya katılan meslek mensuplarına 40 maddelik 5’li likert türü bir ölçek uygulanmıştır. Elde edilen veriler SPSS 12,0 programında analiz edilmiş, yüzdeler ve frekans dağılımları, “t” testi, “varyans analizi”, “Tukey” ve “Tamhane” testi kullanılarak yorumlanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular; genel olarak muhasebecilerin vergi kayıp ve kaçakçılığı konusundaki sorumluluğun birden fazla değişkene bağlı olduğunu göstermiştir. Ayrıca vergi kayıp ve kaçakçılığına ilişkin meslek mensupları görüşleri arasında, mesleki kıdem, meslek profil, tutulan defter sayısı, aylık gelir ve mezun olunan okul türü değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar olduğu sonucuna varılmıştır. Bu farklılıkları giderici çalışmaların yapılması için gerekli önerilerde bulunulmuştur.

Tez Adı

Yeşil Pazarlama Faaliyetleri Çerçevesinde Kafkas Üniversitesi Öğrencilerinin Çevreye Duyarlı Ürünleri Kullanma Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma

Danışman

Prof. Dr. Recai ÇINAR

1970’li yıllardan itibaren ortaya çıkan yeşil pazarlama kavramı ürünün üretimi, tüketimi ve tüketimden sonra yok olana kadar tüm ürün yaşam seyri boyunca etkili bir rol üstlenmektedir. Türkiye’de emekleme dönemini yaşayan yeşil pazarlama kavramı ve yeşil tüketici kitlesinin oluşumuyla beraber yeşil ürüne olan duyarlılığın artması araştırmanın konusunu oluşturmaktadır.

Bununla birlikte, Türkiye’deki pazarlama faaliyetleri kapsamında gelişmiş ülkelerdeki kadar yeşil tüketicinin taleplerini karşılayacak uygulamaya rastlanmamaktadır. Buna rağmen çevreye olan duyarlılığın artmasıyla beraber yeşil pazarlamaya olan ilginin de arttığı görülmektedir. Bu ilginin yeşil ürün satın alma davranışına yansıyor yansımadığını saptamak için Kafkas Üniversitesi öğrencilerine yönelik anket çalışması yapılarak, öğrencilerin çevreye karşı tutumları ve çevreyle dost ürünleri kullanma eğilimleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Tez Adı

İşletmelerde Dış Kaynaklardan Yararlanma Uygulamaları (Outsourcing): Kafkas Üniversitesi Örneği

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüsnü KAPU

Dış Kaynak Kullanımı (Outsourcing), firmaların kendilerine rekabet avantajı sağlayan faaliyetlere odaklanmalarını ve asıl faaliyet alanına girmeyen konularda ise uzmanlaşmış firmalardan yararlanmalarını ve faaliyet göstermelerini öngören bir yönetim stratejisidir. Firmalar özellikle, muhasebe, finans, insan kaynakları, bilgi teknolojileri, lojistik, yemek, güvenlik ve temizlik alanlarında outsourcing'e gitmektedirler.

Firmaların dış kaynak kullanımına yönelmelerinin çok sayıda nedeni vardır. Bu nedenlerin en başında gelenler; maliyetleri azaltma, temel yeteneği geliştirme, esnekliği artırma, küçülme, hız kazanma, teknolojik yenilikleri yakından izleme, risk azaltma, başarılı işletmeler arasına girebilme, kaynakların yeniden dağıtımı, yatırım harcamalarını azaltma, maliyetlerin önceden bilinmesi, sabit maliyetlerin değişkene dönüştürülebilmesi, kaliteyi artırma olarak sıralanabilir. Bu nedenlerin firmalara dış kaynak uygulamalarından yarar sağlayacakları açıktır. Dış kaynak uygulamalarının firmalara sağlayacağı bu yararları karşın bazı sakıncaları da olabilir. Bu sakıncaların en önemlileri; gizli bilgilerin rakip firmaların eline geçmesi, outsource edilen faaliyetin ve personel üzerindeki kontrolün yitirilmesi ve niteliksiz taşeron firmanın seçilmesi olarak sıralanabilir.

Dış kaynak kullanımı günümüzün zor rekabet koşullarında yöneticilere yardımcı olabilecek bir yönetim stratejisidir. Dış kaynak kullanımının firmaya beklenen yararı sağlayabilmesi için, bazı koşullar gereklidir. Bunlar; ana iş dışındaki işlerin seçilmesi, en iyi taşeron firmanın seçilmesi, firmanın üst düzey yöneticilerinin bu uygulamaya olumlu bakış açısından tam desteğinin alınması, planlama ve koordinasyonun en iyi şekilde sağlanması ve dış kaynak kullanımı felsefesinin tam olarak özümsemesine bağlıdır.

Araştırmanın uygulaması Kafkas Üniversitesinde ve onun alt birimlerinde yapılmıştır.

Tez Adı

Muhasebe Meslek Ahlakı Ve Kars İli Merkezinde Bir Araştırma

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Ali KUTLU

Bu çalışmada, Kars ili merkezinde faaliyet gösteren muhasebe meslek elemanlarının, Türkiye’de muhasebe mesleği ile ilgili mevzuatla ortaya konulan muhasebe meslek ahlakı ilkelerine duyarlılık düzeyi araştırılmıştır.

Veri toplama yöntemi olarak anket çalışması tercih edilmiş olup örnek kütle 23 Serbest Muhasebeci ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavir’den oluşmaktadır. Araştırmanın değişkenleri, mevzuatta dağınık olarak ortaya konulan muhasebe meslek ahlakı ilkelerinden oluşmaktadır ve ulaşılan veriler istatistiksel olarak analiz edilmektedir.

Araştırma sonuçları, cinsiyet, meslek unvanı ve mesleki deneyim kriterleri açısından meslek elemanlarının etik ilkelere duyarlılık düzeylerinde anlamlı bir farklılık oluşmadığını göstermiştir. Bununla birlikte etik ilkelerin boyutları arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuca bağlı olarak yapılan regresyon analizinde bağımsızlık ve haksız rekabet boyutlarını en iyi tahminleşen boyutun mesleki bilgi ve yeterlilik olduğu tespit edilmiştir.

Tez Adı

Kars İlinde Hayvancılık Sektörüne Yönelik Yatırım Teşviklerinin Uygulanmasına
Ait Bir Araştırma

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Ali KUTLU

Türkiye’de hayvancılık sektörünün gelişmesinde önemli araçlardan biri olan yatırım tevsiklerinin uygulanmasında çeşitli sorunlar bulunmaktadır. Bu çalışma, Kars ilinde hayvancılığın mevcut durumu ve sorunlarının belirlenmesi, destekleme politikalarının incelenmesi ve özellikle hayvancılık alanında yatırım tevsiki alan gerçek kişilerin bu uygulamalarda karşılaştıkları sorunların belirlenmesi ve çözüm önerileri geliştirilmesi amacı ile gerçekleştirilmiştir.

Kars ilinde faaliyet gösteren kişilerin yatırım tevsiklerinden ne denli yararlandıkları ve bu konuyla ilgili yaşadıkları sorunlar bir anket vasıtası ile belirlenmeye çalışılmıştır. Sonuçlar Kars bölgesinde hayvancılık sektörünün sorunlar içerisinde olduğu ve mevcut tevsik politika ve uygulamalarının sorunların çözümünü sağlamadığını göstermektedir.

Tez Adı

Veri Zarflama Analizi Yöntemi İle Bankacılıkta Verimlilik Analizi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cavit YEŞİLYURT

Ekonomilerde kritik öneme sahip olan finans sektörü ve bu sektörün en büyük temsilcisi olan bankacılık sektörü için etkin çalışma büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmada, 2005 ve 2006 yıllarında Türk Bankacılık Sektörü'nde, bankalar arası etkinlik karşılaştırmalarını homojen olarak yapabilmek için, mevduat bankaları seçilmiştir. Çalışmaya dahil edilen, kamusal sermayeli, özel sermayeli ve yabancı bankaların, verileri Türk Bankalar Birliği tarafından her yıl yayınlanmakta

olan Bankalarımız Kitapları'ndan alınmıştır. Banka verileri, parametresiz etkinlik ölçüm yöntemlerinden biri olan Veri Zarflama Analizi (VZA) ile karşılaştırılmıştır.

VZA ile, etkin sınırdaki olan ve etkin sınırın altında olan bankalar tespit edilmiştir. Çalışma sonucunda, 2005 yılı için 31 bankadan 14 tanesi etkin sınırın altında, 2006 yılında ise 29 bankadan 13 tanesi etkin sınırın altında bulunmuştur. 2006 yılında iki banka birleşmiş ve tek banka olarak etkin sınırın altında yer almıştır. Bir banka ise 2006 yılında faaliyetine devam etmediği için çalışmaya alınmamıştır.

Tez Adı

Tam Zamanında Üretim Sistemi Ve Muhasebe Uygulamaları

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Ali KUTLU

II. Dünya Savaşı'ndan sonra başlayıp günümüze kadar gelen ve küresel piyasalarda özellikle otomotiv üretiminde diğer otomotiv firmalarına göre rekabet üstünlüğü sağlayan Japonya'nın bu başarısını üretiminde kullanmış olduğu Tam Zamanında Üretim (JIT) Sistemine bağlayabiliriz. II. Dünya Savaşı sonrasında imalat işletmeleri piyasaya hâkim olabilmek için çeşitli arayışlara yönelmişlerdir. Bu arayışlar sonucunda Japonya'da Tam Zamanında Üretim (JIT) ve Toplam Kalite Yönetimi (TKY) anlayışı geliştirilmiştir. Özellikle Toyota Motor Company tarafından geliştirilen TZÜ, Amerikan şirketi olan Ford Motor'a rakip olarak geliştirilmiş bir üretim modelidir. Bu üretim sistemi geleneksel üretim sisteminden tamamıyla farklı işlemekte olup, yüksek verimlilik ve düşük maliyeti amaçlayan bir üretim sürecine vurgu yapmaktadır.

Bu çalışmada Tam Zamanında Üretim Sistemi'nin üretim sürecinde yarattığı değişiklikler ve bu değişimlerin ürün maliyetlendirme sürecinde Maliyet Muhasebesine getirmiş olduğu yenilikler üzerinde durulmaktadır.

Tez Adı

Benchmarking (Örnek Edinme) İçin Veri Zarflama Analizi Yöntemiyle Performans Analizi Ve Çimento Sektörü Üzerine Bir Uygulama

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cavit YEŞİLYURT

Benchmarking başka kuruluşlar hakkında, onların kullandıkları metotlar, süreçler ve performans düzeyleri ile ilgili bilgi sağlayarak daha iyiye ulaşmak için kalite iyileştirme çabalarına olanak sağlar. Bu bilgiler yeni ve daha yüksek hedefler belirlemek ve bu hedeflere ulaşmak için yaratıcı fikirler ve yöntemlerin geliştirilmesine yardımcı olur. Daha önce kullanılan yöntemlerin iyileştirilip daha etkin düzeyde kullanılmalarında yol gösterir. 2006 yılının başından itibaren, bilhassa bankaların konut kredilerine uyguladıkları faizlerdeki düşüğe paralel olarak inşaat sektöründe yaşanan canlılık, çimento sektörünü de olumlu olarak etkilemiştir. Çimento sektörü devamlı gelişen ve büyüyen bir sektör olduğundan rekabet ortamı yüksektir. Böyle bir sektörde firmalar açısından varlıklarını devam ettirebilmek için sürekli olarak rakiplerinin performanslarına yetişmek ve onlardan daha iyi olabilmek gerekliliği kaçınılmaz olmuştur. Sektörde yer alan firmaların tamamı güçlü şirketlerin elindedir. Bütün firmalar en etkin şekilde kar amaçlı çalışarak etkinliği en yüksek seviyede tutmak zorundadırlar.

İncelenen çimento sektöründe benchmarking, basta kapasiteleri en doğru ölçüde kullanma, üretim maliyetlerini azaltma, iç ve dış piyasada uygulanması gereken stratejileri belirleme alanları gibi birçok yönden etkinliklerini en üst seviyeye çıkarma konusunda yol gösterici olur. Çalışmada Türkiye'nin yedi bölgesinin performansı incelenerek birbirleri ile kıyaslama yapılmıştır. Bu kıyaslamalar sonucunda en etkin bölgeler saptanarak, verimsiz bölgelere daha verimli hale gelebilmeleri açısından örnek olarak önerilmiştir. Türkiye'de çimento sektörünün etkinlik performansı analiz edilmiş, iç ve dış piyasalardaki bölgesel dağılım belirlenmiş, kurulu tesis ve fabrikaların konumları, sayıları, çalışanları detaylı olarak incelenmiştir. Verimsiz bölgelerin kendilerini geliştirmek için benchmark konumundaki etkin bölgeleri örnek almaları gerektiği sonucuna varılmıştır. Elde edilen sonuçlar bölgelerin etkinlik oranlarını yükseltmeleri için gerekli önerileri sunmaktadır

Tez Adı

Zaman Serilerinde Durağanlık Analizi Ve İhracatın GSMH İçindeki Payı Üzerine Bir Uygulama

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Cavit YEŞİLYURT

Zaman serileri analizinde son yıllarda görülen hızlı gelişmeler dinamik ekonometrik teorelin gelişmesine önemli katkılar sağlamıştır. Özellikle finansal zaman serilerinin analizlerine duyulan yoğun talep dinamik ekonometri bağlamında “Finansal Ekonometri” ve “Zaman Serisi Ekonometrisi” disiplinlerinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bir zaman serisi, ilgilenilen bir büyüklüğün zaman içerisinde sıralanmış ölçümlerinin bir kümesidir. Zaman serisi ile ilgili analiz yapılma amacı ise, gözlem kümesince temsil edilen gerçeğin anlaşılması ve zaman serisindeki değişkenlerin gelecekteki değerlerinin doğru bir şekilde öngörülmesidir. Bu anlamda veri oluşum sürecini belirleme ve dolayısıyla modellemede kullanılan uygun bir öngörü yöntemi olan Box-Jenkins yöntemi kullanılmıştır. İstatistiki sonuç çıkarımlar açısından, serinin durağanlığı önemlidir. Bu yüzden serilerin önce birim kök içerip içermediğinin sınanması gerekir. Eğer seri durağan değil ise, yani birim köklü ise önce durağanlaştırılmalıdır. Bunun için en pratik yol da fark alma tekniğidir.

Çalışmada teorik bilgilere yer verilmesinin yanında bunların daha kolay anlaşılması için şekillerle desteklenmiştir. Ayrıca teorik olarak anlatılan konular gerçek bir seri üzerinde uygulanarak açıklanmıştır.

Tez Adı

Çimento Sektöründe Üretim Maliyetleri Ve Kars Çimento Fabrikasında Bir Uygulama

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Ali KUTLU

Çimento sektörü, son yıllarda özellikle ülkemiz gibi gelişmekte olan ülkelerde hızla büyüyen bir sektör olmuştur. İnsanlık nüfusuna paralel olarak artan konut ihtiyacı sektörün büyümesini sağlamaktadır. Bina yapımında çimentoya alternatif ürünler bulunmadıkça da çimento sektörü büyümesini devam ettirecektir.

Bu çalışmada Türk çimento sektörünün üretim maliyetleri ve sektörde kullanılmakta olan maliyet sistemleri incelenmiştir. Tüm maliyet sistemleri incelendikten ve çimento sektörünün üretim yapısı gereği kullanması gereken maliyet sistemleri araştırıldıktan sonra çimento sektörünün kullanması gereken en uygun maliyet sisteminin “ Safha Maliyet Sistemi ” olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bunun sebebi ise çimento üretimi yapan işletmelerde sürekli ve büyük oranlarda üretim olması ve üretimin birbirine bağlı olan aşamalardan meydana gelmesidir.

Tez Adı

Kalite Çemberlerinin Performansa Etkileri

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Ali KUTLU

Dünyada hızla değişen ortama ve rekabet koşullarına uyum sağlayabilmek amacıyla günümüz işletmeleri, meydana gelen bu değişiklere kendilerini adapte etmeye çalışmaktadırlar. Sanayi devriminden bu yana insanın çalışma sisteminde ve çalışma çevresinde büyük değişiklikler meydana gelmiştir. Takriben 100 yıl içinde Batı Avrupa, A.B.D ve Japonya'nın tarımsal ve el sanatına dayanan bütün ekonomisi bu hızla değişme temposu içine girerek bugünkü duruma gelmiştir. İş dünyasının küreselleşmesi ile birlikte işletmeler mekanistik organizasyon yapılarını terk edip daha fazla güç vererek yetkilendirme(empowerment) uygulamasına duyarlı yapılara dönüşmüşlerdir. Böylece bugünün pek çok işletmesi rekabetçi pazar ortamındaki değişiklikleri hızla algılayıp kendi stratejilerine uygulayabilmek için daha esnek biçimde örgütlenmektedir. Bu örgütlenmelerden en dikkat çekici olanı takım çalışması yöntemlerinden olan kalite çemberleri uygulamasıdır. Günümüzde nerede ise bütün işletmelerin misyon ifadelerinde yoğun bir şekilde takım ve buna bağlı olarak kalite çemberleri çalışması kavramlarının yer alması bu konuya verilen önemin ifadesidir. Türkiye için kalite çemberleri uygulaması çok yeni bir kavramdır. Bu uygulamalardan yararlanan işletmelerin asıl amaçları; koordineli çalışarak olumlu yönde bir sinerji yaratmak ve örgüt performansını arttırmaktır. Böylece klasik örgüt biçiminin kuralcı ilkelerinden uzaklaşarak iş birliği havası içinde birbiriyle koordineli biçimde çalışan pozitif bir örgüt ortamının oluşması da sağlanmış olacaktır.

Bu çalışmada birinci bölümde performans, performans boyutları ve takım çalışması kavramları ele alınmakta, ikinci bölümde kalite çemberleri tanımı, gelişimi ve uygulama aşamaları anlatılmaktadır. Üçüncü ve son bölümde ise kalite çemberleri uygulaması yapan bir kurum ele alınmıştır. Bu kurumun kalite çemberi uygulama öncesi ve sonrası durumu incelenerek performansındaki durumu hakkında bir fikir elde edilmeye çalışılmaktadır.

Tez Adı

Kobiler’de Finansal Sorunlar Ve Basel Iı’nın Kobilere Etkileri; Kars İlinde Bir Araştırma

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Ali KUTLU

Küçük ve orta ölçekli işletmeler (KOBİ’ler) gelişmiş ve gelişmekte olan bütün ekonomilerde ve ülkemizde önemli bir yere sahiptir. Ancak özellikle son dönemlerde ekonomik ilişkilerde yaşanan gelişmeler, küreselleşme ile birlikte rekabet koşullarındaki hızlı değişim, teknoloji alanında yapılan yeniliklerle birlikte hükümetlerin ekonomik faaliyetleri düzenlemek için izlemiş oldukları politikalar KOBİ’lerin performanslarını olumsuz etkilemektedir. Özellikle son dönemlerde uluslararası finans piyasasının üzerinde durduğu ve tartıştığı Basel II düzenlemesi bankalara yeni standartlar getirmekle birlikte KOBİ’leri de dolaylı olarak yakından ilgilendirmektedir.

Basel II ile bankaların sermaye yeterliliği standartları yeniden belirlenecek ve risk yönetimi ön plana çıkacaktır. Bu anlayış ile birlikte şimdiye kadar bankalar tarafından reel sektör kuruluşlarına kullanılan ve subjektif yöntemlerle belirlenen “iyi “ veya “kötü” kredilendirme süreci yerine “riskli”- “az riskli” kredilendirme süreci devreye girecektir. Çünkü Basel II ile KOBİ’lere dereceler verilecektir. Bu dereceler ile her işletmenin bir kredi derecesi olacak ve bankalara bu derece notlarına göre kredi faizi geri ödenecektir.

Bu süreçte KOBİ’ler kredi derecelerini yükselterek maliyeti düşük kredi sağlayabilmek için özkaynaklarını güçlendirmeleri, mali yapılarını düzeltmeleri, muhasebe sistemini kurarak güvenilir bilanço açıklamaları ve şeffaf bir yapıya sahip olmaları gerekir. Nihayetinde bu işletmelere derecelendirme notunu bankaların ilgili bölümleri verebileceği gibi bağımsız kredi kuruluşları da verebilecektir.

Tez Adı

Çok Safhalı Üretimlerde Safha Maliyet Yöntemi: Aşkale Çimento Fabrikasında Bir Uygulama

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Ali KUTLU

İçinde bulunduğumuz yüzyılda bilgi teknolojisi hemen hemen her alanda kendini hissettirmektedir. Dünyadaki ekonomik gelişmelere paralel olarak ortaya çıkan sosyal ve teknolojik değişim sonucunda ülkeler arasındaki sınırlar kalkmakla beraber, küresel rekabet ortamı doğmuştur. Küresel rekabet ortamında firmalar, maliyetleri düşürmek, pazar payını ve karını artırmak için yeni üretim ortamları arayışına girmişlerdir. Küresel rekabet ortamı, üretim ortamlarının yanı sıra maliyet ve yönetim muhasebesi sistemlerini de etkilemiştir. Böylece maliyet ve yönetim muhasebesi alanında yeni yaklaşımlar ortaya çıkmıştır.

Ülkemizde uygulanan maliyet sistemlerinden biride “Safha Maliyet Sistemi” dir. Mamul üretimini birden fazla safhada gerçekleştiren işletmeler için en uygun maliyet hesaplama yöntemi sayılmaktadır.

Üretimin birbirini izleyen ve birbirine bağlı safhalarda gerçekleştiği, sürekli ve kitle biçiminde birbirine benzer birkaç ürünün üretilmesi durumunda safha maliyet sistemi uygulanır. Bu sistemin dünyada ve ülkemizde en önemli uygulama alanları şunlardır: Çimento, tekstil, bira, madencilik, kimya, elektrik, gaz, lastik, plastik, un değirmenleri. Safha maliyet sistemi basit bir sistem olmakla beraber, üretim koşulları ve mamul çeşitlerinin çoğalmasında sistemin işleyişinde güçlükler çıkarabilmektedir.

Çalışmamızda Aşkale Çimento fabrikasında safha maliyet sistemine yönelik bir uygulama yapılarak; çimento fabrikalarında maliyetlerin izlenmesinde “safha maliyet” sisteminin en ideal maliyet sistemi olduğu ortaya konmuştur.

Tez Adı

Entelektüel Sermayenin Organizasyonların Performansına Etkisi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüsnü KAPU

Bilgi çağının hızlı gelişimi organizasyonların entelektüel sermaye kavramı ile tanışmasına sebep olmuştur. Gelişen yeni dünya düzeninde artık bilginin elde edilmesi, korunması ve uygun kullanımı organizasyonlar için bir rekabet unsuru haline gelmiştir. Bilgiyi üreten olarak insan da herşeyin merkezinde ve çok önemli bir unsur olarak organizasyon içinde hakettiği yeri almaya başlamıştır. “İşletmeye piyasada rekabet avantajı sağlayan, işletme çalışanlarının bildiği herşeyin toplamı” olarak ta tanımlanan entelektüel sermaye kavramının ortaya çıkışı ile organizasyonların yönetim anlayışlarında da farklılıklar ortaya çıkmıştır. Bir kısım organizasyonlar kendisini bu yeni kavrama adapte ederken bir kısmı gelişmelerin dışında kalmıştır.

Bu çalışmada entelektüel sermayenin önemini anlayarak onu iyi yöneten organizasyonların performansının olumlu yönde etkilendiği ispatlanmaya çalışılmıştır. Çalışmada literatürde bulunan yerli ve yabancı vaka örnekleri analize tabi tutularak iddiamızı destekleyen çıkarımlar sağlanmaya çalışılmıştır.

Tez Adı

Kars, Ardahan, İğdır Bölgesinde Faaliyette Bulunan Üretim İşletmelerinde Benchmarking Yönetim Tekniğinin Bilinirliği Ve Uygulanabilirliği Üzerine Bir Araştırma

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hüsnü KAPU

İşletme hi i minin gelişmesi ile birlikte yönelim alanında da çok çeşitli gelişmeler yaşanmıştır. Benchmarking, meydana gelen bu gelişmeler ile birlikte ortaya çıkmış, ABD'de 1980'li yıllarda uygulanmaya başlanmış ve günümüzde de Japonya. Avrupa ve ülkemizde de uygulama alanı bulmuş bir yönetim tekniğidir. Benchmarking yönetim tekniğini uygulamamızın amacı en iyiyi araştırıp bulmak, kıyaslama yapılan işletmeden elde edilen bulguları kendi işletmemize uyarlayarak, işletmemizin süreçlerini iyileştirmektir.

Yapılan bu çalışma belirli bir bölgedeki Üretim İşletmelerinde benchmarking yönetim tekniğinin bilinirliği ve uygulanabilirliği üzerine bir araştırmadır. Çalışmanın teorik bölümünde benchmarking kavramından, uygulama sürecinden, türlerinden, gelişiminden, uygulama alanlarından ve diğer modern yönelim yaklaşımları ile olan ilişkisinden bahsedilmiştir. Uygulama kısmında ise Kars. Ardahan ve İğdır bölgesinde faaliyetle bulunan Üretim işletmelerinde benchmarking yönetim tekniğinin bilinip bilinmediği, uygulanıp uygulanmadığı araştırılmış ve sonuçlar değerlendirilmiştir.

TARİH

**2005-2009
TEZ ÖZETLERİ**

Tez Adı

Menderes Dönemi Türk Yunan İlişkileri

Danışman

Doç. Dr. Cihat GÖKTEPE

Bu çalışmada Türkiye’de çok partili hayata geçişin ardından 14 Mayıs 1950 tarihinde iktidara gelen Demokrat Parti’nin iktidarda kaldığı ve genellikle “Menderes Dönemi” olarak anılan 10 yıllık bir dönemde, Türk-Yunan ilişkilerinin seyri ve bu ilişkilerin etkileyen sorunlar konu edinmektedir.

Bu dönemde ortaya çıkan Kıbrıs Sorunu, çözüme kavuştuğu 1960 sonlarına kadar, sadece Türk-Yunan ilişkileri açısından değil, Türk Dış Politikasının geneli açısından da temel belirleyici olmuş, günümüze kadar gelen süreçte de Türkiye’nin en önemli Dış Politika sorunu olmaya devam etmiştir.

Ortaklaşa tehdidinde kaldıkları Sovyetler Birliğine karşı Nato içinde bir araya gelerek karşı koyan Türkiye ve Yunanistan’ın, Kıbrıs Sorunu ortaya çıkmadan önce iyi sayılabilecek ilişkileri, Kıbrıs Sorunuyla ilgili sorunlu bir döneme girmiş ve ilişkiler Kıbrıs Sorunu’nun seyrine göre şekil almıştır.

İkinci Dünya savaşından sonra değişen Dış Politika anlayışı ile tarafsızlık politikasını terk eden Türkiye’nin bu dönemdeki Türk- Yunan ilişkileri açısından en büyük çıkmazı, ilişkilerin temel belirleyicisi olan Kıbrıs konusunda önceden belirlenmiş bir politika olmaması ve ortaya konulan politikaların bir tepki olarak ortaya çıkmasıdır. Nihayet ulaşılan çözümse izlenen politikaların değil üçüncü güçlerin eseri olmuştur.

Kıbrıs Sorunu’nun çözümünün ortaya çıkmasında etkili faktörler her ne olursa olsun, Kıbrıs üzerinde Lozan’da kaybedilen haklar yeniden kazanılmış, Türkiye Kıbrıs üzerinde yeniden söz sahibi olmuştur. Bu Menderes döneminin başarısıdır.

Tez Adı

Ermeni İsyanlarında Bölge-Toplum Faktörü Ve Günümüzdeki Yansımaları

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali İPEK

Şark Meselesi olarak ifade edilen, özünde Hıristiyan – Müslüman yani Haç – Hilâl veya Avrupa – Türk münasebetleri ve mücadelesi yatmakta olan bu terim; 1683 Viyana Bozgunu'ndan Osmanlı Devleti'nin parçalanması sürecine kadar meydana gelen bütün üzücü olaylarla, günümüzdeki tarihî gerçeklerin açıklanması ve yorumlanması için bir anahtar rolünü oynamaktadır.

Şark Meselesi'nin bir sonucu olarak; Hıristiyan Avrupa'nın Osmanlı'yı parçalamak üzere öncelikle Osmanlı Devleti'ndeki Hıristiyan unsurları, daha sonra ayrılmaya müsait diğer toplulukları tespit ederek, bu unsurları önce isyana ve sonucunda da devlet kurmaya teşvik ettiği görülmektedir. Bu teşvik sonucu ilk önce Balkanlar'daki Hıristiyan unsurlar olan Yunanlılar, Sırlar ve Bulgarlar, Osmanlı Devleti'nden koparak müstakil birer devlet kurmuşlardır.

Osmanlı Devleti'nin Balkanlar'daki geri çekilmesinden ve bölgedeki Hıristiyan milletlerin bağımsızlığa kavuşmasından güç ve ilham alan Ermeniler de Avrupa'nın desteği ile bağımsızlıklarını elde etmek için harekete etmişler ve geçmişte Vilâyat-ı Sitte (Erzurum, Sivas, Diyarbakır, Ma'murat-ül Aziz, Bitlis ve Van) denilen bugün Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan 28 ilde bir Ermeni Devleti kurma planını ve stratejisini yürürlüğe koymuşlardır. Böylece Anadolu topraklarında Şark Meselesi'nin uzantısı ve parçası olarak bir Ermeni Meselesi ortaya çıkmıştır.

Ermeni Terör Örgütü ASALA'nın faaliyetlerini etkisizleştirdiği 1984 yılından sonra Bölücü Terör Örgütü PKK, Türkiye'nin Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yoğun bir şekilde terör faaliyetlerine başlamıştır. PKK terör eylemlerinin özellikle geçmişte Ermeni ve Gayrimüslim nüfusun yoğun yaşadığı, Ermenilerin devlet kurmayı planladığı yerler ile geçmişte isyan bölgeleri olarak kullandıkları yerlerde arttığı görülmektedir.

Bu çalışmada, Ermeni hareketleri ile bölge cereyanları arasındaki tarihî ilişkiler incelenerek; Şark Meselesi ışığında günümüzdeki bölücü terörün gerçek niyet ve amacı ortaya konmaya çalışılmaktadır. Bu maksatla; I.Bölümde, büyük devletlerin Osmanlı Devleti üzerindeki politikaları ve Ermeni Sorunu'nu oluşturan tarihî süreç incelenerek, kurulması planlanan sözde Ermeni Devleti'nin sınırları

ortaya konmuş ve Ermenilerin bu sınırlar içindeki nüfusları ile ilgili iddiaları araştırılmıştır. II. Bölümde, müstakil Ermeni Devleti kurmak için Ermenilerin izlediği strateji, devleti kurmayı planladıkları bölgedeki Ermeni İsyanları ve Ermenilerle ilişkili bu yerlerdeki diğer isyanlar incelenmiştir. III. Bölümde ise, Ermeni hareketleri ve bölge cereyanları arasındaki tarihî ilişki ortaya konduktan sonra Ermeni Terör Örgütü ASALA ile PKK arasındaki ilişkiler ve benzerlikler incelenerek, günümüzdeki bölücü terör faaliyetlerinin Ermeni emelleri ile olan ilişkisine yer verilmiştir.

Sonuç olarak bu çalışmada; Türkiye Cumhuriyeti mülkî taksimatı göz önünde bulundurularak, PKK Terör Örgütü eylemleri ve bu eylemlerin geçmişteki Ermeni isyanları ve nüfus oranları ile olan ilişkisi incelenerek, sözde Kürdistan maskesi arkasında gerçekleştirilmek istenen Ermeni Devleti kurma hayalinin bulunduğu ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Tez Adı

Mondros Mütarekesinden Kurtuluşa İğdir Ve Civarında Ermeni Tedhişi

Danışman

Doç. Dr. Cihat GÖKTEPE

Bu çalışmada, Ermenilerin, bazı dış güçlerin de kışkırtmaları ile bağımsız bir devlet kurmak amacıyla, Osmanlı ülkesinin ve Rus hâkimiyetinde olan İğdir ve civarında gerçekleştirdikleri isyan ve tedhiş hareketlerini konu edinmektedir. Bu bağlamda Rus hâkimiyetinde olan İğdir ve civarında da Ermeni tedhiş hareketi yaşanmış olup, bu tedhişin sebep ve sonuçları değerlendirilmektedir.

Ermeniler, XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren bağımsız Ermeni Devleti kurmak amacıyla yıkıcı girişimlerde bulunmuşlardır. O dönem Rus hâkimiyetinde olan ve günümüzde Ermenistan olarak adlandırılan ülkede, Müslüman Türkler çoğunluk oluşturmaktaydı. Eski Türkmen ülkesi olan Ermenistan'daki Müslüman Türkleri azınlığa düşürmek için Ermeniler tedhiş ve katliamlar yapmışlardır.

Aynı doğrultuda, Osmanlı Ülkesi'nin Doğusu'nda, Erivan, Nahçıvan, İğdir ve civarında faaliyetlerini yoğunlaştırmışlardır. Bu yıkıcı girişimleri neticesinde Rus hâkimiyetinde olan Erivan ve civarını içine alan bölgede bağımsız bir Ermenistan Devleti kurmayı başarmışlardır.

Bu çalışmanın esas konusu olan İğdir ve civarı, Ermeniler'in kendilerine merkez olarak seçtikleri Erivan'a çok yakın bir coğrafyada bulunması nedeniyle, Ermeni tedhiş ve katliamlarının yoğun yaşandığı bir yöre olmuştur. Bu nedenle İğdir ve civarının tarihi süreç içindeki sosyal ve kültürel durumunu da içerecek şekilde, bölgedeki gelişmeler değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Tez Adı

Tarih- Misak-ı Milli'den Günümüze Kadar Irak'ta Türk Varlığı

Danışman

Doç. Dr. Cihat GÖKTEPE

Yakın tarihimizin önemli dönüm noktalarından sayılan Musul meselesi, Irak Türklerinin kaderini yakından ilgilendiren yanı ile, Türkiye'nin hala ilgisini kesemediği ve kesemeyeceği başlıca bölgesel sorun olma özelliğini koruyor. Orta konan çözümün adil olmadığı, günümüzde daha bi açıklık kazanmıştır. Yapılan haksızlıklar yüzünden bölgedeki toplumlar arasında en büyük huzursuzluğu da Irak Türklerinin yaşadığı söylenebilir.

Tez çalışmasında temel kaynak olarak Irak doğumlu olan ve Türkiye de öğrenim görüp halen Türkiye'de yaşayan Türkmen yazarlarının eserleri konuya ilgi duyan bazı akademisyenlerin doktora tezleri, Türkmen Eli İşbirliği ve Kültür Vakfı'nın Yayınları, Harp Akademileri Kütüphanesinde bulunan konuyla ilgili dokümanlar esas alınmıştır. Tez sahibinin, Kuzey Irak ve Türkiye'de yaptığı görev esnasında edindiği bilgi ve tecrübeler ile Irak Türkmen Toplumunun sahip olduğu parti ve kuruluşların liderleri, bölgede asimilasyona uğrayan toplumun temsilcileri ile yapılan mülakatlar önerilerin esas çıkış noktasını oluşturmuştur.

Tez Adı

Muhabere Ve Ulaştırmanın I.Dünya Savaşı Ve Milli Mücadeledeki Yeri

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Kemalettin KUZUCU

Osmanlı-Rus Harbi sonrası malî durumunu düzeltmek amacıyla Osmanlı Devleti İngiltere ve Fransa'dan borç almış, Almanlarla stratejik ortaklık kurmuştur. Borçların karşılığı olarak bu uluslara çeşitli ticarî imtiyazlar verilmiştir. Bu imtiyazı kullanan yabancı şirketler yaklaşık 4 bin km.lik demiryolunu inşa etmişler, aynı zamanda bu yollar üzerinde işletmeciliğe başlamışlardır. Söz konusu ticarî maksatlarla inşa edilen demiryolları I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti ve müttefiki Almanya tarafından askeri birlik ve malzeme naklinde kullanılmıştır. Ancak yabancı şirketlere ait bu demiryollarından istifade edilmesinde birçok problemle karşılaşmıştır. Ordunun haberleşmesi hizmetlerinin karşılanması kapsamında her Ordu ve Kolordu'da birer Telgraf Bölüğü teşkil edilmiş, birliklerin savaş zamanı haberleşme teçhizatı kadroları çıkarılmış ve bunların yurt içinde üretimi sağlanmıştır. Askerî haberleşme teçhizatından ivedilikle ihtiyaç duyulan veya yapılamayanlar yurt dışından tedarik edilmiştir. I. Dünya Savaşı'nın sona ermesini müteakip imzalanan Mondros Mütarekesi ile haberleşme ve demiryolu ulaşımı İtilaf Devletleri'nin kontrolü altına girmiştir. Osmanlı Devleti'nin fiilen sona erdiğini gören Mustafa Kemal Paşa Ulusal Kurtuluş hareketini başlatmıştır. Söz konusu hareket yine Mustafa Kemal Paşa'nın liderliğinde "*Türkiye Büyük Millet Meclisi*"nin Ankara'da açılması ile hukuksal zemine oturmuştur. Ankara Meclisi'nce alınan kararlar gereği düzenli ordu tesis edilmiş, lojistik seferberlik başlatılmış ve şirket demiryollarına el konulmuştur. Teşkil edilen demiryolu işletme ve inşa birlikleri ile milli mücadeleye güç katılmıştır. Milli mücadelenin muhaberecileri, Telgraf Merkezleri İşgal kuvvetleri ve İstanbul hükümeti denetimine karşı çıkarak, Milli Mücadeleye her yönü ile destek vermişlerdir. Milli Mücadelenin başarıya ulaşacağını gören Bolşevik, Fransız ve İtalyan yetkililer Milli Mücadelenin nihai aşamasında Türk Hükümeti'nce talep edilen maddi kaynak, silah, mühimmat, demiryolu, muhabere malzemesi ve diğer silah gereçleri tedarik ederek taraf olmuşlardır.

Tez Adı

XIII.-XIV. Yüzyıllarda Anadolu'da Sosyal Hayat

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali İPEK

Türkler Anadolu'yu feth ettikten sonra Anadolu'da çok çeşitli müesseseler vücuda getirmişler ve yoğun bir kültürel faaliyet içinde bulunmuşlardır. Bu süreçte meydana getirilen müesseseler arasında; camii, medrese, tekke, zaviye, kervansaray, hamam, hastahane ve türbe gibi eseleri sayabiliriz. Böylece Anadolu'yu yurt edinen Türkler, bu topraklarda daha köklü ve gelişmiş olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. Netice olarak, yapılan bütün bu kültürel faaliyetler çerçevesinde Anadolu'da her dönemde Türk-İslam kültürü yaşatılmıştır.

Tez Adı

Harf Devrimine Yönelik Çalışmalar, Devrimin Gerçekleşmesi Ve Uygulanışı

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat Oran ARSLAN

Atatürk tarafından gerçekleştirilen devrimlerden biri de, Arap harflerinin bırakılarak yerine Latin asıllı yeni Türk harflerinin kabul edilmesidir. Yeni alfabe, milli kültür uyanışının hakiki ve sağlam temel taşı vazifesi görmüştür. Bütün devrimlerde olduğu gibi, harf devriminde de amaç, Türk milletinin çağdaş batı medeniyetine daha kolay intibakını temin etmektir.

Gerek harf devrimi sırasında, gerekse devrimden sonra halk kitlelerine yönelik geniş bir okuma-yazma seferberliği başlatılmış ve sürdürülmüştür. Harf devriminin amacı, halka kolay öğrenebileceği, kolay kullanabileceği, basit ve sade bir bilgi aracı vermek; böylece, Atatürk'ün ilk hedef olarak belirlediği okur-yazarlığı yaymak ve halk arasında yaygın olan bilgisizliği kısa zamanda gidermek olmuştur.

Nitekim harf devriminin üç ay gibi kısa bir sürede hazırlıkları yapılmış, yasal düzenleme ise, bu hazırlıkları izlemiştir. "Türk Harflerinin Kabul ve Tatbiki Hakkında Kanun", 1 Kasım 1928'de kabul edilmiş; ardından, geniş halk kitlelerine okuma-yazma öğretmek üzere "Millet Mektepleri" kurulmuş, Atatürk Millet Mektepleri Başöğretmeni ilan edilmiştir.

Tez Adı

Milli Mücadele’de Kars Milletvekilleri ve Faaliyetleri

Danışman

Doç. Dr. Selçuk URAL

1877-1878 Osmanlı Rus Savaşı Kars için bir dönüm noktası oldu. Savaşın ardından "Kırk Yıllık Kara Günler" olarak tabir edilen dönem başladı. "Kırk Yıllık Kara Günler" 3 Mart 1918 Brest Litovsk Barış Antlaşmasına kadar sürdü. Bu dönem içerisinde Türk halkı her türlü sıkıntıya göğüs gerdi.

Brest Litovsk Antlaşması'nın ardından yapılan I. Doğu Harekâtıyla elimize geçen Elviye-i Selâse Mondros Ateşkesi'nin 11. Maddesine binaen tekrar elimizden çıktı. II. Doğu harekâtı sonunda imzalanan Gümrü, Moskova Kars Antlaşmaları'yla Doğu sınırimız kesinlik kazandı.

12 Ocak 1920'de açılan Son Osmanlı Mebusan Meclisi 16 Mart 1920'de İngilizler tarafından kapatıldı. Son Osmanlı Mebusan Meclisi'nin dağılmasının ardından milli iradeyi kuvvetlendirmek amacıyla 23 Nisan 1920'de TBMM açıldı. I. Dönem TBMM'ye Kars'tan 3 vekil seçildi. 1921'de meclise giren Ali Rıza Ataman, Fahrettin Erdoğan, Cavit Erdel, Milli mücadelenin askeri safhasında işgal güçlerine karşı büyük bir mücadele örneği sergilediler. TBMM'de yaptıkları konuşmalarla da Elviye-i Selâse'nin sıkıntılı yönlerini dile getirerek çözüm yolları aradılar.

Tez Adı

Batı Trakya Türk Azınlığında Türkçe Basın ve Türkler

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali İPEK

Basın-yayın faaliyetleri, bir toplumun tarihine değişik açılardan ışık tutan önemli birer kaynaktır. Batı Trakya Türkleri yıllardır çeşitli sıkıntılarla, çalkantılarla haksızlıklarla mücadele eden bir azınlık konumundadır. Basın-yayın faaliyetlerinin önemi Batı Trakya Türkleri bir kat daha artmıştır.

Batı Trakya'da yaşayan Müslüman Türk Toplumunu, 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Antlaşması ve 30 Ocak 1923 tarihli Türk ve Rum Ahalinin Mübadelesine İlişkin Protokol ile mübadele dışı tutulmuş ve İstanbul'daki Rum Azınlığa karşı Yunanistan'a "Azınlık" olarak bırakılmıştır.

Yunanistan, söz konusu antlaşmaların ilgili maddeleri uyarınca, eşit vatandaşlık hakkı vermenin yanı sıra, bu toplumun varlığını sürdürebilmesi için her türlü kolaylığı göstermeyi, dini vecibelerini huzur içinde yapmayı ve var olan vakıf, cami ve kültürel dernekleri korumayı vaat etmiştir.

Ancak Yunanistan Lozan Antlaşması'yla sağlanan hakları göz ardı ederek Batı Trakya Müslüman Türk Azınlığı'na Yunan kültürel değer yargılarını uygulamaya başlamış, böylece Yunanistan'daki Türk Azınlığı'na eşit haklar, demokrasi ve huzur ortamını sağlamak yerine adaletsiz ve baskıcı bir politika uygulanmıştır.

Her alanda Batı Trakya Türk Azınlığı'na asimilasyon politikası uygulanmıştır. Azınlık hukuki, siyasi, ekonomik, dini ve kültürel alanlar başta olmak üzere pek çok hususta baskılara maruz bırakılmıştır. Bu durum Batı Trakya Türklerin de basının güçlenmesini zorunlu hale getirmiştir.

Batı Trakya'daki basın çok zor dönemlerden geçmiştir. Buna rağmen Lozan Antlaşması sonrası Yunanistan'ın hâkimiyetinde azınlık statüsünde yaşamakta olan Batı Trakya Türkleri günümüze kadar kesintisiz bir şekilde Türkçe basın-yayın geleneklerini sürdürmeyi başarmışlardır.

Bu çalışmayla Batı Trakya'da Türkçe yayınlanmış gazete, dergi ve bültenlerin kronolojik bir sırayla listesi yapılmaya çalışılmış, yayınların içeriği hakkında genel olarak bilgi verilmiş ve Batı Trakya'daki Türkçe Basınının durumu değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Tez Adı

XX. Yüzyılın İkinci Çeyreğinde Türkiye-Almanya İlişkileri (1923–1945)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Kemalettin KUZUCU

Türkiye, yenik ayrıldığı Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra, istenilen düzeyde olmasa da, bir toparlanma sürecine girmiştir. Bu toparlanma sürecinde Türk-Alman ilişkileri de siyasi ve ekonomik alanlarda gelişmeye başlamıştır. Ancak, Almanya'da Adolf Hitler liderliğinde Nasyonal Sosyalist Partisi'nin 1933 yılında iktidara gelmesi ve dolayısıyla başta komşularına yönelik olmak üzere yayılmacı bir politika izlemesi sonucunda, Türk-Alman ilişkileri tehlikeye girmeye başlamıştır. Almanların yayılmacı tutumu karşısında Türk hükümeti, Türk-Alman ilişkilerini yeniden gözden geçirmiş ve nihayet 1939'da Almanya'dan koparak, İngiltere ve Fransa ile ekonomik ve siyasi ilişkiler geliştirmeye başlamıştır.

İkinci Dünya Savaşı'nın başlaması ile Türk hükümeti hangi tarafta yer alacağı konusunda net bir tavır ortaya koyamamıştır. Ancak savaşın gidişatını yakından izlemiş, savaşa fiilen girmeden, savaşın sonuna doğru galip ülkeler lehine taraf olmuş ve Almanya'ya savaş ilan etmiştir. Türkiye'nin böylesi bir tavır içinde olmasına rağmen, Türk-Alman ilişkileri durmamış, aksine devam etmiştir.

Bu çalışmada, İkinci Dünya Savaşı sırasında ilginç gidişata sahne olan Türk-Alman ilişkileri birçok açıdan incelenmiştir.

Tez Adı

Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Trabzon Milletvekilleri Ve Faaliyetleri

Danışman

Doç. Dr. Selçuk URAL

Bu çalışmada Milli Mücadele yıllarında Anadolu'nun önemli şehirlerinden biri olan Trabzon'un Birinci Türkiye Büyük Millet Meclisi'ndeki milletvekillerinin faaliyetleri araştırılmıştır. Yaşam biçimleri, kültür düzeyleri ve dünya görüşleri birbirinden ayrı fakat ülkesinin bağımsızlığı, ulusunun mutluluğu uğruna her türlü tehlikeyi göze alarak Ankara'da toplanan bu ihtilalcı kişilerin neler yaptıkları incelenmiştir. 23 Nisan 1920'de toplanan meclis, Osmanlı devletinin elinden bir takım yetkileri alarak Anadolu'nun kaderine el koymuştur. Bundan sonra milletin ne şekilde yaşayacağına, milletin kendi seçtiği mebuslar karar verecektir.

Çok renkli bir yapıya sahip olan Birinci Meclisteki Trabzon milletvekilleri hem geldikleri yörenin sıkıntılarını dile getirmişler hem de milletin kurtuluşuna çare aramakta ön ayak olmuşlardır. Dönemin zor şartları altında toplanan meclis, yeni kurulacak olan devletin yönetim şeklinin de sinyallerinin verildiği bir ortam olmuştur. Şartlar gereği bütün seçilenlerin her konuda hemfikir olması gerekiyordu. Böylece vatanın kurtuluşu için daha çabuk kararlar alınabilecekti. Ancak demokratik rejimin gereği olan muhalefet o dönemde Trabzon milletvekili Ali Şükrü Bey tarafından yapılmıştır. Ali Şükrü Bey'in meclisteki muhalefeti yıkıcı değil eleştirel olmuştur. Ali Şükrü Bey de Milli Mücadele taraftarı vatansever bir milletvekilliydi. Hüsrev (Gerede) Bey, Atatürk'ün silah arkadaşı olması nedeniyle ve Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne karşı başlatılan isyanların bastırılmasında önemli rol oynadığından mecliste ayrı bir öneme sahiptir. Hasan (Saka) Bey de gerek eğitiminden ve gerekse politik kişiliğinden kazandığı yetenekleri mecliste kullanarak ön planda olan ve fikirlerine başvuru birisi olmayı başarmıştır.

Mustafa Kemal'in güvenini kazandığından Lozan Konferansı'na TBMM adına temsilci olarak katılmıştır. Maliye Vekilliği yaptığı dönemlerde memleketin hızla kalkınması için çaba sarf etmiştir. Meclis açıldığı dönemde vali olan Hamit Bey, Milli Mücadelede Trabzon basınının önemli isimlerinden Ahmet Faik Bey, Trabzon Müdafaa-i Hukuk Cemiyetinin önemli isimlerinden Celaleddin Bey ve Hafız Mehmet Bey, iyi bir hukukçu olan Nebizade Hamdi, Hamdi Bey ve Ordu Müdafaa-i Hukuk Teşkilatının kurucularından Mehmet Recai Bey Trabzon adına mecliste yer alarak görüşlerini sunmuşlardır. Meclisin gerek açık toplantılarında gerekse gizli toplantılarında konuşmalarda söz alarak kanun tekliflerinde, tahrir sunumlarında, sor ve gensoru önergelerinde bulunmuşlardır.

Çalışmada Trabzon'un, Anadolu'da Milli Mücadele'nin kazanılmasında ne kadar büyük payı olduğu görülebileceği gibi, yeni devletin temellerinin atıldığı mecliste ne derece etkili oldukları da görülecektir. Kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin temellerinin atıldığı Birinci meclisin her aşamasında Trabzon milletvekillerinin rolü olduğu görülmektedir.

Tez Adı

Cumhuriyet Devri Tarih Ders Kitaplarında Rusya İmgesi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Kemalettin KUZUCU

Türkiye'de ders kitapları konusu son yıllarda tarihçilerin ve eğitim bilimleri camiasının araştırmalarında önemli ölçüde yer tutmaktadır. Tarih ders kitaplarının hazırlanmasında, devletin ideolojik görüşü, toplumun sosyal ve kültürel yapısı ve uluslar arası ilişkiler önemli rol oynamaktadır. Tarih ders kitaplarımızda Rusya ile ilgili tarihsel olaylar aktarılırken saydığımız etkiler daha da ön plana çıkmaktadır.

Cumhuriyetin ilk yıllarında tarih ders kitaplarında Rusya'nın ve Rusların tarihleri hakkında ayrıntılı bilgiler vardır. Rusların kurdukları yeni yönetim olan Sovyet Rusya'ya dış ilişkilerde dostane atıflar bulmaktayız.

Demokrat Parti Döneminde ise Sovyet Rusya ideolojik olarak karşı kutuptadır. Tek Parti dönemine göre Sovyet Rusya'ya atıflar sertleştirilmiştir. Bu dönemdeki tarih ders kitaplarında Rusların sömürgeci tarihlerine dikkat çekilmiştir.

İki askeri darbe döneminde (1960- 1980) ise Sovyet Rusya'ya karşı ifadeler yine serttir. Bu dönemde Rusların sömürgeci hareketleri ile Türk topluluklarına verdikleri maddi ve manevi zarara dikkat çekilmektedir.

Sovyetlerin uluslar arası arenadan güçten düşmeye başladıktan 1980'li yıllarda Sovyet Rusya'nın ideolojisi hala Türkiye'de tehlikeli görülmektedir. Atatürk ilke ve inkılâpları ise bu ideolojinin önünde duran en güçlü silah konumundadır.

Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında dağılmasından sonra Türkiye Cumhuriyeti uzun yıllardır Rusların hâkimiyetinde yaşayan ırkdaşlarıyla yakın ilişki kurmak için ders kitaplarını da kullanmaya başlar. 1994 yılında çıkarılan bir kanunla tarih ders kitaplarının arkasına bir Türk dünyası haritası eklenir. Rus hâkimiyetinden çıkan Türk topluluklarını tarihlerine daha fazla yer verilerek, Rusya'nın asırlardan beri Türk dünyasına zarar veren en büyük faktör olduğu vurgulanır.

Tez Adı

Mondros Mütarekesinden Kurtulusa Kars Ve Civarında Ermeni Tedhişi

Danışman

Doç. Dr. Cihat GÖKTEPE

Bu çalışmada, Ermenilerin, bazı dış güçlerin de kışkırtmaları ile bağımsız bir devlet kurmak amacıyla, Osmanlı ülkesinin ve Rus hâkimiyetinde olan Kars ve civarında gerçekleştirdikleri tedhiş hareketlerini konu edinmektedir.

Ermeniler, XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren bağımsız Ermeni Devleti kurmak amacıyla yıkıcı girişimlerde bulunmuşlardır. O dönem Rus egemenliğinde olan ve günümüzde Ermenistan olarak isimlendirilen ülkede, Müslüman Türkler çoğunluk oluşturmaktaydı. Eski Türkmen ülkesi olan Ermenistan'daki Müslüman Türkleri azınlığa düşürmek için Ermeniler tedhiş ve katliamlar yapmışlardır.

Aynı doğrultuda, Osmanlı Ülkesi'nin Doğusu'nda, Erivan, Nahçıvan, Kars ve civarında faaliyetlerini yoğunlaştırmışlardır. Bu yıkıcı girişimleri neticesinde Rus hâkimiyetinde olan Erivan ve civarını içine alan bölgede bağımsız bir Ermenistan Devleti kurmayı başarmışlardır.

Bu çalışmanın esas konusu olan Kars ve civarı, Ermeni tedhiş ve katliamlarının yoğun yaşandığı bir yöre olmuştur. Bu nedenle Kars ve civarının tarihi süreç içindeki sosyal ve kültürel durumunu da içerecek şekilde, bölgedeki gelişmeler değerlendirilmeye çalışılmıştır.

Tez Adı

II. Dünya Savaşı Sonrası Sovyet Rusya Tehdidine Karşı Türkiye'nin Aldığı Mülkî
Ve Askerî Önlemler

Danışman

Doç. Dr. Selçuk URAL

Bu çalışma, II. Dünya Savaşı sonrası Sovyet Rusya'nın Türkiye'den talepleri, bu taleplere karşı Türkiye'nin aldığı mülkî ve askerî önlemlerini ortaya koymak amacıyla II. Dünya Savaşı öncesi ve sonrasında gelişen olayları, Türkiye'nin tarafsız kalma mücadelesini, Savaş'a girmesini ve Savaş sonrası dış politikasını konu edinmektedir.

II. Dünya Savaşı sırasında Türkiye'nin ana hedefi savaşa katılmadan toprak bütünlüğünü korumaktı. Türkiye'nin tarafsızlığı savaştan devletlerin menfaatlerine uygun olmadığı için, bu devletler Türkiye'nin tarafsızlık politikasını bozmak için büyük çabalar gösterdiler.

Savaş sonrası Sovyet Rusya, sıcak denizlere ulaşmak (Bu Rusların hiçbir zaman muvaffak olamadığı tarihi bir emeldir.) için Türkiye'den taleplerde bulundu. Ancak Türkiye Cumhuriyeti bağımsızlığını ve bölünmez bütünlüğünü tehlikeye sokacak bu isteklere gereken cevabı verdi.

Çalışma dört bölümden oluşmaktadır. Çalışmada arşiv belgelerinden, dönemin siyasî ve askerî gelişmelerinin kamuoyundaki etkilerini ortaya koyabilmek için gazetelerden, meclis ceridelerinden ve askeri yayınlardan yararlanıldı.

Tez Adı

Türkiye’de Seçim Sistemleri Ve Türk Siyasi Yapısına Etkileri

(1923–1980)

Danışman

Doç. Dr. Cihat GOKTEPE

Bu çalışmada Türkiye’de (1923–1980) uygulanan secim sistemleri, secim sistemleri eğitirme çabaları ve bunların sonuçları ele alınmıştır. Genel olarak konu birçok yönden irdelenmeye çalışılmış, konuyla ilgili kavramlar ışığında değerlendirilmiştir.

Bu incelememiz uç ana bölümden oluşmaktadır. Birinci Bölümde, Secim Sistemlerini daha iyi kavrayabilmemiz için Demokrasi kavramı, Temsil kavramı ve Temsil eden ile Temsil edilen arasındaki ilişkiler açıklanmıştır. Demokrasi ve Temsil kavramlarının nasıl ortaya çıktığını ne tür evreler geçirdiğini ve çeşitlerini örneklerle anlatmaktadır.

İkinci Bölümde, Secim kavramı ve Secim Sistemleri çeşitli uygulamalarıyla alt başlıklar şeklinde açıklanmıştır. Secim sistemlerin teknik unsurları; Secim Bölgelerinin Belirlenmesi, Adaylık ve Oylama Şekilleri, Oyların Hesaplanması alt başlıklarıyla anlatılmıştır. Secim sistemlerin tipolojisi uç alt başlık altında toplanmıştır. Bunlar; “İstikrar” a ağırlık veren “Çoğunluk Sistemi”, farklı kesimlerin ve düşüncelerinde parlamentolarda temsiline imkan tanıyan ve “Adalet” e ağırlık veren “Nispi Sistem” ve bu iki sistemin değişik oranlarda karışımından oluşan “Karma Sistem” dir. Tüm bu secim sistemlerinin, dünyadaki uygulamaları, örneklerle açıklanmaya çalışılmıştır.

Üçüncü Bölümde, Türkiye’de (1923–1980), uygulanan secim sistemleri, secim sistemleri üzerindeki kanuni değişiklikler ve siyasi sonuçları açıklanmıştır. Bu dönemde Türkiye’de iki secim sistemi uygulanmıştır. Bu Bölümde, Çoğunluk sistemi uygulamaları ve Nispi Sistem uygulamaları olarak, iki alt başlık altında, kronolojik sıra takip edilerek yapılmış olan secimler ve sonuçları anlatılmıştır.

Sonuç Bölümünde ise secim sistemini değiştirme çabaları, amaçlar ve sonuçları örneklerle değerlendirilmiştir.

Tez Adı

I. Dönem TBMM’de Ardahan Milletvekilleri Ve Faaliyetleri

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat ORAN ARSLAN

Ardahan ili Gürcistan ve Ermenistan ile Türkiye’nin kuzeydoğu sınırını teşkil eder. En eski çağlardan beri önemli yerleşim yerlerindedir. Adını aldığı Ardahan yaylası üzerinde ve Kür(Kura) nehrinin iki yakasında kurulmuştur. İsminin kökeni şu anda bilinmemekle birlikte Gürcü kaynaklarında Arta-Han şeklinde meydana geldiği görülmektedir. Kanuni Döneminde Osmanlı hâkimiyetine geçmiştir. Evliye-i Selase denilen üç sancak arsında Kars ve Batum’la birlikte anılır. 1878’de Berlin Antlaşması ile Rusya’ya terk edildi. 3 Mart 1918’de Brest Litovsk Antlaşması ile yeniden Anavatan’a kavuşan Ardahan, ne yazık ki Mondros Mütarekesi ile terk edilmek zorunda kaldı. 28 Nisan 1918’de Rus işgalinden kurtulan Ardahan 20 Nisan 1919’ da Gürcüler tarafından işgal edilmiştir. 23 Şubat 1921de ikinci defa kurtarılmıştır.

Cumhuriyet döneminde 23 Şubat 1921’den kaza haline getirildiği tarih olan 26 Haziran 1926’ya kadar geçen 5 sene 4 ay 5 ün süre içinde önce mutasarrıflık daha sonra da vilayet olarak teşkilatlanmıştır.

23 Nisan 1920’de açılan I. TBMM’de Ardahan iki milletvekili ile temsil edilmiştir. Bunlar Ahıska Türklerinden Osman Server Atabek ve Filibeli Hilmi Bey’dir.

Ardahan bazı ekonomik sebeplerden dolayı 30 Mayıs 1926 tarih ve 1877 sayılı kanun ile kaza haline dönüştürüldü. 66 sene ilçe olarak Kars iline bağlı kaldı. 27 Mayıs 1992 tarih ve 3806 sayılı kanun ile tekrar il haline getirildi.

Tez Adı

Mondros Mütarekesi'nden Kurtuluşa Kağızman Ve Çevresinde Ermeni Tedhişi (30 Ekim 1918–1 Ekim 1920)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat ORAN ARSLAN

Osmanlı Devleti vatandaşı olarak yüzyıllar boyunca huzurlu bir yaşam alanı bulan Ermeniler, milliyetçilik duygularıyla harekete geçmişlerdir. Bu doğrultuda 19.Yüzyılın ikinci yarısından itibaren Osmanlı Devleti içerisinde bağımsız bir Ermeni Devleti kurabilmenin planlarını yapmaya başladılar. Bu amaçla örgütlenme çalışmalarına hız verdiler. Osmanlı Devletinin son dönemlerinde bu ayrılıkçı Ermeni faaliyetleri, Osmanlı Devleti'ne büyük zararlar vermiştir.

93 Harbi neticesinde Kağızman ve çevresinin Rus işgaline uğraması ile birlikte, bölgede Ermeni istekleri artmıştır. Kağızman ve çevresindeki Ermeniler, yabancı devletlerin de desteğiyle bölgede kurulması planlanan Ermeni Devleti'nin bir parçası olarak gördükleri Kağızman'da faaliyetlerde bulunmuşlardır. Bölgede Rusya'nın işgalci olarak bulunması Ermeni teşkilatlanmasına katkı sağlamıştır. Birinci Dünya Savaşı yıllarında Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu olumsuz durum, Ermenileri iyice cesaretlendirmişti. Ermeni Çeteleri bölge halkını göçe zorlamak amacıyla tedhiş hareketlerine başlamıştı. Bu faaliyetler Müslüman halka mezalim olarak yansımaktadır.

Bu çalışmaya konu olan Kağızman ve civarındaki Ermeni tedhişi, Müslüman dokusu ile dikkat çeken Kağızman'ın, Türk-İslam ahalisi üzerindeki Ermeni politika ve faaliyetlerinin aydınlatılması amaç edinilmiştir. Bu çerçevede Kağızman ve civarının tarihi süreç içerisindeki sosyokültürel durumu ve bölgedeki gelişmeler değerlendirilmiştir.

Tez Adı

Atatürk Dönemi'nde Türk-Sovyet İlişkileri

(1919–1938)

Danışman

Doç. Dr. Cihat GOKTEPE

Bu çalışmada 1919–1938 yılları arasındaki Türk-Sovyet ilişkileri ele alınmıştır. Genel olarak, onu her yönüyle ve birbirine bağlantılı olarak irdelenmeye çalışılmıştır. Birinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru gelişen uluslararası olayların Türk ve Rus ilişkilerine etkileri üzerinde durulmuştur. Birinci Dünya Savaşı sonrası ile İkinci Dünya Savaşı'na kadar olan dönemdeki gelişmeler Türk-Sovyet ilişkileri perspektifiyle değerlendirilmiştir.

Çalışma dört bölümden oluşmaktadır: Birinci bölüm; Ekim 1917 Bolşevik İhtilal'i ile başlayıp, Mart 1921 Moskova Antlaşması'yla son bulan dört yıllık bir donemi içermektedir. Burada Türk-Sovyet ilişkilerindeki olumlu yaklaşma süreci ve bu bağlamda karşılıklı ziyarette bulunan heyetlerin çalışmaları konu edilmiştir. İkinci bölümde; 16 Mart 1921'de imzalanan Moskova Antlaşması sonrasında Türk-Sovyet ilişkilerinde yaşanan sorunlara değinilmiştir. Ayrıca Moskova Antlaşması'nın bir benzeri olan Kars Antlaşması da ele alınarak, Türkiye ve Sovyetlerin uluslararası arenada tanınma çabalarından doğan yaklaşma süreci değerlendirilmiştir.

Üçüncü bölümde, 24 Temmuz 1923 Lozan Antlaşması ile başlayıp, 9 Şubat 1934'e kadar olan on bir yıllık bir donemi kapsamaktadır. Bahsedilen on bir yıllık surede Dünya devletlerinin yeniden bir oluşum sürecinde olmaları ve Türkiye ile Sovyetlerin izolasyondan çıkış anlayışıyla birbirlerine yaklaşma stratejileri değerlendirilmiştir.

Dördüncü bölümde ise; Türk-Sovyet ilişkilerinin bozulmasına neden olan Balkan Antantı, Montrö Boğazlar Sözleşmesi, Nyon Antlaşması ile İkinci Dünya Savaşı arifesindeki diğer gelişmeler ele alınmıştır.

Tez Adı

Fatin Rüştü Zorlunun Hayatı Ve Kıbrıs Meselesi

Danışman

Doç. Dr. Cihat GÖKTEPE

Bu çalışmanın amacı Kıbrıs meselesinin oluşum sürecini, diplomatik safhalarını ve bu meselede göstermiş olduğu ustun başarılarla, Kıbrıs Meselesinin Türkiye lehine sonuçlanmasını sağlayan zamanın Dışişleri Bakanı Fatin Rüştü Zorlu'nun Biyografisini incelemektir.

Çalışma iki bolum halinde sunulmuştur. Birinci bölümde Fatin Rüştü Zorlu'nun hayatı, dış görevlerde göstermiş olduğu başarılar, Yassı ada mahkemelerinde yargılandığı davalar konu edilmiştir. Donemin tanıklarının dilinden Zorlu tanıtılmış, ABD ve İngiltere'nin Türkiye'nin iç politikasına dolaylı etkilerine de kısaca değinilmiş ve Zorlu'nun idamı sonrasında yaşanan gelişmelerle, dış basının bu idam karşısında göstermiş olduğu tepkilere kısaca yer verilmiştir.

İkinci bölümde ise Kıbrıs sorununun Türkiye gündemine gelmesi ve zaman içinde uluslar arası bir sorun haline nasıl geldiği konu edilmiştir. Londra konferansı devam ederken yaşanan 6-7 Eylül olaylarına değinilmiştir. 1958-1959 yıllarında Zorlu ve Kıbrıs meselesi başlığı altında Zorlu'nun Kıbrıs meselesinde göstermiş olduğu yüksek başarılar ele alınarak, Zürih ve Londra Konferansı'na değinilerek, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin kurulması ve sonrasında yaşanan gelişmeler konu edilmiştir.

Sonuç olarak; yaşanan gelişmelerin ve askeri darbenin Kıbrıs meselesine, elde edilen siyasi başarılarla ne gibi etkilerde bulunduğu değerlendirilmiştir.

Tez Adı

H.1326 Tarihli Kırşehir Şer'yye Sicili (Kırşehir'in: Sosyal, Kültürel Ve Ekonomik Hayatı)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Metin AKİS

1326 tarihli Kırşehir'in Şer'iyye Sicili temel alınarak hazırlanmış olan bu çalışmada ilin, sosyal, kültürel ve ekonomik yapısına değinilmiştir. İlkçağdan bu yana Anadolu'nun renkli mozağının önemli merkezlerden biri olan Kırşehir de meydana gelen hukuki davalar şehrin o dönemdeki yaşam sekli konusunda bize ışık tutmuştur. Osmanlıca yazma eserlerin aydınlatılması bakımından çok önemlidir. Birinci dereceden kaynak niteliği taşıyan bu tarihi belgelerin, bilim adamları tarafından transkript edilerek tarihin hizmetine sunulması geçmiş ile bağlantının kopmaması açısından son derece önem taşımaktadır.

Sicile bağlı olarak çalışılan ve diğer telif eserlerden istifade edilerek vücuda getirilen bu tez, Kırşehir tarihi hakkında faydalanılacak kaynak eser niteliği mahiyetindedir.

Tez Adı

Kağızman'da Tarihi Ve Arkeolojik Araştırmalar

Danışman

Yrd.Doç. Dr. Akın BİNGÖL

Anadolu insanlık tarihin laboratuarlarından biri olma özelliği taşımaktadır. Biz bu çalışmamızda Anadolu'nun kuzeydoğu uç kısmında yer almakta olan Kars İli'nin Kağızman İlçesini ele aldık. Kağızman Paleolitik Çağ'dan itibaren yerleşme görmüştür Bunda en önemli faktör hiç şüphesiz coğrafi konumdur.

Coğrafi olarak Anadolu yaylalarını Kafkaslar ve İran yaylalarına bağlayan geçit olma özelliği taşımaktadır. Eskiçağ tarihi açısından da çok zengin veriler içermekte olduğu yapmış olduğumuz bu çalışma ile ortaya çıkmıştır.

Tez Adı

11 Numaralı Ayntab Şer'iyye Sicilinin Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi
(H.1017/M.1608-1609)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Jülide AKYÜZ

Hicri 1017 (Miladi 1608-1609) tarihli 11 numaralı Ayntab Şer'iyye Sicilinin 01-179 sayfaları içerisinde bulunan mahkeme kayıtlarının transkripsiyonu ve değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu mahkeme kayıtlarının da yardımı ile amaç Ayntab'ın sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı ile ilgili var olan bilgilere katkıda bulunmaktır.

Şer'iyye sicilindeki davalarda imam ataması, müteveli tayini, miras, boşanma, alacak-verecek, vakfiye, nafaka, vekâlet, vasi tayini, satış, borç, icar, hırsızlık, Canpolatoğlu isyanı ile ilgili bilgiler yer almaktadır.

Osmanlı Devletindeki şer'i mahkemelerde Müslüman ve Gayr-ı Müslim ayrımı yapılmamıştır. Gayrimüslimlere her zaman mahkemeler açık olmuştur. Osmanlı Devletinde kadılar medreselerde yetişir ve ilmiye sınıfına mensuptular. Atandıkları yerlerde hukuki, adli, idari, belediye ve sosyal işlerde söz sahibi idiler. 19. yy.dan itibaren başlayan batılılaşma ve Tanzimat dönemindeki yenilikler sonucu, kadıların görevleri değişmiş ve bu görevlerin çoğu kısıtlanmıştır. Kadılar daha çok evlilik, boşanma, miras ve benzeri davalara bakmaktaydılar.

Tez Adı

Şeddadiler Döneminde Anı (1064-1200)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali İPEK

Anı Kars iline 41 km. uzaklıkta ve Türkiye-Ermenistan sınırında bulunan tarihi bir yerleşim yeri olup günümüzde harabe halinde bulunmaktadır. Şehrin adı; yaygın görüşe Göre İslamiyet öncesi İranlılarda bereket ve su tanrıçası olan Anahit'in adından Anı sekline dönüştüğü yönündedir.

Anı adına tarihi kaynaklarda V. yüzyıldan itibaren rastlanmaktadır. Anı bu yüzyılda şehirden çok kale görünümündedir. Şehir VIII. yüzyılda Müslüman Abbasi Halifeliği'nin hakimiyeti altına girmiştir. IX. yüzyılda tekrar bağımsız hale gelmiştir. XI. yüzyılın ilk yarısında Bizans İmparatorluğu'nun hakimiyetine girmiştir. XI. yüzyılın II. yarısında ise Selçuklu Türkleri tarafından fethedilmiş ve fethin hemen akabinde Şeddadlı Hanedanına bırakılmıştır. Şeddadiler Anı'nın İpek Yolu üzerinde bulunmasından faydalanmışlar ve Anı'nın yörenin ticaret merkezi durumuna gelmesini sağlamışlardır. Bunun sonucu olarak şehirde refah seviyesi yükselmiş, şehir hızla büyümüş ve nüfus artmıştır.

Şeddadiler döneminde Anı'da inşa edilen mimari eserler, Anadolu'daki ilk Türk-İslam eserleridir. Günümüzde bu mimari eserlerden bir bölümü kısmen de olsa zamanımıza kadar ulaşmıştır. (Menucehr Cami, Sultan Sarayı vb.) Şehir Müslümanların kontrolüne geçtikten sonra, kısa süreli bir huzurun ardından Hıristiyan-Müslüman mücadelesinin cereyan ettiği bir yer halini almıştır. Anı bu mücadele sırasında Müslümanlar ile Hıristiyanlar arasında el değiştirenken, şehir ve ahalisi bu durumdan olumsuz etkilenmiştir. Moğolların Anı'yı Gürcülerden alarak şehre hakim olmasından itibaren şehir hayatında düşüş başlamış, ticaret yollarının değişmesi ile de düşüş hızlanmış ve bu durum Anı'nın harabe olması ile neticelenmiştir.

Moğollardan sonra şehre; Celayir Devleti, Karakoyunlu Devleti, Timur Devleti ve Osmanlı Devleti hakim olmuştur. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savası esnasında Anı çevresi ile birlikte Ruslar tarafından zapt edilerek Rus İmparatorluğuna ilhak edilmiştir. Gümrü Antlaşması ile yeni Türk devletine geçmiştir.

Anı günümüzde eski görkeminden çok uzak, harabeden ibaret vaziyette zamanın yıkıcı etkisine karşı direnmektedir.

Tez Adı

Alâeddin Keykubad'ın Sosyal Devlet Anlayışı

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali İPEK

I. Alâeddin Keykubad, Anadolu Selçuklu Devleti'ne en parlak günlerini yaşattı. Ülkesinin her yerini kervansaray, medrese, hastane gibi tesislerle donattı. Sosyal devlet anlayışını benimseyen Sultan I. Alâeddin'e göre "Devlet, halk için" var olan bir kurumdu. Bu düşünce, sultanın bütün faaliyetlerini etkiledi. Bu sayede halk; en mesut, en refah günlerini I. Alâeddin Keykubad'ın saltanatı sırasında yaşadı. Sultan I. Alâeddin'in sahip olduğu bu düşünce Moğolların önünden kaçan insanların Anadolu'ya akın akın gelmesini sağladı. Selçuklular döneminde bilimin ve sanatın en önemli savunucusu olan sultan, Anadolu'ya gelen bu insanlara rahat bir hayat sundu. I. Alâeddin'in sosyal devlet anlayışı sayesinde Anadolu halkı huzur ve güven içerisinde yasadı.

Tez Adı

İttihat Ve Terakki Dönemi Türk-Rus İlişkileri (1908–1918)

Danışman

Doç. Dr. Selçuk URAL

Osmanlı Devleti ve Rusya arasındaki ilişkiler, 15. yüzyıla kadar gitmektedir. Bu uzun zaman diliminde her iki devlet, inişli çıkışlı dönemler yaşamıştır. Aslında savaşımlardan kaynaklanan gerginlikler bir yana bırakıldığında; her iki devlet sosyal, kültürel ve ekonomik alanlarda birbirlerini derinden etkilemişlerdir. Her iki devletin tarihi birbiriyle o derece iç içe geçmiştir ki, bu gün Türk-Rus ilişkileri başlı başına bir araştırma alanı haline almıştır.

Her iki Devlet de gerek bölgesinde, gerekse dünyada söz sahibidir. Aldıkları kararlarla bölgelerini ve dünyayı etkilemişlerdir. Bu çalışmada İttihat ve Terakki dönemi Türk-Rus ilişkileri (1908-1918) incelenmiştir.

Bu dönem, hem Türk tarihi, hem de Dünya tarihi açısından önemlidir. Bu dönem, her iki devlet için de ayrı ayrı önemlidir. Rusya, Osmanlı Devleti'nin en büyük sınır komşusudur. Her iki ülkede, bu dönemde ihtilaller yaşanmıştır. Karşılıklı mücadeleler ve yakınlaşmalar görülmüştür. 1914'te, iki ülke I. Dünya Savaşı'na girmiş ve karşı cephelerde savaşmıştır. Savaşın sonundaysa her ikisi de yıkılmış, her ikisinin yerine de yeni rejimler kurulmuştur.

Tez Adı

626 Nolu Karahisar-I Sahip Sancağı'nın Transkripsiyonu Ve Değerlendirilmesi

(H.1314-1318/M.1894-1899)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Jülide AKYÜZ

Çalışmada Karahisar-ı Sahip Sancağı'nın 626 Numaralı Şer'iyeye Sicili (Transkripsiyon), (21 Cemazi'el Ahır 1314/21 Haziran 1894'den 28 Şevval 1318/28 Ekim 1899) incelenerek, değerlendirilmesi yapılmıştır. Bu değerlendirme yapılırken dönemin idari yapısı, sosyal, iktisadi, hukuki ve askeri hayatı, belgelerin transkripsiyonu ve özetleri ayrı bölümler halinde verilmiştir. Çalışmanın amacı Osmanlı Tarihi ve şehir tarihçiliği araştırmalarına yardımcı olabilmektir..

Tez Adı

Ereğli Herakleia Kybistra Antik Kenti

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Akın BİNGÖL

Çalışmamızın konusu Ereğli Müzesinde sergilenen eserler ışığında Ereğli ya da antik dönemdeki ismiyle” Herakleia-Kybistra” antik kentinin tarihçesidir. Ereğli'nin tarihinin insanoğlunun yerleşik ev düzenine geçtiği Neolitik Dönemden Cumhuriyet Dönemine kadar kesintisiz olarak devam ettiği görülür. Siyasal anlamda birlik ilk kez Hitit'ler zamanında sağlanmıştır. İvriz Çayı'nın kenarındaki, İvriz Kaya Kabartması en önemli Geç Hitit mirası olarak günümüze gelmiştir. Ayrıca Adak Anıtı ve çift dilli kabartma anıt geleneksel Hitit özelliklerini başarıyla taşıyan eserler olarak görülür. İlçenin en parlak çağı Roma Dönemi'nde yaşanmıştır. Modern kentin 6 metre altında ortaya çıkarılan Roma Hamamı kalıntısı bunun en önemli kanıtıdır. Bizans Döneminde kent bir üs olarak ve piskoposluk merkezi olarak kullanılmıştır. Osmanlı ve Selçuklu Dönemi eserleri Ulu Camii ile Rüstem Paşa Kervansarayı kentin en gözde eserleridir. Geçmişten aldığı güçle, geleceğe sağlam adımlar atan Ereğli kenti, Cumhuriyet Döneminde Konya İli'nin en köklü ilçelerindendir.

Tez Adı

1855 KARS ZAFERİ

Danışman

Doç. Dr. Jülide AKYÜZ ORAT

Rusya, sıcak denizlere inerek batı ile yarışabilecek güce ulaşmasının yolunun Osmanlı topraklarından geçtiğini biliyordu. Bu nedenle de 17. yüzyıldan sonra Osmanlı Devleti ile sürekli bir mücadeleye girişmiştir. İlk zamanlarda Osmanlıların üstünlüğü ile neticelenen harpler, 18. yüzyıldan itibaren Rusya'nın lehine dönmüş, Osmanlı önemli toprak kayıplarına uğramaya başlamıştır.

1853- 1856 yıllarında yaşanan Osmanlı-Rus harbi, Osmanlı devletinin her alanda sıkıntı içerisinde bulunduğu bir dönemde meydana gelmiştir. Kırım Harbi olarak tarihe geçen bu savaşta tüm sıkıntılara rağmen Ruslara karşı önemli başarılar elde edilmiştir. Bu başarılardan biri de Kars cephesinde 1855 yılında Ruslara karşı kazanılan zaferdir. Bundan hareketle çalışmamızda 1855 Kars zaferi öncesinde yapılan hazırlıklar, zaferin kazanılması ve zafer sonrasında gelişen olaylar değerlendirilecektir.

Tez Adı

Anadolu Selçuklu Devleti Zamanında Kurulan Sosyal Müesseselerin Devlet Yönetimine Etkileri

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali İPEK

Anadolu'nun fethi ve Selçuklu Devleti'nin kurulmasından sonra, açılan bu yeni topraklara engin bir vatanseverlik duygusu ile bağlanan Selçuklu Türklerinin vücuda getirdikleri dini, içtimai, iktisadi müesseseler yardımıyla, bu ülkeyi tam bir Türk yurdu ve İslam diyarı haline getirmeye çalıştıklarını görüyoruz. Meydana getirilen bu müesseseler Türklerin Anadolu'ya gelip yerleşmelerini geniş ölçüde kolaylaştırıyordu. Doğudan batıya devam eden göçlerin hareketi, bu müesseseler sayesinde kolaylaşmaktaydı.

Anadolu Selçuklu Devleti zamanında oluşturulan sosyal müesseseler sayesinde, Selçuklu toplumu, bizim 20.y.y'da kavrayamadığımız, o seviyeye ulaşamadığımız yardımlaşma ve yardım anlayışını hayat felsefesi haline getirmişlerdir. Kurulan bu sosyal müesseseler sayesinde devletin üzerindeki iş yükünün azalması sağlanmış ve aynı zamanda toplumda refah düzeyinin artarak devam etmesini sağlamıştır.

Tez Adı

1974 Kıbrıs Barış Hârekâtı ve Kars-Ardahan Kıbrıs Şehitleri ile Gazileri

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat ORAN ARSLAN

Akdeniz'in üçüncü büyük adası olan Kıbrıs, 1571 yılında Osmanlı hâkimiyetine geçti ve Kıbrıs'taki Osmanlı hâkimiyeti 1878 yılına kadar devam etti. Kıbrıs'ın idaresi, 1878 yılında geçici olarak İngiltere'ye verildi. İngiltere, 1960 yılına kadar Kıbrıs'a hâkim oldu. 1960 yılında, Türkiye, İngiltere ve Yunanistan'ın garantörlüğünde Kıbrıs Cumhuriyeti kuruldu. Bu cumhuriyet uzun ömürlü ve kalıcı olmadı. Çünkü Rumlar Enosis girişimlerine devam ettiler ve yüzlerce Kıbrıslı Türk, Rumlar tarafından katledildi. Garantör devletlerden biri olan Türkiye, Kıbrıslı Türkleri kurtarmak için 1963, 1964 ve 1967 yıllarında girişimlerde bulundu. Bu girişimler, Rumlar tarafından gerçekleştirilen planlı katliamı önledi ve binlerce Kıbrıslı Türkün hayatını kurtardı.

Eğer Türkiye, Türkleri kurtarmak için 1963, 1964 ve 1967 yıllarında girişimlerde bulunmasaydı Kıbrıslı Türkler, Rumlar tarafından yok edilecekti. Yunanistan tarafından yönlendirilen Rum Milli Muhafızlar, Enosis için 15 Temmuz 1974'te Kıbrıs'ta hükümet darbesi yaptılar. Kıbrıs'taki anayasal düzeni korumak için yapılan Kıbrıs Barış Harekâtı, Garanti Antlaşması'nın verdiği yetkiye dayanmaktaydı.

Planlanması ve icrası en zor harekâtlardan biri olan Birinci Barış Harekâtı, 20 Temmuz 1974'te başladı ve üç gün sürdü. Bu harekât sonucunda Türk Silahlı Kuvvetleri, Lefkoşa-Girne bölgesine hâkim oldular. 14 Ağustos 1974'te başlayan İkinci Barış Harekâtı da birincisi gibi üç gün sürdü. Bu harekât sonucunda Türk Silahlı Kuvvetleri, Lefke-Lefkoşa-Magosa hattına hâkim oldular. Kıbrıs Barış Harekâtı'nda, Türk Silahlı Kuvvetleri'nden 27 subay, 48 astsubay, 1 deniz sivil işçi ve 422 er şehit oldu.

Tez Adı

Kore Savaşı ve Kars-Ardahan-Iğdır Kore Şehitleri ile Gazileri

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat ORAN ARSLAN

İkinci Dünya Savaşı sona erdiğinde, dünya yeni bir düzene girmişti. Çünkü savaşın sonunda ortaya süper güç adı verilen iki ülke çıkmıştı: ABD ve Rusya. Eski Kıt'a Avrupa ülkeleri ise siyasi, askeri ve ekonomik yönden çöküşe geçmişti. ABD, Rusya ve İngiltere, Dünya Savaşı'nın devam ettiği günlerde barış arayışına girmişler, fakat ilerleme kaydedememişlerdi. Özellikle Potsdam Konferansları'nda ortaya çıkan görüş ayrılıkları bir çözüme kavuşmayınca, Dünya yeni bir buhranın içine girdi: "Soğuk Savaş". Soğuk savaş yılları dünyada iki kutuplu düzenin hakim olduğu yıllar olarak anılır. Bu dönemde Sovyet Rusya, bir yandan İkinci Dünya Savaşı boyunca hasara uğrayan alt yapısını düzeltmekle uğraşırken, diğer yandan da Baltık Denizi'nden Balkanlara, hatta Uzakdoğu'da Çin'i ve Kuzey Kore'yi içine alan bir güvenlik kordonu oluşturmuştur. Bu güvenlik kordonunu Demirperde ile kapatarak gerisinde olan biteni dünyadan gizlemiştir. Buna karşılık ABD diğer süper güç olarak Rusya'nın bu yayılmacı politikalarına çevreleme politikası ile cevap vermiştir. Bu politikanın ilk örneğini 1947 yılında Truman Doktrini oluşturmuştur. Ardından 1948 yılında Marshall Planı ile çöken Batı Avrupa ekonomilerinin kalkındırılması öngörülmüştür. Devamında 1949 yılında Avrupa için askeri yönden birleşmeyi NATO, siyasi yönden birliği ise Avrupa Konseyi'nin teşkil edilmesini sağlamıştır.

Türkiye de İkinci Dünya Savaşı'na katılmamıştır. Ancak ekonomik ve askeri yönden zayıf çıkarken, Rusya'nın tehditlerine de maruz kalmıştır. Bunun üzerine Türk Devlet Adamları iki kutba ayrılmış dünyada Batı Bloğunun yanında yer almışlardır. Başta ABD olmak üzere Avrupa ülkelerinden yardım ve destek istemişlerdir.

Bu esnada Amerika Birleşik Devletleri ve Batı Avrupa ülkelerinin kurduğu Kuzey Atlantik Antlaşması Teşkilatı-North Atlantic Treaty Organization (NATO) kurulmuştur. Kurulduğu ilk tarihten beri Türkiye bu teşkilata girmek istemiştir. Ancak İngiltere'nin Orta Doğu planlarında Türkiye'den aktif bir şekilde yararlanmadığını düşünmesi ve NATO üyesi diğer Avrupa ülkelerinin Rusya ile sınır komşusu bir ülkeyi NATO'ya almak istememeleri, Türkiye'nin bu isteğinin başlangıçta gerçekleşmesini engellemiştir.

Soğuk Savaş dönemi Rusya'nın liderliğinde oluşan Doğu Blok'u (Varşova Paktı) ve Amerika Birleşik Devletleri'nin liderliğinde kurulan Batı Blok'unun politik mücadeleleriyle sürüp gitmiştir.

Doğu ve Batı Blokları arasındaki kutuplaşma süreci bütün hızıyla devam ederken Kuzey Kore birliklerinin bir bahane ile sınırı geçerek 25 Haziran 1950'de Güney Kore'ye saldırması Amerika Birleşik Devletleri ile Sovyet Rusya diğer bir deyişle Doğu ve Batı Blokları arasında yeni bir gerginliğe neden olmuştur. Bu gerginlik geniş bir coğrafyaya sahip olan Sovyet Rusya'nın dünyanın herhangi bir yerinde sıcak çatışma başlatabileceğini Amerika Birleşik Devletleri'ne göstermişti.

Bu durum Amerika Birleşik Devletleri'ni kendi kıtasına çekilme ve başta Avrupa ile diğer bölgelerdeki sorunlara karşı tarafsız kalma politikalarından vazgeçirecek stratejilerini yeniden kontrol etmek zorunda bırakacaktır. Bu sırada Türkiye'de 1950 seçimleri yapılmıştır. Demokrat Parti (DP) NATO'ya giriş vaadiyle iktidara gelmiş ve Kore'de çıkan bu krizden yararlanabileceğini düşünmüştür. Böylece Amerika Birleşik Devletleri'nin Birleşmiş Milletler Ordusu'nun müdahalesi için yardım çağrısını olumlu yanıtlayarak, başta Amerika'nın ve Avrupa'nın olumlu yönde dikkatini çekmeyi amaçlamıştır. Nitekim Kore Harbi'ne bir tugay kuvvetinde birlik göndererek bu niyetinin ciddi olduğunu göstermiştir. Kore'ye, 25 Eylül 1950'de İskenderun Limanı'ndan başlayan yolculuk 19 Ekim'de tamamlanmıştır. Kore'de eğitimler yapılmıştır ve Türk Tugayı'na "North Star" kod adı verilmiştir. Türk Tugayı 24 Kasım'da başlayan BM Ordusu'nun genel taarruzuna 9. Kolordu'nun ihtiyati olarak katılmıştır. Başlangıçta ilerleyen taarruz 26 Kasım akşamından itibaren 800.000 kişilik Çin Ordusu'nun savaşa katılımıyla önce durmuştur. Sonra geri çekilme başlamıştır. Bu noktada Türk Tugayı'na kritik bir savunma görevi verilmiş, tugay büyük kayıplar vermek pahasına savunma görevini başarı ile yapmıştır. Kunuri Muharebeleri olarak anılan bu muharebelerde Türk Askeri kahramanlığını bir kez daha ispat etmiştir. 1950 yılından 1953 Temmuz'una kadar 4 değiştirme tugayı, kendisine verilen her türlü muharebe görevlerini başarı ile yerine getirmiştir. Ancak savaşın gerçek bir galibi olmamış, savaş fiziki olarak başladığı yerde bitmiştir. Kore'ye asker gönderme kararıyla dünya gündeminde olumlu bir hava estirmeyi ve Amerika Birleşik Devletleri'ni etkileyerek NATO'ya giriş sürecini kolaylaştırmayı amaçlayan Türkiye, Kore'deki başarılarına rağmen ilk başta NATO'ya üye olmayı başaramamıştır. Ancak başından beri bu üyeliğe karşı olan İngiltere'nin Türkiye'nin Orta Doğu Komutanlığı planlarında yer almayı kabul etmesiyle ikna edilmiş ve önemli bir engel aşılmıştır.

Ayrıca yalnızlık politikasından vazgeçen Amerika, Rusya ile olası bir savaş ve Ortadoğu'da çıkacak olan bir çatışmaya müdahale edebilmesine olanak sağlayacak askeri

üsler için en iyi bölgenin Türkiye olduğunu değerlendirmiştir. Bu nedenle Türkiye'nin stratejik konumundan yararlanmayı düşünmüş ve NATO'ya girişini desteklemiştir. Nitekim Amerika Birleşik Devletleri 15 Mayıs 1951'de NATO ülkelerine Türkiye ve Yunanistan'ın üye olmasını teklif etmiştir. Nihayetinde NATO Bakanlar Konseyi 15-20 Eylül 1951 tarihleri arasında yaptığı toplantıda, ABD'nin bu teklifini kabul etmiş, 28 Kasım 1951 tarihinde ise Konsey Türkiye ve Yunanistan'ı NATO'ya katılım için davet etmiştir. Bu daveti TBMM 18 Şubat 1952'de yapılan oylamada büyük bir çoğunlukla kabul etmiştir. Böylece Türkiye'nin yıllardır ısrarla sürdürmüş olduğu NATO'ya girme çabaları başarıyla sonuçlanmıştır. Ayrıca Sovyetler Birliği tehdidine karşı ittifaklar sisteminde yerini almış ve kendini de emniyete almayı başarmıştır. Diğer taraftan Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye arasındaki ikili ilişkiler daha da yoğunlaşmıştır.

Tez Adı

İlk İslâmî Dönemlerde Maraş (İlk Fethinden Selçukluların Gelişine Kadar)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Ali İPEK

Anadolu'nun en eski yerleşim yerlerinden biri olan Maraş'ın; Müslümanların fetih hareketlerinde bulunup, kuzeye Bizans topraklarına doğru yayıldıkları sırada ve Müslümanlar tarafından fethedildikten sonraki durumu önem arz etmektedir. Suriye'nin hemen kuzeyinde yer alan ve İslâm fetihleri öncesinde Bizans hâkimiyetinde olan Maraş, coğrafi konum itibarıyla de Suriye'yi, Orta Anadolu'ya bağlayan bir noktada yer alıyordu. Bahsettiğimiz stratejik konumundan dolayı şehir, bu dönemde meydana gelen ve uzun yıllar devam edecek olan Müslümanlarla Bizanslıların mücadelelerinde kilit rol oynamıştır.

Çalışmamızda Anadolu'da, Bizanslılarla Müslümanların mücadelesi özelinde Maraş'ın siyasî, sosyal ve kültürel yönlerini ele almaya çalıştık.

Tez Adı

Antakya-Beylan (Belen) 67 Numaralı Şer'iyye Sicili

Danışman

Doç. Dr. Jülide AKYÜZ ORAT

Bu çalışmada, XIX. yüzyılda Antakya Kazası'nın sosyal, ekonomik, idari yapısı ele alınmıştır. Çalışma üç ana bölüme ayrılmış olup girişte Antakya Kazası'nın tarihçesi ve güvenilir bir veri kaynağı olan şer'iyye sicillerinden bahsedilmiştir.

Birinci bölümde: şer'iyye sicilinde elde ettiğimi-: verileri kullanarak Antakya kazasının idari yapısını inceledik. İkinci bölümde sicil belgelerini örnek göstererek Antakya'nın sosyal ve dini yapısını aktarmaya çalıştık. Üçüncü ve son bölümde ise Antakya'nın ekonomik hayatını ele aldık ve sicilleri göz önünde bulundurarak çalışmamızı belgelerle destekledik.

Tez Adı**KARS GAZETESİ (1938-1950)****Danışman**

Yrd. Doç. Dr. Nebahat ORAN ARSLAN

Kars gazetesi, 1928'de Erzurum'a nakledilen Varlık matbaası yerine Kars'ın gazete ihtiyacını karşılamak üzere Kars'ta 1929 yılında kurulan vilayet matbaasında 29 Ekim 1929'da dört sayfa ve haftalık olarak çıkarılmaya başlandı. 1932 yıllarından itibaren haftada iki kez pazartesi ve perşembe günleri çıkan gazete daha sonraları bazı kısıtlı imkanlar nedeniyle iki sayfaya indirildi.

Kars gazetesinde Kars'ın tarihi, coğrafyası, halk şairleri, köycülük, hayvan ve insan sağlığı, kültür, spor haberleri, halkevi konferansları gibi bölgesel haberler ile Türkiye'deki gelişmeler ve dış haberlere yer verilmiştir.

Yaptığımız çalışmada ilk olarak Türk basın tarihine yer verilmiş daha sonra Kars gazetesinde yayınlanan tarihi, ilmi, edebi, siyasi, sosyal ve kültürel haberlerden bir kısmına ve 1938-1950 yılları gazetenin dizinine yer verilmiştir.

Tez Adı

Bağımsızlık Sonrası Gürcistan-Türkiye İlişkileri

(1991 - 2004)

Danışman

Doç. Dr. Selçuk URAL

Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra dünya sahnesinde yerlerini alan birçok bağımsız devlet ortaya çıkmıştır. Orta Asya ve Kafkasya'da yeni dönemde oluşan boşluğu doldurmak ve nüfuz sahibi olabilmek için bölgesel ve bölge dışı güçlerin de katılımıyla yeni bir mücadele başlamıştır. Bu süreçte, etnik ve kültürel bağlarımız nedeniyle, ülkemizin ilgisi daha çok Azerbaycan ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri üzerinde odaklanmıştır.

Türkiye'nin Gürcistan'a yönelik takip etmesi gereken politikaların ortaya konulabilmesi için, bugün Gürcistan'da mevcut karmaşık ve sorunlarla dolu siyasi, askeri, ekonomik ve jeopolitik yapının genel hatlarıyla da olsa bilinmesi faydalı olacaktır. Geçmişin kısaca ortaya konulması bugün mevcut sorunların daha kolay anlaşılmasını sağlayacaktır. Kuzeydoğusunda Dağıstan (Rusya Federasyonu), güneydoğusunda Azerbaycan, güneyinde Türkiye ve Ermenistan ile komşu olan Gürcistan'ın içinde Abhazya, Acara ve Güney Osetya özerk bölgeleri bulunmaktadır. Ayrıca bünyesinde başka azınlıkları da bulunduran Gürcistan, Sovyetler Birliği'nin dağılmasından sonra 9 Nisan 1991'de istiklalini kazanmıştır. Gürcistan; ekonomik işleyiş bakımından eski Sovyet Cumhuriyetlerine bağlı olması, dış borçlar, eski teknoloji, enerji darboğazı, yüksek enflasyon, işsizlik gibi nedenlerden dolayı zor günler yaşamaktadır. Halkın temel ihtiyaçlarının karşılanmasından güçlükler çekilmektedir. Ekonomik sıkıntılara bağlı olarak ortaya çıkan yolsuzluklar ülkenin sosyal yapısını olumsuz yönde etkilemekte, ülke ekonomisini zedelemektedir. Ekonomik yetmezlikler karşısında halk büyük çapta kanun dışı para kazanma ve harcama eğilimindedir. Dış politikası, tüm komşularıyla barış ve dostluğa, egemenlik ve toprak bütünlüğüne saygı esasına dayanan Gürcistan'ın genel politik eğiliminin Batı toplumu ve kurumlarıyla bütünleşmek olduğu söylenebilir. Gürcistan, RF'nu kendi istikrar ve bağımsızlığına karşı en büyük tehdit olarak görmektedir. Kafkaslar ve Gürcistan'ın bağımsızlık ve istikrarın tehdit eden RF'nu dengeleyebilmek amacıyla Türkiye ABD ve Almanya gibi önde gelen Batılı ülkelerin yanı sıra, topluluk olarak AK, NATO, AGİT, AB ve diğer kuruluşlarla yakın ilişkiler kurmaktadır.

Türkiye, Gürcistan için; hem Batı'ya açılan bir kapı ve ekonomik gelişmesine katkıda bulunabilecek önemli bir ekonomik güç, hem de RF'nun nüfuzunu dengeleyebilecek bir komşudur. Bu nedenle, Gürcistan yönetimi, Türkiye ile ilişkilere büyük önem vermektedir. Bu önemin bir yansıması olarak, Türk-Gürcü siyasi ilişkileri en üst seviyede pürüzsüz bir şekilde devam etmektedir.

Milli çıkarlarımızın ve kardeşlik bağlarımızın bulunduğu Kafkasya ve Orta Asya bölgesine açılan tek kapı Gürcistan'dır. Bu bölgelerle yaptığımız ticari ilişkiler Gürcistan üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu konuyla Gürcistan, adeta Türkiye'nin Türk Cumhuriyetleri'ne uzanan kolu konumundadır. Hazar Bölgesi'nden çıkarılan petrol ve doğal gazın Batı pazarlarına ulaştırılması konusunun gündeme gelmesi, Türkiye ve Gürcistan'ı birbirine daha da yaklaştırmıştır. Türkiye ve Gürcistan, Bakü-Tiflis-Ceyhan hattının gerçekleşmesi için siyasi alanda birlikte mücadele vermişlerdir. Bölgede, kuzey-güney ekseninde oluşan RF-Ermenistan- İran yakınlaşması, batı-doğu ekseninde Türkiye-Gürcistan-Azerbaycan yakınlaşması ile dengelenebilmiştir.

Günümüzde ikili ilişkilerimizin çok iyi seviyede olduğu Gürcistan, Türkiye'nin komşuluk ilişkilerinde en az sorun yaşadığı ülkedir. Ülkemizde, Gürcistan kökenli birçok vatandaşımız bulunmaktadır. Tüm bunlara rağmen Gürcistan, toplumca hakkında en az bilgiye sahip olduğumuz komşumuzdur. Bu durum, Gürcistan'ın uzun yıllar Rus egemenliği altında yaşamasından ve ilişkilerimizin başlangıcının yeni olmasından kaynaklanmaktadır.

Gürcistan, ülkemiz açısından stratejik önemi haizdir. Türkiye'nin Orta Asya ve Kafkaslar'a yönelik vizyonunda Gürcistan anahtar konumundadır. Öncelikle Gürcistan, Kafkasya ve Orta Asya'ya açılan ulaştırma ve ticari yolların merkezindedir. Bu bölgelere yönelik ekonomik ve ticari faaliyetlerimizde Gürcistan'ın gerek coğrafyası, gerek siyasi ilişkilerdeki yakınlığının önemli etkileri vardır ve olmaya da devam edecektir. Türkiye ile Gürcistan arasındaki ekonomik ilişkiler öncelikli olarak ülkemizin stratejik çıkarları açısından değerlendirilmektedir. Türkiye ile Gürcistan arasındaki ekonomik ilişkiler henüz kendi dinamiklerini kazanamamış olup, mevcut potansiyelinin oldukça gerisinde seyretmektedir.

Tez Adı

Kars'ta 1938–1960 Yılları Arasındaki Sosyo-Kültürel Hayat

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nebahat ORAN ARSLAN

Yüzyıllarca varlığını devam ettiren ve dünya tarihi içerisinde önemli bir yeri olan Osmanlı Devleti, ömrünü tamamlayıp da tarihteki yerini alınca, yerine çok büyük zorluklar aşılarak Türkiye Cumhuriyeti Devleti kuruldu. I. Dünya Savaşı'nın yıkımlarına ve kayıplarına rağmen, işgallere karşı hem askeri hem de siyasi yönden büyük bir başarı gösterildi. Kurulan yeni devletin yönetim şeklinin belirlenmesinden sonra ülkenin yapılanmasına çalışıldı. Bu alandaki çabalar ve mücadele de oldukça çetin ve yorucu oldu. Askeri, siyasi ve idari açıdan yeni teşkilatların kurulması ve sosyo-kültürel açıdan var olan eksiklerin giderilmesi gerekiyordu. Bu nedenle; Türk Ocakları, Halkevleri, Köy Enstitüleri ve diğer kültür-sanat kurumlarının yardımı ile halkın eğitime çok önem verildi. Ayrıca eğitilmiş ve yetişmiş kişilerin çok büyük bir çoğunluğunun savaşlarda kaybedilmesi, halkın okuma oranının çok düşük seviyede olması, Cumhuriyet sonrasında yetişkinlerin de eğitim sistemine tabi tutulması gereğini doğurdu. Çocukların yanı sıra yetişkinlere de eğitim verildiği bu dönemde, Türk dilinin doğru kullanılmasına ve yeni alfabe ile birlikte okuma yazmanın yaygınlaştırılmasına uğraşıldı. Bunun için de Akşam Sanat Okulları başta olmak üzere birçok okul açıldı.

1878–1918 yılları arasında kırk yıl boyunca Rusya hâkimiyetinde kalan Kars ilinde, Ruslar bilinçli olarak Kars bölgesinde yaşayan halkı, eğitimde geri bıraktılar. Bu eğitim eksikliği, daha sonra Ermeni işgaline uğrayan şehrin milli bilinç oluşturma yönünden diğer illerden daha hızlı bir süreç takip etmesini gerektirdi. Bu doğrultuda Kars'ta Cumhuriyetle birlikte bilinçli bir şekilde kültür ve sanat faaliyetlerinin başladığı ve aktif bir sosyal hayat yaşandığı görüldü. Anadolu'daki birçok şehirden daha önce tiyatro ve sinemayla buluşan Kars halkının aydın bir kimlik taşımasında, sosyo-kültürel hayattaki önemli faaliyetlerin gerçekleşmesi etkili oldu.

Çalışmamızda 1877–1878 Osmanlı Rus Savaşı akabinde Kars'ta bağımsızlığın kazanılması sonrasında gerçekleşen, özellikle 1938–1960 yılları arasındaki sosyo-kültürel faaliyetlere yer verilmiştir.

**TÜRK
DİLİ VE
EDEBİYATI**

**2004-2009
TEZ ÖZETLERİ**

Tez Adı

Kuzey Azerbaycan Masalları üzerine Bir İnceleme

Danışman

Prof. Dr. Bilge SEYİDOĞLU

Bu çalışmada Azerbaycan halk edebiyatındaki masal türü ve bu tür hakkında yapılan çalışmalarla ilgili genel bir bilgi verildikten sonra, Azerbaycan Halk Edebiyatçılarından Nureddin Seyidov tarafından derlenerek Arap alfabesi ve Azerbaycan Türkçesiyle basılı bir kitapta toplanan kırk bir adet masalın günümüz Türkiye Türkçesine aktarımı yapılmış ve masalların epizotlarına göre özetleri çıkarılmıştır. Epizotlarına göre özetlenen masalarda geçen olağanüstü varlıkların, geçtikleri masaldaki işlevleri ve masala katkıları hakkında değerlendirme yapılmıştır.

Tez Adı

Ali Bey Hüseyinzâde'nin Makaleleri Üzerine Bir Araştırma

Danışman

Prof. Dr. Bilge SEYİDOĞLU

Bu çalışma da, düşünür Ali Bey Hüseyinzâde kaleme aldığı makaleler incelenmiştir. Onun makalelerinde Hayat Gazetesi'nin işlevi, yayınlanış amacı ve dilsel özellikleri, Türk adını ve ulusunun kökenine ait kuramlar, Kafkasya'da cereyan eden Müslüman ve Ermeni çatışması, Türkçenin dünya dilleri arasındaki yeri, yazınsal eleştirel; Rus İhtilali, Misyoner Problemi ve Osmanlı İmparatorluğu egemenliğinde ki Makedonya toprakları sorunu gibi siyasal sonuçlar, Amerika'nın keşfi ile Mısır'daki ünlü İskenderiye kütüphanesinin yakılışıyla ilgili ileri sürülen idialar milliyet kavramı gibi konular ele alınmıştır.

Türkçülük akımı ve Ali Bey Hüseyinzâde hakkında genel bir bilgi verildikten sonra makaleler günümüz Türkiye Türkçesine aktarılmıştır.

Tez Adı

Çınaraltı Mecmuası Üzerinde Sistematik Bir İnceleme

Danışman

Doç. Dr. Ramazan AHMEDOV

II. Dünya Savaşı yıllarında ve türlü sıkıntılar içinde yayınlanmış olmasına rağmen; geniş bir kadro olan Çınaraltı yazarları; ümitsizlik, boşvermişlik gibi olumsuz duygular taşımamışlardır.

Tahlil ettiğimiz yazılarında da gördük ki dergi hem Türk insanın ufkunu genişletmeye çalışmış hem de dönemin sosyal ve edebi yaşamında söz sahibi olmuştur. Yazarların kendi siyasi görüşlerini de yansıttıkları yazılarda Türk insanı birliğe ve beraberliğe çağırılmış; bu arada dünyayı ve teknolojiyi de takip etmek gerektiği işlenmiştir.

Yazar kadrosunun genişliği paralelin de dergide işlenen konularda çok çeşitlidir. Ayrıca dergi edebi türler açısından da oldukça zengindir.

Tez Adı

Karahanlı Türklerinin Ad Sistemi “Divanu Lügat-İt-Türk” Ün Onamastiği (Özel Adlar Ve Özellikle Kişi Adları Bilimi)

Danışman

Doç. Dr. Ramazan SİRİAÇOĞLU

Bu araştırma ve incelemenin konusu yazılmış olduğu XI. Asırdan günümüze öneminden hiçbir şey kaybetmeyen her bakımdan en değerli eser olan Divanu Lügat-İt-Türk’ün Onamastiği üzerinedir.

Divanu Lügat-İt-Türk Türk Dilleri Sözlüğü demektir bilim dünyası geçmişten günümüze bu esere çok önem vermiştir. Onlarca bilim adamı bu eser üzerinde çalışmıştır.

Bu güne kadar Eski Türk Dili ve Varlığı üzerine bilgi veren bir başka esere rastlanmamıştır. Eser tektir ve tek kalacaktır. Divan’ın yazma nüshası bir tanedir. Bu çalışmayı yaparken araştırma eserlerden yararlanılmış özellikle; Kaşgarlı Mahmud, Divanu Lügat-İt-Türk (Çev. Besim Atalay) çevirisi temel alınmıştır. Çalışmamızın ana hedefi doğrultusunda da Divanu Lügat-İt-Türk’te geçen özel adlar ve özellikle kişi adları üzerine yoğunlaşmıştır.

Tez Adı

İhsan Oktay Anar'ın Romanları Üzerine Bir İnceleme

Danışman

Prof.Dr. Bilge SEYİDOĞLU

Bu alışmada, İhsan Oktay ANAR'ın romanları, “Bakış Açısı ve Anlatıcılar Tipolojisi” metoduna göre incelendi.

Kurgu metnin öğelerini, 3 () ana ve 5 (beş) ara başlık altında araştırdık. Elde ettiğiniz bulgular ışığında, romanların içerdiği halk kültürü malzemelerini bir araya topladık.

Tez Adı

Ahmet Mithat Efendi'nin Tiyatrolarında Metindilbilimsel Görünümler

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hülya Askın BALCI

Üzerinde çeşitli çalışma olanakları bulunan dilin kullanım olanaklarını ortaya çıkarmak üzere yapılan bu çalışmada Türk edebiyatının önde gelen yazarlarından Ahmet Mithat Efendi'nin tiyatroları ele alınarak metin dili bilimsel görünümüleri ortaya konulmak istenmiştir. Yazarın tiyatro metinlerinde genel olarak halkın anlayabileceği şekilde sade bir dil kullanması ve eserlerinde bulunan karakterlere bir takım görevler yüklemesi böyle bir çalışmanın yapılmasının en önemli etkenlerinden birisidir.

Çalışmamızda tiyatro metinleri üzerinde dilbilimsel bir çalışma yapma olanağı bularak dil ve edebiyatın birbirini tamamlar nitelikte iki unsur olduğu fikrini bir kez daha vermeye çalıştık. İlk olarak çalışmamızın temelini oluşturan tiyatronun doğuşu ve gelişimine değinilerek, insanlık tarihi için önemli bir yere sahip olan tiyatro unsurunun ne tür gelişme aşamalarından geçtiği üzerinde durulmuştur. Daha sonra Türk edebiyatında geleneksel tiyatro ve Batılı tarzda gelişen tiyatro hakkında bilgiler verilerek Ahmet Mithat Efendi'nin bu türe yaklaşımı gözden geçirilmiştir.

Eserlerin çözümlenme aşamasından hemen önce dilbiliminin ve metindilbilimin dünyada ve Türkiye'deki gelişimi hakkında bilgiler verilerek çözümlenmenin daha iyi anlaşılması için çeşitli açıklamalar yapılmıştır. İnceleme metinlerimizin çözümlenme aşamasında ise, eserlerde sıkça rastlanılan metindilbilimsel unsurlar üzerinde çeşitli sınıflandırmalar yapılarak bu dil unsurlarının yazarın üslubuna ve eserlerin olay örgülerine yansımalarından bahsedilmiştir. İnceleme metinlerinde yazarın derin yapıya verdiği önemi ortaya çıkaran örtük yapılaraya yönelik tespitler ve şahısların karakteristik özelliklerini ortaya çıkarabilecek adlandırmaların fazlalığı eserler üzerinde yapılan metindilbilimsel çalışmaları daha da renkli hale getirmiştir.

Tez Adı

Âşık Şeref Taşlıova'nın Hayatı, Sanatı Ve Eserleri

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mustafa ŞENEL

Bu araştırmanın amacı, Âşık Şeref Taşlıova'nın hayatını, sanatını ve eserlerini incelemektir. Yöntem olarak yazılı kaynaklara ve Şeref Taşlıova'nın eserlerine başvurulmuştur. Ayrıca Şeref Taşlıova ile röportaj yapılmıştır.

Âşık Tarzı Türk Şiiri köklü bir geçmişe sahiptir. İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatında saman, kam, baksı, baksı gibi yaşadıkları bölgelere göre değişik isimlerle, İslamiyet sonrası ise daha çok "âşık" olarak anılan, şairler günümüzde de varlıklarını sürdürmektedir. Âşık Şeref Taşlıova, bu geleneği bütün özellikleriyle devam ettiren, âşıklarımızdan biridir.

Taşlıova, hem şiirleriyle, hem atışmalarıyla, hem de hikâyeleriyle tanınan bir âşiktir. Eserlerinde, insan psikolojisini ve yaşadığı toplumun sosyal durumunu yansıtmıştır.

Bu çalışmada, Âşık Şeref Taşlıova'nın hayatı, bade içmesi, usta-çırak ilişkisi, bağlı olduğu âşıklık kolu ve ilmi anlatılmıştır. Sanatını oluşturan başlıca unsurların; duygu ve hayal, millî duygu, din ve tasavvuf, tabiat, sevgi ve aşk, gurbet olduğuna değinilmiştir. Âşıklık geleneği üzerine düşünceleri verilerek, Âşık Senlik ve Murat Çobanoğlu için söyledikleri aktarılmıştır. Basında Taşlıova ile ilgili çıkan yazılar verilmeye çalışılmıştır. Şeref Taşlıova'nın hikâyecilik yönü de ortaya konulmuştur. Taşlıova'nın eserlerinden öncelikle şiirleri ve atışmaları, sonra da hikâyelerine yer verilmiştir.

Çalışmanın sonucunda; âşıklık geleneğinin gelişimi, günümüzdeki durumu ve Âşık Şeref Taşlıova'nın bu gelenek içindeki yerine kısaca değinilmiş, bugünkü âşıklar içindeki yeri dile getirilmiştir. Kendisiyle yapılan röportaj da tezin ekler kısmında yer almaktadır.

Bu tezimiz incelendiğinde, günümüz âşıkları içerisinde önemli bir konuma sahip olan Şeref Taşlıova'nın, uluslararası bildirileri ve ödülleriyle, yalnız ülkemizde değil, uluslararası alanda da tanınan önemli sanatçılarımızdan biri olduğu görülecektir.

Tez Adı

Muharrem Kasımlı' nın “Ozan –Aşık Sanatı” Adlı Kitabı Üzerine Bir Çalışma

Danışman

Prof. Dr. Bilge SEYİDOĞLU

Bu çalışmada Filoloji Bilimleri Doktoru Profesör Muharrem Kasımlı'nın “Ozan-Aşık Sanatı” adlı kitabı incelenmiştir. Bu kitapta aşık yaratıcılığının kaynaklarına inildikten sonra kam-bahsı-ozan-aşık çizgisi boyunca sanat gelişiminin katettiği tarihi süreç ele alınmıştır. İlgili süreç “aşık sanatının genetik kaynakları, Aşık sanatının tarihi seciyesi ve oluşum aşamaları, Aşık muhitleri, Aşık repertuarı” olmak üzere dört ana bölüm halinde sistemli olarak bir bütün halinde ortaya konulmuştur. Muharrem Kasımlı hakkında genel bir bilgi verildikten sonra kitap günümüz Türkiye Türkçesi' ne aktarılmıştır. Daha sonra kitap bölümlere ayrılarak özetlenmiştir.

Tez Adı

Hıfzı Topuz'un Romanları Üzerine Bir Çalışma

Danışman

Prof. Dr. Bilge SEYİDOĞLU

Hıfzı TOPUZ'un romanları üzerine yapılan bu çalışma altı bölümden oluşmaktadır. Tezin giriş bölümünde edebiyat sosyolojisi hakkında bilgi verilmiştir. Birinci bölümde, Lucien Goldmann'ın yaşamı ve edebiyat sosyolojisi alanında ortaya koyduğu 'oluşumsal- yapısalcı inceleme' metodu açıklanmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde Hıfzı TOPUZ'un yaşamı ve eserleri hakkında bilgi verilmiştir. Üçüncü, dördüncü ve beşinci bölümlerde Hıfzı TOPUZ'un romanları (Gazi ve Fikriye, Çamlıca'nın Üç Gülü ve Devrim Yılları) "oluşumsal yapısalcı eleştiri" metoduyla incelenmiştir. Altıncı bölümde Hıfzı TOPUZ'un incelediğimiz romanlarındaki ana karakterlerin karşılaştırılması yapılmıştır. Sonuç bölümünde ise, çalışmamızda ulaştığımız sonuçlar verilmeye çalışılmıştır. Çalışmamızın sonunda kaynakça ve özgeçmiş bulunmaktadır.

Tez Adı

Suat Derviş'in Fosforlu Cevriye Adlı Romanının Çözümleyici Yazın Eleştirisi
Yöntemine Göre İncelenmesi

Danışman

Doç. Dr. Ramazan AHMEDOV

Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatının önemli yazarlarından Suat Derviş (Hatice Saadet Baraner)'in Fosforlu Cevriye adlı eserini, Todorov'un çözümleyici yazın eleştirisi yöntemi ile incelemeyi amaçladık. Yaşadığı çalkantılı hayatı nedeniyle edebiyat literatüründe pek yeri olmayan ve bilimsel araştırmalara da çok fazla konu edilmeyen Suat Derviş, eserlerinde daha çok sosyal konuları ve kadın olgusunu işlemiştir. Fosforlu Cevriye, yazarın kendisinden daha çok bilinen ve sinema filmine de uyarlanan ünlü bir eseridir. Yazarın, Fosforlu Cevriye adlı eserinden başka Ankara Mahpusu, Çılgın Gibi, Aksaray'dan Bir Perihan adlı eserleri de çalışmada yer almaktadır. Bu eserlerin incelenmesiyle Suat Derviş'in realizmin peşinden koşan bir yazar olduğu söylenebilir.

Yazarın hayatı, edebi şahsiyeti, eserleri yazarı tanıma açısından incelenmiş ve çalışmaya yol gösterici olmuştur. Çözümleme aşamasından önce de çözümleyici yazın ne olduğu açıklanmıştır.

Çözümleyici yazın eleştirisinin Fosforlu Cevriye adlı eser üzerinde uygulanmasında da şahıs kadrosu derinlemesine ele alınmış, zaman içinde süreklilik gösteren ilişkiler sebep-sonuç belirten mantık ilişkileri, belirli mekânlarda gerçekleşen ilişkiler belirlenmiştir.

İnceleme sonucunda, yapısalcılık ekolünde yer alan çözümleyici yazın eleştirisi yönteminin, adı geçen eserin tahliline uygun olduğu görülmüştür.

Tez Adı

Peyami Safa'nın "Yalnızız" Adlı Romanının Metindilbilimsel Çözümlemesi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Hülya Aşkın BALCI

Cumhuriyet dönemi Türk edebiyatının en başarılı romancılarından biri de Peyami Safa (1899-1961)'dir. Daha çok psikolojik betimlemeleriyle tanınan, birçok öykü, deneme, piyes, makale, tercüme, ders kitabı ve romanları bulunan yazar, bugün bu türlerden en çok romanlarıyla dikkat çeker. 1949'a kadar Peyami Safa'nın yapıtlarında egemen konu, Doğu-Batı ikilemi ve bu karşıtlıktan kaynaklanan çeşitli sorunlarken 1949'dan sonra, yapıtlardaki Doğu-Batı sorunu yerini ruh-beden çatışmasına bırakmıştır. Bu dönüşümün izlerine *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* (1949) ve *Yalnızız* (1951) adlı eserinde rastlanabilir.

Yazar son dönem eserlerinde bu karşıtlığı kahramanların ruhsal çözümlemeleriyle verirken her bir kahramana bir misyon yüklemiş ve okuyucuyu bu misyonun özelliklerine göre kahramanlarla karşılaştırılmıştır. Peyami Safa bu dönem eserlerinde ruhsal çatışmaları ustalıkla bir dille tasvir ederek kendi döneminde ayırt edici bir özellik kazanmıştır. Bu nedenle yazarın eserleri sadece edebiyat boyutuyla değil, dil kullanımı boyutuyla da değerlendirilebilecek nitelik göstermiştir. Bu noktada edebi eserin dilsel boyutunu ortaya koymak üzere dilbilim türlerinden metindilbilim ortaya çıkar.

Araştırmacılar tarafından Peyami Safa'nın romanları birçok yönden incelemeye tabii tutulmuştur. Bu tez çalışmasında yazarın son dönem eserlerinden "Yalnızız" adlı romanına dilbilimsel bir açıyla yaklaşım ve dilin bir arada kullanıldığı metindilbilimsel bir çözümleme yapmaya çalışacağız. Birebir metinden hareketle yazara ait dilsel kullanımları irdeleyen bu alan son yüzyılın en hızlı gelişen çalışma alanıdır. Biz de hem dili ustalıkla kullanan hem de metinsel özellikleri birçok yazardan üstün olan Peyami Safa'yı dil yönüyle "Yalnızız" romanından hareketle değerlendirmeye tabii tutacağız.

Tez Adı

Dede Korkut Hikâyelerinde Sıfat-Fiiller Ve Zarf-Fiiller

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mustafa ŞENEL

Eski Anadolu Türkçesi, X. yüzyıldan itibaren Orta Asya'dan batıya göç eden Oğuzların, XII. yüzyılın sonlarında kendi lehçelerine dayalı olarak Anadolu'da kurup geliştirdikleri edebi yazı dilinin adıdır..

Bu çalışmamızda amaç Eski Anadolu Türkçesinin dil özelliklerini en iyi yansıtan ve Türk Kültür dünyasının başyapıtı olarak kabul edilen Dede Korkut Kitabı'nı oluşturan 1 giriş (mukaddime) ve 12 hikâyede geçen sıfat-fiil ve zarf-fiil eklerini tespit etmek, bu eklerin hangi anlam ve özellikte kullanıldığını belirlemek, Türkiye Türkçesine aktarımlarında ekte meydana gelen değişim ve gelişimi göstermek ve daha farklı çalışmalara kapı aralamaktır.

Bu çalışmamızda Muharrem Ergin'in Dresden nüshasının çevirisini kaynak olarak kullandık. Hikâyelerin incelenmesi sırasında sıfat-fiil ve zarf-fiil eklerinin kullanımları ve cümleye kattıkları anlamı belirlemek amacıyla eklerin geçtiği cümlelerin tamamına yer verilmiştir. Eklerin gösteriminde ek parantez içine alınan ve değişken sesleri büyük harflerle gösteren sistem kullanılmıştır. Bu gösterimde ekin görüldüğü ilk biçimler tercih edilmiştir.

Çalışmamızın sonunda sıfat-fiil ve zarf-fiil eklerinin hikâyelere göre dağılımı sayısal verilerle tablolarda yansıtılmıştır.

Tez Adı

Abdülkadir Budak'ın Hayatı, Sanatı Ve Şiirlerinin Tematik Açıdan İncelenmesi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mitat DURMUŞ

Modern Türk şiirini besleyen önemli kaynaklardan biri olan, 1970 kuşağı şairleri arasında anılan Abdülkadir Budak, dönemin sav sözlere ve ideolojik soyutlamalara dayanan, siyaseti önceleyen şiir anlayışına katılmaz. Daha bağımsız bir yol seçer; ama tamamen bireyci de olmaz, yeri geldiği zaman muhalif tavrını ortaya koyarak toplumsal eleştirisini de yapar. Tek boyutlu bir düşüncüyü amaçlamaz, insanlığın kanayan yarasına, bireysel acılara da merhem olmak isteyen bir şiire katkıda bulunur.

İlk şiirini 1970'te, ilk şiir kitabını da 1978 yılında yayımlayan Abdülkadir Budak, 1981 yılında yayımladığı **Gömleğim Leyla Desenli** adlı şiir kitabıyla kendi çizgisi içinde niteliksel bir sıçrama göstermekle beraber, üslubunu da netleştirir. İlk eserleri olan **Geçti İlkyaz Denemesi ve Şimdi Yaz**'da gösterdiği gereksiz sözcük tasarrufundan uzaklaşır. Şiirlerini hecenin bildik toprağında kaleme alan şair, geleneği zemin edinmekle birlikte modern bir söyleyiş tarzı oluşturmayı başarır.

Şiiri, şairin aynasından öte, yüzü olarak gören Budak, hayatıyla dirsek temasını yitirmeyen şiirler yazar. "Ben şiire başlarken yaşamaya başlarım" diyen Budak için şiir, bir terapi seansıdır. O, yazarak acılarını azaltır.

Gül, Leyla, avcı, ceylan, kuğu, havuz imgelerine tutkun olan şair, tematik şiir çalışmaları yapar. **Yanlış Anka Destanı**'ndan başlayarak tematik bütünlüğü olan şiir kitapları yazar. Her şairin hayatı boyunca bir tek şiir yazdığını söyleyen Budak'ın eserleri, tıpkı bir zincirin halkaları gibi birbirine eklenerek devam eder. Budak, eserleri arasındaki kan bağıını korumaya itina gösterir.

Abdülkadir Budak'ın hayatından ve edebi yönünden yola çıkarak, onun dili, üslubu, şiir dünyası hakkında bilgi verdikten sonra, yazmış olduğu on beş şiir kitabında yer alan şiirlerini tematik açıdan inceledik, ele aldığı temaları farklı başlıklar altında tasnif ettik.

Tez Adı

Sunay Akın'ın Hayatı, Sanatı Ve Şiirlerinin Tematik Açından İncelenmesi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mitat DURMUŞ

Edebiyat dünyasında 'Makiler' adlı kitabıyla dikkatleri çeken Sunay Akın, birçok poetik yönelimin yer aldığı 1980 Kuşağının 'Yeni Garipçi şiir' diye adlandırılan ve Garip anlayışını benimseyip, edebi kimliklerini bu anlayış doğrultusunda oluşturan şairler arasında yer alır.

Bu çalışmada, Akın'ın, Makiler (1989), Antik Acılar (1991), Kaza Süsü (1993) ve 62 Tavşanı (1998) adlı şiir kitapları, denemeleri ve ayrıca kendisiyle yapılan çeşitli söyleşi ve röportajlardan hareketle onun şiir anlayışını oluşturan kriterleri belirleyerek bu kriterler çerçevesinde oluşturulan şiirlerin tematik açıdan incelemesi yapıldı.

Akın'ın şiir dünyasını oluşturan kriterleri belirlerken, öncelikle, şairin içinde bulunduğu 1980 Kuşağının özellikleri, dönem hakkında yazılan çeşitli makaleler, yapılan söyleşiler ve kaleme alınan kitaplar doğrultusunda incelendi. Bu inceleme doğrultusunda 1980 Kuşağının ayrışıklık gösterdiği; ancak farklı dünya görüşleri, sanatı algılayışları gibi çeşitli nedenlerle gösterilen bu ayrılığın 'şiire saygı' doğrultusunda bakıldığında şıklık gösterdiği görülmektedir.

Akın, şiiri bir birikim olarak görür ve şiiri yapılan birikimin taşıran damlası olarak değerlendirir. Birikimi taşıyarak şiir olan damla kadar birikimi başlatan ilk damlanın da önemli olduğunu vurgular.

Şiirlerin tematik incelemesinde ise işlenen konular önemine göre sıralandı. Şairin şiirlerinde en önemli temalar arasında, bir şehir temi olarak İstanbul, deniz, sosyo-kültürel ve siyasal değişim teması görülür.

Biçimsel olarak bakıldığında ise Akın'ın şiirinde kısa anlatım için elverişli olan Japon şiiri türü Haiku'lara sık yer verildiği görülmektedir.

Şairin dil ve üslup özellikleri ise şiir kitaplarından ve yaptığı söyleşilerden yola çıkılarak tespit edildi. Akın'a göre şiirdeki dilin konuşma dilinden farkı yoktur. Şiirde önemli olanın imge olduğunu belirterek bunun da zeka ile oluşturulduğunun altını çizer.

Tez Adı

Müslüm Oğuz Üzerine Bir İnceleme

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mitat DURMUŞ

Biyografi ve incelemeden oluşan bu çalışmada Türk dünyasını ve Azerbaycan tarihini edebiyat dünyamıza taşıyan şair-yazar Müslüm OĞUZ, tüm yönleri ile tanıtılmak ve incelenmek istenmiştir. Çalışmaya, yazarın, dış Türkleri roman dünyamıza taşıması, son yıllarda yetişen tarihsel romancılarımızdan olması, eserlerinin derin ve anlamlı mesajlar taşıması ve üzerine herhangi bir akademik çalışmanın yapılmamış olması, edebiyat tarihimiz açısından bir eksikliğin giderilmesi düşüncesi ile başlanmıştır.

İlk olarak yazarın fikirlerini ve eserlerini daha iyi anlamak gayesiyle ayrıntılı biyografisi yerilmiştir. Devamında yazarın tarihsel romanlarının daha iyi anlaşılabilmesi için tarihsel roman türünün dünyada ve Türk edebiyatında doğuşu, gelişimi, temsilcileri hakkında bilgiler verilerek, yazarın tarihsel romancılığımızdaki yeri bu bilgiler ışığında ortaya konmak istenmiştir.

Çalışmamızın temelini oluşturan inceleme bölümünde yazarın roman ve piyeslerinin ne gibi iletiler üzerine kurulduğunu izleksel açıdan; teknik ne gibi özellikler taşıdığını yapısal açıdan; yazarla okur arasında iletişimi sağlayan dil, dil ve üslup bakımından incelenmiştir.

Tez Adı

Türk Tiyatrosunda Çatışan Değerler

Danışman

Doç. Dr. Ramazan SİRAÇOĞLU

Her sanatta olduğu gibi tiyatro sanatının kendine özgü bir kapsamı ve sınırı vardır. Tiyatro görsel, işitsel, deneysel bir sanattır. Bir metnin tiyatro olabilmesi için seyirci karşısında oynanması gerekmektedir. Bir metnin üzerine başka yaratımlar konduğu zaman bu tiyatro metni haline gelir. Yapıtın tiyatro olup olmamasına ise seyirci yol gösterir yapıt beğeni toplarsa seyirci karşısına çıkar yoksa kendini tarihin hatırlanmayan sayfalarına mahkum eder. Tiyatronun gerçek bir sanat olması için seyircinin isteklerini, beklentilerini, ihtiyaçlarını dikkate alması gerekir. Tiyatro eseri yazınsal yapıtlardan farklıdır. Çünkü diğer yazınsal yapıtlar tek kişinin yaratıcılığı ile ortaya çıkarken tiyatro birçok kişinin yaratıcılığı, dünya görüşü, üslubu ile ilgilidir. Tiyatro bir birlik işidir. Bu birlik tam olarak sağlandığı zaman tiyatro eseri meydana gelir. Çalışmamızda meddahlıktan bugüne kadar Türk tiyatrosunun geçirdiği evrelere değinirken bu dönemlerde yazılan bazı oyunları (yazarlarının hayatları ve edebi kimlikleriyle birlikte ele aldık) çatışma açısından inceledik. İncelediğimiz oyunların hemen hemen tamamında kuşaklar arası çatışmanın var olduğu görülmektedir. Tanzimat ile edebiyatımıza giren tiyatro siyasi, sosyal hayata göre yön değiştirmiştir. Hemen her dönem yeni bir eğilim yaşanmıştır. Diyebiliriz ki tiyatro içinde bulunduğu toplumun yaşadığı her seyden etkilenir. Baskılar tiyatroyu nefessiz bıraktığı gibi özgürlükte (her konuyu işleme anlamında) tiyatroya kan verir.

Tez Adı

Erzincan (Merkez) Ağzının Ses Bilgisi Ve Söz Varlığı

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nesrin GÜLLÜDAĞ

Bu çalışma Ana Türkçeden siyasi ve sosyal sebeplerden dolayı ayrılarak oluşan ve Türk dilinin değişik şivelerinden birisi olan Anadolu Türkçesi içerisinde Doğu grubu ağzlarında yer alan Erzincan yöresi ağzıyla ilgilidir.

Çalışmanın birinci bölümünde lehçe, şive ve ağzların oluşumu, Anadolu ağzlarının sınıflandırılması, Doğu grubu ağzları, Erzincan'ın tarihî, coğrafi ve kültürel yapısı, Erzincan yöresinin ağız bakımından durumu ve Erzincan ağzının genel özellikleri hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde Erzincan ağzının ses bilgisi özelliklerine yer verilmiş ve yöre ağzıyla oluşturulmuş metinlerin fonetik açıdan incelenmesine gayret edilmiştir. Üçüncü bölümde ise yörenin söz varlığını kapsayan bir sözlük oluşturulmaya çalışılmıştır.

Böylelikle Erzincan ağzıyla oluşturulmuş metinlerin Türkçe dil bilgisi fonetiğine aykırı düşen yönleri ortaya konulmuş, yörenin söz varlığını gösteren bir sözlük oluşturulmuştur.

Tez Adı

Kazak, Kırgız Ve Tatar Türkçelerindeki Arapça-Farsça Kelimelerin Ses Değişimleri (Türkiye Türkçesi İle Karşılaştırılması)

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nesrin GÜLLÜDAĞ

Kıpçak grubunun kuzey, kuzeybatı kanadını teşkil eden Kazak, Kırgız ve Tatar Türkçeleri ile Oğuz grubunun batı kanadını teşkil eden Türkiye Türkçesinde çok sayıda Arapça-Farsça kelime bulunmaktadır. Tezimizin konusu Kazak, Kırgız ve Tatar Türkçelerindeki Arapça-Farsça kelimelerin asıl şekillerinin transkripsiyonlu olarak verilmesi daha sonra ait olduğu dillerdeki orijinal şekillerinin verilmesi ve bu kelimelerde meydana gelen fonetik değişikliklerin belirlenerek Türkiye Türkçesindeki şekilleri ile karşılaştırılmasıdır. Böylece Kıpçak grubu içindeki yabancı kelimelerin (Arapça-Farsça) ses hadiselerini incelemek ve Türkiye Türkçesi ile benzer ve ayrı özelliklerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bunu için Kazak, Kırgız ve Tatar Türkçelerine ait sözlüklerdeki Arapça-Farsça kelimeler taranarak fişlenmiş ve bu kelimeler Türkiye Türkçesindeki şekilleri ile mukayese edilerek aradaki ses değişimleri tespit edilmiştir. Sonuçta Arapça-Farsça kelimelerin hem Kazak, Kırgız ve Tatar Türkçelerinde hem de Türkiye Türkçelerinde bu lehçelerin ses yapısına uygun bir gelişim gösterdiği görülmektedir. Bu üç lehçe ile Türkiye Türkçesinde kullanılan Arapça-Farsça kelimeler karşılaştırıldığında fonetik açıdan büyük ve önemli ayrılıklar bulunmadığı, aradaki farklılıkların sadece küçük birtakım ses değişikliklerinden öteye geçmediği görülmektedir. Geçmişteki tarihi süreç, siyasi yönlendirmelere rağmen Kazak, Kırgız ve Tatar Türkçeleri ile Türkiye Türkçesi ortak bir Türkçenin özelliklerini yansıtmaktadırlar. Anahtar Sözcükler: Türk lehçeleri, Arapça, Farsça, mukayese.

Tez Adı

Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun "Yaban" Adlı Romanının Metindilbilimsel
Çözümlemesi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Mustafa ŞENEL

1889 Kahire doğumlu olan Yakup Kadri Karaosmanoğlu, yaşadığı dönem içinde farklı edebi topluluklara katılmıştır. 1908 Meşrutiyetinden önce Mısır'dan İstanbul'a gelen Karaosmanoğlu 1909 yılında Resimli Kitap'ta, Nirvana adlı tek perdelik piyesini yayınladı. Daha sonra bir müddet Servet-i Fünun Mecmuası'nda yazan Yakup Kadri, edebiyat dünyasına Fecr-i Âtî ile girer. 1909 yılında kurulan bu edebi topluluğun sözcüsü olan Yakup Kadri Servet-i Fünun'un karşısında olur. Fecr-i Atî'nin önde gelen tenkitçilerinden biri olan Yakup Kadri, Yeni Lisan Hareketi'nin de karşısında yer alır.

Mondros Mütarekesi'nden sonra Milli Mücadeleye katılmak isteyen Yakup Kadri, Atatürk'ün tavsiyelerinde uyararak İstanbul'da hareketi yazılarıyla desteklemeye karar verir. Bu dönemde Milli Mücadele'nin ruhunu yansıtan hikâyeler de yazmaya başlar. Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun hikâyeciliği Fransız hikâye yazarı Guy de Maupassant'ı tanımasıyla başlar. Yakup Kadri'nin ikinci dönem hikâyelerinde, kendi "ben"i dışına çıkararak, Türk toplumunun yaşadığı siyasi ve sosyal hadiseleri edebi türün imkânları dâhilinde dikkatlere sunma gayretindedir.

Yakup Kadri roman yazmaya 1920'de başlar. Artık o ferdi bunalımlardan çok, toplum meselelerine yönelmiş birisidir. Bütün dikkatini Türk insanı üzerinde yoğunlaştırmıştır. Bu insanın meseleleri ve haldeki görünüşü onun romanının konumu olur. Yakup Kadri'nin romanlarında Batı medeniyeti ile karşılaşan insanımız ve cemiyetimizin değişme çizgisini takip edebilmek mümkündür.

Karaosmanoğlu Yaban romanını 1932 yılında yazmıştır. Dilde sadeleşmeyi savunan yazar, yabancı dillerin etkisinde kalarak yazmış olduğu eserlerini de zamanla sadeleştirir. Üslubu çok kuvvetli olan Yakup Kadri'nin eserleri birçok araştırmacı tarafından incelenmiştir. Bu çalışmada yazarın savaş zamanında aydınköylü çatışmasını islediği Yaban romanının metindilbilimsel çözümlemesi yapılmıştır.

Tez Adı

Iğdır Ve Ardahan İlleri'ne Ait Köy Adları Ve Tasnifi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nesrin GÜLLÜDAĞ

Bu çalışmada Ardahan ve Iğdır illerine ait yer adları ve tasnifini ele aldık. Özellikle kökeni çok eskilere; tarihimize ve geçmişimize dayanan bu yer adlarının değiştirilmesi ve bu anlamda doğan sonuçlar ortaya koyuldu, insanların ad verirken içinde buldukları iklimden, yaşadıkları büyük olaylardan ya da önemli insanlardan etkilendikleri, özellikle coğrafyanın bundaki etkisi ortaya çıktı. Sonuçta kültür mirasımız olan isimlerimize sahip çıkılması ve bu isimlerin nesilden nesile aktarılması gerektiği kanaatindeyim.

Tez Adı

Türkiye’deki Gizli Dillerin Ses, Şekil Ve Kavram Alanı Bakımından İncelenmesi

Danışman

Yrd. Doç. Dr. Nesrin GÜLLÜDAĞ

Türk milleti büyük, sanlı ve köklü bir millettir. Dil, insanın düşüncesinin, duygusunun, fikrinin ifade edilmesidir. Bilimin, edebiyatın, felsefenin ve sanat eserinin, temel taşı olan dil, aynı zaman da bir kültür taşıyıcısı rolündedir. Milli kültürümüz cevher değerinde zenginliklerle doludur. Bu zenginlikler içerisinde Türkiye’imizin bazı bölgelerinde küçük topluluklar kendi aralarında gizli bir dil ile konuşurlar. Gizli dili konuşan insanların amacı, üçüncü kişilerden bir şeyleri saklamaktır. İşaretler, harfler, şekiller, amblemler ve sözler Türk kültüründe bir ileti, bir parola, bir şifre içeren şekillere dönüşür.

Bu çalışmamda ülkemizin değişik bölgelerinde konuşulan gizli diller incelenmiştir. Çalışmamın ilk bölümünde Türkiye’deki bazı grupların kendi aralarında meydana getirmiş oldukları gizli dillerin tasnifi (Argo, Jargon, Isık dili, Kuş dili, Kalaycı dili, Geygel dili, Eskişehir Düzce Abdallarının dili, Alaçam Bolu Elekçilerinin dili, Kuzeydoğu Anadolu Göçebelerinin dili, Çepni dili, Tahtacıların dili, Teber dili, Hazeyn dili, Erkilet dili) yapılmış, ikinci bölümünde gizli dillerin ses özellikleri, üçüncü bölümde şekil özellikleri ve dördüncü bölümde anlam bilgisi üzerinde durulmuştur. Yaptığım çalışmanın neticesinde gizli dile ait yaklaşık 1650 tane sözcük tespit edilmiştir.

Bu suretle Türkiye’deki gizli dillerin söz varlığı incelenmiş, Türk dilbilgisi kurallarına aykırı düşen durumları ortaya konulmuştur. Bu çalışmam zengin kültürümüzde yer alan gizli dillerin dünyası ile ilgilidir.

